

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GAZETECİLİK ANABİLİM DALI
GAZETECİLİK BİLİM DALI

SİYASETÇİNİN YAZILI BASINDA TEMSİLİ:31
MART'TAN 23 HAZİRAN 2019'A İSTANBUL
BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ BAŞKAN ADAYLARI

Hazırlayan
Sinem ADANMIŞ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman
Prof. Dr. Şükrü BALCI

Konya-2023

ÖNSÖZ

“Siyasetçinin Yazılı Basında Temsili: 31 Mart’tan 23 Haziran 2019’a İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkan Adayları” isimli bu çalışmada yenilenen İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığına Aday olan Ekrem İmamoğlu ve Binali Yıldırım’ın seçim süreci içerisinde yazılı basında temsilinin nasıl gerçekleştirildiğini teorik bir alt yapı oluşturarak uygulamalı bir şekilde inceledim. Çalışmanın uygulama kısmında 31 Mart 2019 ile 23 Haziran 2019 tarihleri arasında Sözcü Gazetesi, Cumhuriyet Gazetesi, Akşam Gazetesi ve Sabah Gazetesinde adaylar ile ilgili yayınlanan 580 haberi içerik analizi yöntemiyle inceledim.

Lisans ve yüksek lisans eğitim hayatım boyunca bana yol gösteren ve desteğini esirgemeyen danışmanım Prof. Dr. Şükrü BALCI’ya sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Eğitim hayatım boyunca ve özellikle tezimin hazırlanması sürecinde maddi ve manevi anlamda daima yanımda olan, desteklerini esirgemeyen babam Mehmet Emin Adanmış’a, annem Kadriye Adanmış’a, ablam Komiser Özlem Adanmış Can’a ve kardeşim Mehmet Adanmış’a, Eniştem Abdullah Can’a ve bana mutluluk kaynağı olan yeğenim Yiğit Aras Can’a tüm içtenliğimle teşekkür etmeyi borç bilirim. Son olarak çalışmamın çeşitli aşamalarında benden desteğini esirgemeyen Hamide Sarıtaş’a ve bu süreçte yanımda olan tüm arkadaşlarıma sevgi ve teşekkürlerimi sunar, bu çalışmayı aileme ithaf ederim.

SİNEM ADANMIŞ

KONYA- 2023

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	Sinem ADANMIŞ
	Numarası	194222001005
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Gazetecilik/Gazetecilik
	Programı	Tezli Yüksek Lisans ■
	Tez Danışmanı	Prof. Dr. Şükrü BALCI
	Tezin Adı	SİYASETÇİNİN YAZILI BASINDA TEMSİLİ:31 MART'TAN 23 HAZİRAN 2019'A İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ BAŞKAN ADAYLARI

ÖZET

Demokratik toplumlarda halkı bilgilendirme ve yaşanan gelişmelerden haberdar etme açısından yazılı basın araçları önemli bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu açıdan bilgiye ulaşılması, toplanması, toplanılan bilgilerin ideolojik bir zemin yaratılmadan esas bilgiler ışığında ve basın etik kuralları çerçevesinde inşa edilerek topluma aktarılması gerekmektedir. Ancak son yıllarda gerçekleşen siyasal ve toplumsal olaylar sonucunda, basının habere yaklaşımında dengeyi sağlayamadığı ve taşımış olduğu etik değerlere uymadığı görülmektedir. Özellikle siyaset ve basın ilişkisi düşünüldüğünde toplumun yönetilmesinde etkin olabilmesi açısından siyasetçinin yazılı basındaki temsili noktasında önemli farklılıklar görülmektedir. Bu sorunsaldan yola çıkarak 31 Mart 2019 ile 23 Haziran 2019 tarihleri arasında yenilenen İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Seçimlerinde aday olan Binali Yıldırım ve Ekrem İmamoğlu'nun Sözcü Gazetesi, Cumhuriyet Gazetesi, Akşam Gazetesi ve Sabah Gazetesinde nasıl temsil edildiği içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Analiz sonuçlarına göre Sözcü ve Cumhuriyet Gazetelerinde Ekrem İmamoğlu'nun; Akşam ve Sabah Gazetelerinde ise Binali Yıldırım'ın olumlu sunulduğu bulgulanmıştır. Seçim haberlerinde gazetelerin anlatım tarzında yoruma yer verdiği ve siyasi adaylara yönelik tarafsız olamadıkları görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Seçim, Siyaset, Temsil, Gazeteler, İçerik Analizi

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

iii

Öğrencinin	Adı Soyadı	Sinem ADANMIŞ
	Numarası	194222001005
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Gazetecilik/Gazetecilik
	Programı	Tezli Yüksek Lisans ■
	Tez Danışmanı	Prof. Dr. Şükrü BALCI
	Tezin İngilizce Adı	REPRESENTATION OF THE POLITICIAN IN THE PRINT MEDIA: İSTANBUL METROPOLİTAN MUNICIPALITY MAYOR CANDIDATES FROM MARCH 31 2019 TO JUNE 23 2019

SUMMARY

Print media is an essential source of information in democratic societies since it helps to keep the public informed about political, social, and cultural events. From this angle, it is essential to reach and collect information and transfer that information to the public in the light of factual evidence and press ethical rules, without ideological biases. On the contrary, it is observed that the media cannot maintain its balance in reporting news and ethical values due to social and political developments in recent years. The relationship between politics and the press has a significant impact on depicting politicians differently in print media in terms of their effectiveness in managing society. The present study analyzed the representation of Binali Yıldırım and Ekrem İmamoğlu, the candidates in the Istanbul Metropolitan Municipality elections held between March 31, 2019, and June 23, 2019, in the newspapers Sözcü, Cumhuriyet, Akşam, and Sabah using content analysis method. The findings reveal that the newspapers Sözcü and Cumhuriyet portrayed Ekrem İmamoğlu positively, while Akşam and Sabah did the same for Binali Yıldırım. It has been observed that the newspapers, including the comments in the narrative style for their coverage of the elections, could not be impartial towards the political candidates

Keywords: Election, Politics, Representation, Newspapers, Content Analysis

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	i
ÖZET	ii
KISALTMALAR LİSTESİ.....	vi
TABLolar LİSTESİ	vii
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

MEDYA, DEMOKRASİ, SİYASAL HABER, SİYASAL TEMSİL

1. Medya ve Siyaset İlişkisi	3
1.1. Medya ve Siyaset İlişkisinde Haber	8
1.2. Siyasal Haberlerde Yönlendirme.....	9
1.3. Haber Üretiminde Siyasetin Etkisi	11
1.4. Haberde Siyasal Temsil.....	13
1.4.1. Siyasal Temsilin İnşası	14
1.4.2. Siyasal Temsilin Sonuçları	15
1.5. Siyasal Haberlerde Objektiflik ve Tarafllık	16
1.6. Demokrasi.....	18
1.6.1. Doğrudan Demokrasi.....	20
1.6.2. Temsili Demokrasi.....	21
1.7. Demokrasi ve Medya İlişkisi.....	22

İKİNCİ BÖLÜM

SİYASAL İLETİŞİM, TEMSİL, SEÇİM, SİYASAL PARTİ VE SİYASAL PARTİ İTTİFAKLARI

2.1. Siyasal İletişim	25
2.2. Temsil	28
2.3. Siyasal Temsil	30
2.4. Seçim	33
2.5. Seçim ve Temsil	34
2.6. Siyasal Parti.....	37

2.7. Siyasal Parti Aktörleri	40
2.8. 2019 Yerel Seçimlerinde Siyasal Parti İttifakları	41
2.8.1. Millet İttifakı.....	43
2.8.2. Cumhur İttifakı	44
2.9. 31 Mart 2019 -23 Haziran 2019 İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Seçimleri Öncesinde Türkiye'nin Siyasal ve Toplumsal Panoraması.....	45

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

31 MART 2019'DAN 23 HAZİRAN 2019'A İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ BAŞKAN SEÇİMLERİNDE YAZILI BASINDA ÜRETİLEN İÇERİKLERİN ANALİZİ

3.1 Metodoloji	53
3.1.1 Araştırmanın Amacı ve Önemi	53
3.1.2 Araştırmanın Yöntemi	54
3.1.3 Araştırmanın Evren ve Örneklemi.....	54
3.1.4 Araştırmanın Sınırlılıkları.....	55
3.1.5 Verilerin Kodlanması ve Verilerin Analizinde Kullanılan Testler.....	55
3.1.6 Araştırma Soruları	57
3.2 Bulgular ve Yorumlar.....	58
SONUÇ VE ÖNERİLER	86
KAYNAKÇA.....	90
EKLER	98
EK 1.Sözcü Gazetesinde Yer Alan Haber Başlıkları	98
EK 2.Cumhuriyet Gazetesinde Yer Alan Haber Başlıkları	112
EK 3.Akşam Gazetesinde Yer Alan Haber Başlıkları.....	126
EK 4.Sabah Gazetesinde Yer Alan Haber Başlıkları	134
EK 5.Gazetelerde Yayınlanan Seçim Haberlerinin İçerik Çözümlemesinde Kullanılan Kodlama Cetveli	140
EK 6.Gazetelerde Yayınlanan Seçim Haberleri Örnekleri.....	143

KISALTMALAR LİSTESİ

AK PARTİ	:ADALET VE KALKINMA PARTİSİ
MHP	:MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ
BBP	:BÜYÜK BİRLİK PARTİSİ
CHP	:CUMHURİYET HALK PARTİSİ
İYİ PARTİ	:İYİ PARTİ
DP	:DEMOKRAT PARTİ
SAADET	:SAADET PARTİSİ
HDP	:HALKLARIN DEMOKRAT PARTİSİ
YSK	:YÜKSEK SEÇİM KURULU
DİSK	:TÜRKİYE DEVRİMCİ İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU
KESK	:KAMU EMEKÇİLERİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU
TTB	:TÜRKİYE TABİPLER BİRLİĞİ
TMMOB	:TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ
TBMM	:TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
FETÖ	:FETULLAHÇI TERÖR ÖRGÜTÜ
TDK	:TÜRK DİL KURUMU
OHAL	:OLAĞANÜSTÜ HAL
DP	:DEMOKRAT PARTİ
ÖDP	:ÖZGÜRLÜK VE DAYANIŞMA PARTİSİ

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. Seçim Haberlerinin Yayınlandığı Gazetelerin Yüzdelik Dağılımı	58
Tablo 2. Seçim Haberlerinin Yayınlandığı Ayların Yüzdelik Dağılımı.....	58
Tablo 3. Seçim Haberlerinin Gazete Sayfasındaki Konumunun Yüzdelik Dağılımı.....	59
Tablo 4. Seçim Haberlerinin Sunumunun Yüzdelik Dağılımı.....	59
Tablo 5. Seçim Haberlerine Konu Olan Partilerin Yüzdelik Dağılımı.....	60
Tablo 6. Seçim Haberinin İçeriğinde Yer Alan Konuların Yüzdelik Dağılımı..	60
Tablo 7. Seçim Haberinin İçeriğinde Yer Alan Konuların Yüzdelik Dağılımı..	61
Tablo 8. Habere Konu Olan Kişi Ve Kurumların Yüzdelik Dağılımı	62
Tablo 9. Seçim Haberinin İçerik Anlatım Biçiminin Yüzdelik Dağılımı.....	62
Tablo 10. Tablo 10. Seçim Haberlerinde Ele Alınan Ana Aktöre Yaklaşımının Yüzdelik Dağılımı	63
Tablo 11. Seçim Haberinde Olumlu Bir Şekilde Ele Alınan Adayın-Partinin Yüzdelik Dağılımı	63
Tablo 12. Seçim Haberinde Olumsuz Bir Şekilde Ele Alınan Adayın-Partinin Yüzdelik Dağılımı	64
Tablo 13. Seçim Haberlerinin Kaynağının Yüzdelik Dağılımı	64
Tablo 14. Seçim Haberlerinin İçeriğinin Kaynağının Yüzdelik Dağılımı	65
Tablo 15. Seçim Haberlerinde Yorum Durumunun Yüzdelik Dağılımı.....	65
Tablo 16. Seçim Haberlerinde Kullanılan Kavramların Yüzdelik Dağılımı.....	66
Tablo 17. Seçim Haberlerinde Fotoğraf Kullanımının Yüzdelik Dağılımı.....	67
Tablo 18. Seçim Haberlerinin Görselinde Kullanılan Siyasi Aktörün Yüzdelik Dağılımı.....	67
Tablo 19. Seçim Haberlerinin Yayınlandığı Gazetelerin Aylara Göre Farklılığı	68
Tablo 20. Seçim Haberlerinin Gazete Sayfasındaki Konumu	69
Tablo 21. Seçim Haberlerinin Sunumu.....	70
Tablo 22. Seçim Haberlerine Konu Olan Partiler	71
Tablo 23. Seçim Haberlerinin İçeriğinin Konusu	72
Tablo 24. Seçim Haberinin Niteliği	73

Tablo 25. Habere Konu Olan Kişi ve Kurumlar.....	75
Tablo 26. Seçim Haberinin İçerik Anlatım Tarzı (Tonu)	76
Tablo 27. Seçim Haberinde Ele Alınan Ana Aktöre Yaklaşım.....	77
Tablo 28. Seçim Haberinde Olumlu Bir Şekilde Ele Alınan Aday-Parti.....	78
Tablo 29. Seçim Haberinde Olumsuz Bir Şekilde Ele Alınan Aday-Parti	79
Tablo 30. Seçim Haberlerinin Kaynağı.....	80
Tablo 31. Seçim Haberlerinin İçeriğinin Kaynağı.....	81
Tablo 32. Seçim Haberlerinde Yorum Durumu	82
Tablo 33. Seçim Haberlerinde Fotoğraf Kullanımı	83
Tablo 34. Seçim Haberlerinin Görselinde Kullanılan Siyasi Aktör	84

GİRİŞ

Demokrasinin bir yönetim biçimi olarak kabul gördüğü toplumlarda halkı; siyasal, toplumsal ve kültürel gelişmelerden haberdar etme, bilgilendirme ve belirli bir kanaat oluşturma adına basın önemli bir işleve sahiptir. Basın bu özelliklerinin yanında kamuoyu oluşturma gibi oldukça ciddi bir görevi daha üstlenmektedir. Öyle ki nüfusun artması ile birlikte ortaya çıkan yöneten-yönetilen ilişkisi siyaset ile basın arasındaki bağlantıyı gerekli kılmış ve güçlendirmiştir. Basının üstlenmiş olduğu bu görev, siyasilerin toplumda temsilleri açısından da önem taşımaktadır. Bu nedenle basın ve siyaset arasındaki ilişki birbirlerini besler niteliktedir.

Basın ve siyaset arasında kurulan söz konusu bu ilişki bazı dönemlerde ve durumlarda bir tarafın bir diğer tarafı etkisi altına almasıyla dikkat çekmiştir. Özellikle seçim dönemlerinde siyasilerin medya organlarını kendilerinin ve partilerinin sözcüsü gibi kullanma davranışları içerisine girmeleri, basının objektif haber verme görevinin önüne geçerek basın meslek ilkelerinden tarafsızlığın çiğnenmesine sebep olmuştur. Bunun yanında basın kuruluşlarının da ideolojileri doğrultusunda haberlere yer vermeleri, basın meslek ilkelerine riayet etmediklerini göstermektedir. Dolayısıyla basın organlarının haberlerinde kendi ideolojisine yakın bulduğu siyasal adayı daha çok ön plana çıkardığı görülmektedir.

Yinelenen İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Seçimlerine giden süreçte Belediye Başkan Adaylarının yazılı basında temsillerinin görünür kılındığı bu çalışmanın evrenini ulusal yazılı basın, örneklemini ise Sözcü Gazetesi, Cumhuriyet Gazetesi, Sabah Gazetesi ve Akşam Gazetesi oluşturmaktadır. Yöntem olarak içerik analizinin kullanıldığı çalışmada, Belediye Başkan Adayları Ekrem İmamoğlu ve Binali Yıldırım'a ait gazetelerin vitrin sayfalarından verilen 580 adet haber incelenmiştir. İncelemede adayların haberlerdeki temsilini ortaya çıkarmak için ilgili literatürden yararlanarak 18 adet sınıflandırma sisteminin yer aldığı kapsamlı bir kodlama cetveli üretilmiştir. Kodlama cetvelinde seçim haberlerinin yayınladığı gazeteler, gazete sayfasındaki konumu, seçim haberlerinin sunumu, habere konu olan partiler, seçim haberlerinin içerik anlatım tarzı, seçim haberlerinde ana aktöre yaklaşım ve seçim haberlerindeki yorum durumu gibi sınıflandırma sistemlerine yer verilmiştir.

Bu bilgilerden yola çıkarak, 2019 yılı içerisinde yapılan 31 Mart 2019 Yerel Seçimlerinden 23 Haziran 2019’da yinelenen İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Seçimlerine giden süreçte Belediye Başkan adayları Ekrem İmamoğlu ve Binali Yıldırım’ın yazılı basında temsillerinin incelendiği bu çalışma, üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde; medya, demokrasi, seçim ve temsil kavramları incelenirken, ikinci bölümde siyasal parti, siyasal parti aktörleri, siyasal parti ittifakları; Cumhuriyet İttifakı ve Millet İttifakına yer verilmiştir. Üçüncü bölüm ise çalışmanın uygulama bölümünü oluşturmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

MEDYA, DEMOKRASİ, SİYASAL HABER, SİYASAL TEMSİL

1. Medya ve Siyaset İlişkisi

Tarihin ilk anlarından itibaren iletişim kurma çabası içerisinde olan insan, çevresinde olup bitenleri anlama, anlatma ve bilme noktasında ön plana çıkmaktadır. Özellikle de bireysel yaşamdan birlikte olan yaşama geçerek yeni insanlarla bir araya gelmeleri kişilerin bilme, bağ kurma, görme arzusunu güçlendirerek çeşitli araçlar aracılığıyla iletişim kurmaya itmiştir. Zaman içerisinde insanlığın gelişimi, teknolojinin ilerlemesi iletişim araçlarının da değişimine yol açarak kitle iletişimini sağlayan gazete, radyo, internet, dergi gibi araçların bütününe kapsayan medyayı ortaya çıkarmıştır (Balcı & Gergin, 2008, s. 146-147).

Medya dünyası, son yıllarda önceki yıllara göre çok daha fazla gelişme göstermiştir. Günlük yaşam üzerinde bu tarz bir etkiye sahip sektörler ekonomik, sosyal veya kültürel olarak çok azdır. Çağımız, hayatın birçok alanında birbirini izleyen hızlı değişim dalgalanmalarını beraberinde getirmektedir. Bu durum medya için de geçerlidir. Dolayısıyla kitle iletişim araçlarının ilettiği mesajlarda kullanmış olduğu dilin yapısı, yayın ve yayıncılık yasaları da dâhil olmak üzere içeriklerinde ve içeriklerinin yönlendirici boyutu başta olmak üzere mesajların topluma yayılım hızı gibi bir dizi değişim ve gelişmelerden bahsetmek mümkündür (Erdoğan, 2010, s. 13-14).

Temel anlamda medyanın esas görevi kitlelere iletiler yollayarak kişileri, ortaya çıkan olaylardan haberdar etmek olsa da bunun yanı sıra toplumu denetleme, eğitme, eğlendirme, toplumsal problemler üzerinde tartışma platformları yaratmak, kamuoyu oluşturmak gibi yükümlülükleri de vardır (Işık M. , 2005, s. 116). Bu yükümlülükler de medyaya halka sunmuş olduğu bilgiler dâhilinde toplumu olumlu ya da olumsuz olarak yönlendirme gücü katmaktadır. Çünkü medya toplumun ulaşamadığı olayları, olguları, onlar adına gözlemleme, öğrenme ve aktarma işlevlerini yerine getirerek toplumun gündemini oluşturup kişilerin ne düşüneceklerini belirlemektedir (Işık & Akbaba, 2004, s. 146).

Medyanın büyük bir alanı kapsayan hedef kitlesi mevcut bilinen bir durum olduğundan, mesajlarını aynı anda birçok kişiye ulaştırabildiğini göz ardı etmemek gerekmektedir. Çünkü medya, toplumu hem düşünsel hem de davranışsal olarak doğrudan etkileyebilme özelliğinin yanı sıra eğlendirme, bilgilendirme gibi işlevleri aracılığıyla hedef kitlesini dolaylı olarak da etkileyebilme gücüne sahiptir (Aydın, 2008, s. 158). Bu şekilde her geçen gün gelişen teknoloji ile toplumsal yaşamın içerisinde gücünü arttıran medya, etki alanını da beraberinde genişleterek konumunu sağlamlaştırmaktadır.

Demokrasi ile yönetilen toplumların yasama, yürütme ve yargıdan sonra vazgeçilmez unsuru olan medya, toplumu bilgilendirme ve eğitme sorumlulukları noktasında sosyal hayatın vazgeçilmez bir unsurudur (Hampton, 2010, s. 3). Dolayısıyla medyanın sunmuş olduğu iletiler siyasi veya ekonomik sebeplerle herhangi güce ortak olmamalı ve iktidar sahipleri sahip oldukları yetkiyi kişisel kazanımları için değil, toplum yararına ve değerlerine uygun, objektif ve tarafsız bir biçimde kullanılmalıdır (Keane, 2015, s. 17).

Öte taraftan medyanın kimi zaman toplumun değerlerini göz ardı ederek yayınıni sürdürmesi beraberinde yasal düzenlemeleri de getirmiştir. Ancak tüm bu yasal düzenlemelere rağmen tam anlamıyla medyada etik duyarlılığın sağlanamadığını da belirtmek gerekmektedir. Çünkü düzenlenen yasalar dâhilinde medyanın kimi zaman uygulamış olduğu kısıtlamalar sansür olarak algılanmış ve bu da antidemokratik olarak yorumlanarak eleştirilmesine sebep olmuştur (Geçer, 2015, s. 55).

Bu bilgilerden hareketle toplumun söz hakkını ve katılımını esas alan demokrasi kavramı ile bugün çoğunluğun görünür olmak adına aktif olarak kullanabildiği medyanın, birbirlerinden bağımsız olarak düşünülmesi güç olacağından medyanın işlevleri dâhilinde hareket ederek görev yükümlüklerini yerine getirmesi beklenmektedir. Bu bağlamda da medyanın objektif olarak siyasi-ekonomik herhangi bir beklenti ile siyasi erklerin lehine değil, toplumun tümünü çerçeveleyerek vatandaşların haklarını gözeterek onların yararına kullanılması gerekmektedir (Keane, 2015, s. 17).

Özetle; kitle iletişim araçlarının tümünü çatısı altında barındıran medya, düzensiz ayrı ayrı yerlerde bulunan ve eğitim, kültür, ekonomik olarak birbirlerinden farklı kitlelere yani alıcılara bilgilerin ulaştırılması ve kamuoyunun oluşturulabilmesi noktasında ortaya çıkabilecek zorlukların en aza indirilmesi bakımından önemli bir konumda yer almaktadır. Çünkü toplumun yerine gözetleme görevini yaparak bilgi toplama, belirli bir formda inşa ederek yine topluma o bilgiyi ulaştırma görevi medyanın üstlenmiş olduğu roldür. Dolayısıyla kişilerin merak ettikleri, ulaşmak istedikleri bir bilgi olması halinde yönlenecekleri, başvuracakları ilk kaynak kitle iletişim araçları yani medya olacaktır. (Yıldız, 2017, 4. basım, s. 7-9). Bundan ötürü medyanın topluma sunacağı bilgiler; demokrasi ışığında kabul edilebilir olması açısından eşit uzaklıkta, doğru, net, açık ve halkın anlayacağı bir formda alıcı kitlesine sunulurken kamuoyunun oluşumuna katkıda bulunmalıdır.

Medya ve siyaset ilişkisinde bir diğer unsur ise siyasettir. Siyaset kavramı üzerine yapılan çeşitli tanımlamalar bulunmaktadır. Bu yüzden siyaset teriminin açık bir şekilde yapılan ve kabul edilen tek bir tanımının olmadığını söylemek mümkündür. Kızıloluk, bunun nedenini bilim adamlarının birbirinden farklı toplum şekillerini benimsemiş olmalarından kaynaklı net bir görüş birliğine varamamış olmalarına bağlamış olsa da bu kavram kullanılarak iletilecek olan mesajların toplum tarafından farklı algılanmaması için sözcüğün kapsamının net bir şekilde belirlenmesi gerektiğini de vurgulamıştır (2011, s. 5).

Arapça kökenli ve at bakıcısı anlamına gelen seyis kelimesinden siyaset kavramının üretildiğini ifade eden Rahim Türk'e göre siyaset genel anlamıyla "devlet işlerini düzenleme ve yürütme sanatı" olarak tanımlanmıştır (Türk, 2018, s. 11). Bununla beraber siyaset sözcüğünün çeşitli sözlüklerden karşılıklarına bakıldığında; Türk Dil Kurumunun sözlüğünde ilk anlamı olarak "politika" verilmiş, bir diğerinde ise "Devlet işlerini düzenleme ve yürütme sanatıyla ilgili özel görüş veya anlayış" olarak açıklanmıştır (Türk Dil Kurumu Sözlüğü, 2021). Osmanlıca-Türkçe Sözlükte siyaset; "Memleket idare etme sanatı, devlet idare tarzı, diplomatlık, politika ve seyislik, at idare işleriyle uğraşma" olarak izah edilmiştir (Osmanlıca Türkçe Sözlük, 2021).

Siyaset kavramının batı dillerindeki karşılığı politikadır ve politika eski yunanca da kent, şehir anlamına gelen ‘polis’ kavramından üretilen bir siyasi şeklin adıdır. Bu siyasi model yurttaşların tümünün şehir ile ilgili tüm meselelerle alakalı olmalarını gerektirmektedir (Yayla, 1998, s. 1). “Bir toplumdaki siyaset olgusu ile bu çerçevede yaşanan siyasal hayat, öncelikle toplumun kendisini koruması ve varlığını sürdürmesi için bir coğrafi alanda birleşip örgütlenmesiyle ortaya çıkmaktadır” (Balcı, Tarhan, & Bal, Medya ve Siyasal Katılım, 2013, s. 26). Bu anlamda mahiyeti farklılık gösterse dahi her tür toplumun devamlılığını sağlayabilmesi bakımından kendisine uygun bir hükümet ve politika çerçevesinde teşkilat oluşturduğunu, buna bağlı olarak da bir siyasal hayatının olduğunu söylemek gerekmektedir.

Genel bir çerçeve içerisinde bakıldığında, toplumsal yaşam üzerinde insanların, hem ekonomik hem de sosyal açıdan sahip oldukları farklı görüşler ve buna bağlı olarak da ortaya çıkan menfaatler vardır. Ortaya çıkan her farklı fikir ve bunun beraberinde gelen çıkar düşünceleri, bir nevi toplumsal yaşamda huzursuzluğun çıkmasına sebebiyet vererek çekişmelerin yaşanmasına neden olmaktadır. Max Weber siyaseti, “devletlerarasında veya bir devlet içindeki gruplar arasında iktidarı paylaşmak veya iktidarın paylaşımında etkili olmak için verilen mücadele” olarak tanımlamaktadır (Akyüz, 2019, s. 95). Bu bağlamda ortaya çıkan fikir ayrılıklarının sebep olduğu mücadelelerin, yöneten ve yönetilen noktasında bulunan kişilerin bulundukları konumda kalmak veya konumlarını değiştirmek için birbirlerine karşı gösterdikleri iradeleri güç olarak yorumlamak mümkün olacaktır. Ancak siyaset sadece belli bir ideolojinin savunulması ve o ideolojinin kabul görmesi için girişilen bir mücadele olmamalıdır. Dolayısıyla siyaset kişilerin birbirlerine karşı gösterdikleri güç savaşlarından öte, odak noktasına insanı alan, toplumun mutluluklarını, rahatlıklarını ve gelişimlerini öne çıkartmak amaçlı yapılmalıdır (Kalabalık & Gökdoğan, 2010, s. 16).

Temel olarak her ne kadar siyaset çatışmayı içerisinde barındırıyor olsa da bir noktada da uzlaşmayı beraberinde getirmektedir. Çünkü iktidarı elde tutma veya ele geçirme açısından mücadele gerektiren politikada; çatışan istekler, beklentiler ve çıkarlar mevcuttur. Bu mevcudiyetler karşılıklı olarak birbirlerini etkileme çabalarını ve etkileme karşısında bir dengenin kurulmasını ya da birinin diğerine üstün

gelmesiyle belli bir siyasal karara varılması, uzlaşmanın gerçekleştiğini göstermektedir. Geçmişten günümüze insan var olduğu sürece toplumsal hayatta ortaya çıkabilecek her türlü meselede farklılıklar, kararsızlıklar, istekler, çatışmalar meydana gelecektir bununla birlikte politika da hayatımızda hep var olacaktır (Kapani, 2015, s. 25-27).

Birçok yazarın üzerine hem fikir olduğu konu, siyasetin kaynağının bireylerin birbirlerine karşı farklılıklarından oluştuğudur. Tarihsel zaman içerisinde dünyanın her yerinde yaşayan insanları göz önüne aldığımızda ve farklılıklarını düşündüğümüzde siyaset kavramının bütün toplumlarda bilinen, karar alma noktasında iyi ya da kötü uygulanan bir olgu olduğu, yöneticiler ile yönetilenlerden oluşan topluluklara sahip oldukları gerçeğidir (Yayla, 1998, s. 3-5). Bu bağlamda siyasetin esas meselesine odaklanıldığında temelinde insanın ve insanların yaşam standartlarını ele aldığını, toplumsal yaşamda belirli bir konuma sahip olduğunu ve kişilerin bir arada yaşaması belli bir paydada anlaşması için ortak kuralların belirleyicisi ve toplamı olduğunu ifade etmek gerekmektedir (Kalabalık & Gökdoğan, 2010, s. 15).

Siyasetin sağlıklı bir biçimde yapılmasında ve gelişiminde önemli olan nokta, tercih edilen iletişim tarzında kullanılan dil ve üsluptur. Ünal'a göre, "Siyaset kendine mahsus bir dil ile insanların kanaatlerini etkilemek, kanaati oluşmamış olanları kanaat sahibi kılmak ve sonunda onları taraftarlar safına almak amacını taşır" (Akyüz, 2019, s. 95). Bu bağlamda siyasal mücadele kapsamında iktidar kalmak veya iktidar olmak açısından kişilerin ya da grupların kendilerinden farklı bir noktada olan bireyleri veya toplulukları kendi inançları ve düşünceleri ile etkilemede kullanmış oldukları dil, üslup ve her türlü yöntemin insanları ikna etme, yönlendirme kısacası cezbetmek amaçlı yaptıklarını ifade etmek gerekmektedir. Çünkü siyaset tek başına yapılan ve yürütülen bir mesele olmadığı gibi kişilerin birbirleriyle olan ortak bir noktasını gerektirmektedir.

Fermanoğlu'na göre "Siyaset tarihinin her döneminde liderler meşruiyetlerini sağlamak için halkın desteğini almak; dolayısıyla da halkla iletişim kurmak zorundadırlar. Bu süreçte siyasal iletişimin devreye girmesiyle gerçekleşmektedir" (2019, s. 8). Dolayısıyla siyasette kullanılan iletişim ve iletişim şekli toplumun

dikkatini çekmek ve kullanmış oldukları söylemler ile kişilerin onaylarını almak, siyasi birliğin ve beraberliğin oluşabilmesi, siyasi gücün kaybedilmemesi ya da siyasi gücün elde edilmesi bakımından önem taşımaktadır.

Bu bilgilerden hareketle hem medyanın hem de siyasetin temelde kamu adına, kamunun ihtiyaçları çerçevesinde belirli görev ve yetkinliğe sahip olduğunu dolayısıyla da kabul edilen toplumsal sistem içerisinde iki önemli aktör olarak işlevsellikleri ile karşılıklı bir ilişki içerisinde olduğunu söylemek mümkündür (Damlapınar, 2005, s. 9). Bu bağlamda geçmişten günümüze nüfusun artması ile birlikte ortaya çıkan gelişmeler, toplumun seçimler aracılığıyla yöneticilerini belirlemesi ve bu siyasal süreçten medya aracılığıyla dolaylı olarak haber alması medya ve siyaset ilişkisinin temelini ortaya koymaktadır. Medyanın topluma bilgi ve haber verme işlevi siyasi alan içinde vazgeçilmez bir unsurdur. Öyle ki siyasal parti ve adayların hem topluma ulaşabilmesi hem de toplumun istek ve beklentilerinden haberdar olabilmesi medyanın siyaset ile ilişkisinin en önemli birleşeni olarak dikkat çekmektedir.

1.1. Medya ve Siyaset İlişkisinde Haber

Topluma bilgi, haber ve belirli bir mesajı aktarma noktasında hizmet veren medya, toplumun desteğini almak ve yönetimde hak sahibi olmak isteyen siyasetçilerin seslerini ve çalışmalarını kamuya aktarımında önemli bir konuma sahiptir. Her iki kurumunda kamusal alanda hizmet vermesi toplumsal gelişmelere de bağlı olarak aralarındaki etkileşimi arttırmıştır (Akdağ M. , 2020, s. 1173). Dolayısıyla güç elde etmek isteyen siyasilerin, medya haberlerindeki konumlandırılışları ve kamuya sunulma tarzları toplumsal desteğin elde edilebilmesi ve hedeflenen kitlenin oluşturulabilmesi açısından aralarındaki ilişkiyi öne çıkarmaktadır.

Buradan hareketle medyanın kamuoyu oluşumunda etkin olması, siyasiler ile halk arasında belirli bir köprü oluşturması, sunulacak olan haberin gücünü ve değerini ortaya koymaktadır. Çünkü temel anlamda kamuya sunulan haber; ortaya konan fikirlerden, sorunlardan ve olaylardan doğarak belirli bir düzen içerisinde haberleştirilerek topluma aktarılmaktadır (Olkun, 2017, s. 47).

Erkan Yüksel'in ifadesiyle, “ Haber, bir olay, bir olgu üzerine edinilen, iletişim ya da yayın organlarıyla verilen bilgidir” (2004, s. 229). Dolayısıyla haberin vuku bulmasında bilginin varlığı, bilginin tüketilmesi, eğitmesi ve sorgulatması noktasında da haberin topluma ulaştırılması gerekmektedir. Bu da haberin var olan bilgiyi taşıyan ve besleyen kaynaklardan biri olduğunu ortaya koymaktadır (Sucu İ. , 2012, s. 36). Öte yandan ise toplumun bilgi ihtiyacını karşılayan haber, aynı toplumun gelişimini, problemlerini ve ideallerini de ele aldığından gündelik olayların, durumların tarihi kaydı niteliğini taşımaktadır (Bennett, 2000, s. 13).

Haber kendi içerisinde; zamanlılık, yakınlık, önemlilik, sonuç ve insanın ilgisini çekme gibi belirli unsurları barındırmaktadır. Burada amaç, yapılan veya yapılması muhtemel haberlerde nelerin bulunduğunu veya bulunması gerektiğini ortaya çıkarmakla birlikte haberin üretilmesinde temel değerlere uygunluğunu göstermektir (Tokgöz, 2015, s. 258). Günümüz teknolojik ve toplumsal gelişmeler de dikkate alındığında zamanın ve ortaya çıkan olayın önemi, insanların ilgisini çekme kapsamında yakınlık barındırması, durumların aktarımında ve belirli bir sonuca ulaştırılarak toplumu haberdar etmesi açısından haberler önem taşımakla birlikte haberciliğin temel ilkelerini de ortaya koymaktadır. Dolayısıyla toplumda var olan olayların habere dönüştürülmesinde bu temel ilkeler esas alınmaktadır.

1.2. Siyasal Haberlerde Yönlendirme

Kitle iletişim araçları aracılığıyla topluma sunulan haberler, belirli kurgu ve düzen içerisinde geçerek son halini bulduğundan özen gerektiren çalışma sürecini de içerisinde barındırmaktadır. Çünkü haber, kamuya bilgi vermesinin ötesinde hâkim kültür ve ideoloji taşıyıcısı olarak karşımıza çıkmaktadır (Sucu İ. , 2012, s. 37). Öte taraftan haberi yapanın bağlı olduğu kurumunda kabul ettiği yayın politikaları dikkate alındığında toplum, kabul edilen ideoloji çerçevesinde habere erişmekte ve bir bakıma yönlendirilmeye maruz kalmaktadır. Bu durum yaşanan toplum içerisinde haberin etkili bir yönlendirme aracı olduğunu göstermektedir. Medyanın yönlendirme gücünün farkında olan politikacılarda bu gücü kendi yararlarına kullanmaya çalışarak kamunun desteğini toplamayı hedeflemektedir (Sagnak, 1996, s. 166).

Siyasetçilerin topluma ulaşması noktasında siyasal iletişim aracı olarak kullandıkları gazetelerin topluma sunmuş olduğu siyasal haberler, siyasilerin hedef kitleye kendisini doğru ifade etmesi ve hedeflerine ulaşmasında önemlidir. Çünkü seçmen kitle erişmiş olduğu siyasal haberler dâhilinde siyasetçileri tanımakta ve belirli bir karara vararak destek vermektedir. Dolayısıyla siyasal haberlerin topluma aktarım tarzı ve yapısı siyasetçilerin amaçlarına ulaşmalarında önemli bir yer teşkil etmektedir.

Bu anlamda medyanın toplumları yönlendirmesinde çeşitli kuramlar dikkat çekmektedir. Var olan bu kuramlar temelde medyanın siyasi yönetimlerde nasıl şekillendiğiyle ilgilenmektedir. “Siyasal sistemler ışığında medya sistemlerini sınıflandıran Siebert ve arkadaşları Otoriter, Liberal, Sovyet- Totaliter ve Sosyal Sorumluluk Kuramları olmak üzere 4 tür medya sisteminden söz etmektedirler” (Işık M. , 2005, s. 77).

Siyasal yönetimlerde otoriter medya kuramı temelde medya kontrolünün egemen otoritenin elinde olması gerekliliğine ve bu bağlamda otoriteyi zedeleyecek herhangi bir eleştirel yayının yapılmamasını baz alarak sansürün uygulanabileceğini öne sürmektedir. Liberal medya kuramı ise genel anlamda kişinin düşünce, hak ve özgürlükleri üzerinden temellendiğinden liberal demokratik sistemle uyusmakla birlikte enformasyonun sınırlandırılmamasının ve enformasyonun dağılımında da uygun ortamın yaratılarak, sansürün getirilmemesine dikkat çekmektedir. Marksist düşünce çevresinde şekillenen Sovyet- Totaliter medya kuramında ise medyanın siyasi organların elinde bulunması gerekliliği kabul edilirken, öte taraftan medyanın toplumun ihtiyaç ve gereksinimlerini de yeterli düzeyde ele alması gerekliliğini vurgulamaktadır. Liberal sistemin basın noktasında toplumun gereksinimlerini karşılayamamasından doğan Sosyal Sorumluluk Kuramında ise medyanın kanuni düzenlemeler dâhilinde belirli düzenlemeleri içermesi gerektiğine, yapılacak olan haberlerin ise temelde toplumsal karışıklılığa sebebiyet verecek nitelikte olmamasını ileri sürmektedir (Akdağ M. , 2020, s. 1177-1180).

Yukarıda ana hatları verilen dört kurama daha sonradan Denis Mc. Quail tarafından Gelişme Aracı Kuramı ve Katılımcı Demokratik Medya Kuramı da ilave edilerek medya sistemlerinin sınıflandırılma kuramları altıya çıkarılmıştır. Bu

bağlamda Gelişme Aracı Kuramı, medyanın devletin milli hedefleri doğrultusunda ülkenin gelişimine ve kalkınmasına başrol almasını öncelemektedir. Katılımcı Demokratik Medya Kuramında ise kamunun kontrollü katılımının gerçekleştirileceği medya sistemi öngörülmektedir (Işık M. , 2005, s. 78-79).

Medya siyaset ilişkisi üzerine ortaya atılan bu kuramsal çerçeveler siyasal gücün medyayı hedefleri doğrultusunda nasıl etkisi altına aldığını ve medya haberlerini ne şekilde yönlendirdiğini ortaya koymaktadır. Siyaset ve medya temelde kamu adına kamuya çalışmaları ile hizmet veren iki aktör olsalarda gücü dolayısıyla medyanın siyasal yaşam üzerinde etkinliğinin olması siyasetin de medyayı kendi amaçları uğruna toplumu harekete geçirebilmek için kullanabileceği bir araç olarak görülmesine neden olmuştur. Bu noktada hem siyasetin hem de medyanın birbirleri ile yakın ilişkide olduğu, bu ilişki dolayısıyla da birbirleri üzerinde etkinliğinin göz ardı edilemeyecek boyutta olduğunu ifade etmek mümkündür.

1.3. Haber Üretiminde Siyasetin Etkisi

Toplumsal yaşamda medya ve medyanın sunmuş olduğu haberler kamuyu etkileme ve yönlendirebilme gücü dolayısıyla siyasetçilerin halka ulaşmasında etkin bir araç olarak kullanılmaktadır. Çünkü siyasetle uğraşan kişi ve kurumların en büyük hedefi iktidar olmak ve toplumu kendi politikaları çerçevesinde yönetmektir. Dolayısıyla kamuoyunun dikkatini çekerek desteklerini toplamaları için yapmış oldukları siyasal çalışmaların, topluma sunulan haberlerde nasıl yer verildiği önemlidir (Mutlu, 2003, s. 117).

Toplumsal hayat içerisinde gerçekleşen olayların çeşitliliği dikkate alındığında, haber üretiminde habere konu edilebilecek olaylar ve durumlar belirli ideolojik temeller dâhilinde seçilerek, belirli bir düzen içerisinde toplanarak son haliyle alıcıya aktarılmaktadır (Olkun, 2017, s. 46). Dolayısıyla kabul gören değer ve yargıların hayata bakışı yani ideolojik durumların tekrar üretimi için habercilik işinden daha etkin bir iletişim biçimi ve yaratılan bir metin yoktur (İnal, 2009, s. 13).

Günümüz medya ve medyanın çıktısı olarak kabul gören haber, toplumsal yaşamdan ayrı düşünülemeyeceğinden siyasal, kültürel, ekonomik, sanatsal ve gündelik durumların üretimi ile bu durumların temsiliyetinde yani resmedilmesinde

önemli roldedir (Olkun, 2017, s. 50-51). Bu noktada Liberal Çoğulcu yaklaşım içerisinde yer alan ve D.M. White tarafından geliştirilen eşik bekçiliği modeli ve eleştirel yaklaşım içerisinde yer alan ekonomi-politik yaklaşım dikkat çekmektedir.

Eşik bekçiliği temelde haber üretim sürecinde yer alan editöryaller ile idarecileri kapsamaktadır. Neyin haber olacağı ya da neyin haber olmayacağı konusunda olaylar ve durumlar üzerinden seçim yapan eşik bekçileri, eşiği aşacak olan meseleleri topluma aktararak gündemin belirlenmesine katkı sağlarlar. Haber üretimi sürecinde söz konusu olan bu yaklaşım, “kapitalist toplumsal formasyonun belirleyiciliğini, reklam verenlerin etkisini, devletin haber kaynağı olmada, ekonomik kaynakların dağılımı, vergi indirimi, kredi ve kâğıt tahsisi ile kamusal ilanların dağılımındaki rolünü ve aracı kuruluşların etkinliğini ve medya kuruluşlarının mülkiyet ve örgütsel yapıları ile diğer endüstrilerle olan ilişkilerini ve profesyonel ideoloji ile haber üretiminin gündelik rutinleşmiş pratiklerini dikkate almaz. Onun yerine, haber seçimini sadece eşik bekçilerinin belirlediğini ima eder” (Yaylagül, 2018, s. 83-84). Bu durum haber üretimi kapsamında eşik bekçilerinin sadece bilgi çokluğu arasından haber seçimi yaparak kamuya yayın ilkeleri doğrultusunda aktardığını ortaya koymaktadır.

Medya incelemelerinde eleştirel ekonomi-politik yaklaşım temel anlamda “medya sahipliği ve medya kontrolü, medya endüstrilerinin diğer endüstriyel yapılarla ve siyasal ve ekonomik toplumsal elit katmanlarla bütünleşmesini sorunsallaştırır” (Yaylagül, 2018, s. 150). Medya ve iktidar arasındaki bağı sahiplik üzerinden ele alan medyanın ekonomi politiği, medyada üretilen kültürün ve ideolojinin haber metinlerine nasıl yansıtıldığına odaklanmaktadır (Olkun, 2017, s. 76). Marksist temelli olan ekonomi-politik yaklaşımı benimseyen araştırmacılar, “medyanın egemen güçlerin sözcüsü olduğunu, üretilen haberlerinde egemenlerin statükolarını korumak ve güçlendirmek amacına hizmet ettiğini savunurlar”. Bu durum eleştirel ekonomi politik yaklaşımını benimseyen araştırmacıları medyada üretilen haber metinlerinden ziyade medya kuruluşlarının yapılarını, hem ekonomik hem de siyasal bağlantılarını, bulunmuş oldukları sistemdeki rollerini incelemeye yöneltmiştir (Şeker, 2009, s. 90).

Eşik bekçiliği ve ekonomi- politik yaklaşımlar ile birlikte medyanın üretmiş olduğu siyasal haberlerin toplumsal, ekonomi ve politik çerçevede nasıl ele alındığı, topluma nasıl yansıtıldığı, kişilerin var olan siyasal düşünce yapılarını ve davranışlarını ne derecede etkilediği haber üretim sürecinde siyasetin medya ile olan ilişki kaplamasını ortaya koymaktadır. Medyanın kamuya dönük yapısı bir güç olarak siyasetin ve siyasetçilerin haber metinlerinde ele alınma şekli ile konumlandırış biçimleri üzerinde etkin olmalarını gerektirmiştir. Çünkü fikir ve değerlerini topluma aktarımlarında medyayı araç olarak kullanmaları destek toplamaları açısından önemlidir. Siyasetçilerin halka ulaşması noktasında medya ile olan ilişkisini ön plana alması haber üretiminde ortaya konan metinlerinde siyasallaşmasına neden olmuştur (Gölcü, 2009, s. 82). Haber içinde bulunduğu siyasal, toplumsal, ekonomik ve kültürel durumlardan bağımsız düşünülemez. Bu noktada medya ve siyaset arasındaki ilişki göz önüne alındığında, siyasetin medya üzerinde etkinliğini arttırdığı ve haber üretim süreci içerisinde haber metinlerinin siyasal yaşamın dışında düşünülmemeyeceğini ortaya koymaktadır.

1.4. Haberde Siyasal Temsil

Siyasal alanda toplumsallaşmanın sağlanmasında en önemli noktalardan biri olan medya ve medyanın sunmuş olduğu haber metinleri nitelikleri bağlamında siyasal temsilin önemini ortaya koymaktadır (Yüksel E. , 2004, s. 261). Siyasal iletişim kapsamında siyasetçilerin kamu ile iletişimini sağlayan medyanın sunmuş olduğu haberlerde siyasal temsili nasıl gerçekleştirdiği, siyasetçinin halkın desteğini alabilmesi açısından değerlidir. Özellikle seçim dönemlerinde siyasetçilerin artan politik iletilerinin kamusal alana yayılmasını sağlayan medya, sunmuş olduğu içerik biçimi ile toplumun siyasal karar verebilmesi açısından belirleyici bir konuma sahiptir (İnanç & Toker, 2020, s. 26-27).

Medyanın, kamunun gündemini oluşturduğu dikkate alındığında haber metinlerinin toplumu yönlendirici rol üstlendiğini ifade etmek gerekir. Toplumun neyi nasıl düşüneceğini sunmuş olduğu haber metinleri dâhilinde biçimlendiren medyanın, haber konusu seçimi temelde toplumun dikkatini çekecek noktalarda belirli çağrışımlar ile birlikte olmaktadır (Yüksel E. , 2004, s. 256-257). Bu bağlamda haber

içeriklerinde siyasetçinin nasıl temsil edildiği halkın sunulan siyasetçiye seçim dönemlerinde olumlu veya olumsuz yaklaşımını beraberinde getirmektedir.

Kamuoyunu bilgilendirmek üzere gerçekleştirilen haber üretimi, paylaşımı ve tüketiminde önemli olan bir diğer nokta da ideoloji taşıyıcısı olan medyanın siyasal konuları işleyişinde gerçeklik kurgusunu atlamaması ve siyasal temsili topluma doğru atfetmesidir. Çünkü topluma sunmuş olduğu haberler ile medya, var olan ideolojik ve siyasal gücü meşrulaştırmakta dolayısıyla halkın belirli bir yöne çekilmesine neden olmaktadır (Yağlı, 2007, s. 358). Haberlerin siyasal konuları ele alarak topluma aktarması, siyasetçilerin kamuyla iletişim yolu olarak medyayı kullanması beraberinde karşılıklı bir etkileşimi sağlamaktadır.

1.4.1. Siyasal Temsilin İnşası

Haber ve habercilik uygulamaları temelde toplum içerisinde gelişen siyasal, sosyal, ekonomik, kültürel olay ve durumlardan edinilen bilgiler üzerinden oluşturulan ve halka sunulan metinler olarak karşımıza çıkmaktadır. Toplanan bilgiler üzerinden inşa edilen haber metinlerinin içerik yapısı belirli bir söylemi taşıdığından haber söylemi haberi yapan kurumun, haber kaynağının, haber örgütlerinin ve toplumsal yapının dışında düşünülemez. Dolayısıyla haber metinleri belirli fikirlerin ideolojik yansımalarını içeren kapalı metinler olarak topluma aktarılır (Öztürk, 2020, s. 41).

Gazetecilik ve haberin üretim süreci bilginin toplanması ile başlayan belirli bir süzgeçten geçirilerek işlenen tüketicide uyandırılmak istenen reaksiyon üzerine temellendirilerek doğruluk, gerçeklik ve güvenilirlik nitelikleri bağlamında kurgulanarak topluma sunulur (Mora, 2011, s. 64). Dolayısıyla haber metinleri; haber kaynağının, haberi yazanın ve haberi yazan kişinin bağlı olduğu işletmenin kabul ettiği ideolojik fikirleri de içerisinde barındırdığından toplanılan bilgilerin işlenilmesinde etkindir. Bu bağlamda haber metinlerinin oluşum sürecinde siyasetçinin, siyasal mesajlarının nasıl inşa edilerek temsiline sağlandığı siyasetçinin istediği toplumsal desteği görebilmesi açısından önemlidir.

Genel anlamda siyasal temsil, temsilci ile temsil edilenin politik bir ortamda isteklerinin ve çıkarlarının gözetildiği siyasal ilişkiyi konu alır (Özkan, 2020, s. 57).

Bu konu bağlamında haber metinlerinde siyasal temsil, siyasetçinin ve siyasal söyleminin olumlu veya olumsuz olarak ele alınması bu bağlamda inşa edilerek topluma sunulmasıyla doğrudan ilişkilidir. Çünkü medya üretmiş olduğu içerikle toplumu yönlendirme gücüne sahip olmakla birlikte, siyasal iletişimi yansıtmaya biçimiyle de siyaseti ve siyasal sonuçları etkileyebilmektedir (Karaçor, 2013, s. 32).

Kamuoyu ile siyasetçi arasında köprü vazifesinde olan medyanın, siyasal iletişim alanındaki etkinliği siyasal temsil noktasında haber metninin şekillenmesini sağladığından, siyasal partiler siyasal yaşamda başarıyı elde edebilmek için siyasal iletişim pratikleriyle medyanın gücünü kullanmaktadırlar (Akay, 2012, s. 46-47). Dolayısıyla toplumsal yaşam içerisinde gelişen durumlarla halkı bilgilendiren haber medyası, siyasetçinin siyasal mesajlarını, iletilerini konu alarak haber metinlerinde siyasal temsilin inşasını gerçekleştirmektedir.

Siyasal temsilin haber inşası haberi üretenin ve bağlı olduğu işletmenin kabul ettiği yayın politikaları çerçevesinde belirli bir ideolojinin etrafında gerçekleşmektedir. Dolayısıyla temsilcinin haber metnindeki betimlenme biçimi haber inşasının temelini oluşturmaktadır. Genel anlamda toplumun haberden beklentisi objektiflik ve tarafsızlık olsa da ideolojinin varlığı ve mevcut siyasal gücün siyasal iletişimlerini aktarım yolu olarak medyayı araç olarak kullanması toplumun bu isteğini tam manada karşılamamaktadır. Özellikle seçim dönemlerinde mevcut olan siyasal güç çevresinde inşa edilen haberler topluma olumlu sunulurken, bu siyasal gücün dışındaki siyasetçiler sınırlandırılarak topluma daha farklı noktalardan aksettirilirlir (Özden & Koçak, 2021, s. 38). Bu bağlamda siyasal temsili konu alan haberlerin inşasının haberi üreten kişi ve bağlı olduğu kurumlardan bağımsız gelişmediği ve mevcut siyasal güçten etkilenerek haber kurgusunun yapıldığı ifade edilebilir.

1.4.2. Siyasal Temsilin Sonuçları

Siyasal temsil, siyasal aktörlerin kamuoyunu siyasal iletişimleriyle dolayısıyla etki altına almaları ile başlayan belirli bir grubu, topluluğu siyasal alanda temsil etme sürecini içermektedir. Bu süreç temelde demokratik çerçevede halkın seçimlerde kendi hak ve yetkilerini, siyasal politikalarını kendine uygun bulduğu kişi veya partiye

devretmesi ile yönetim noktasında temsilcisini belirlemesi olarak da açıklanabilir. Siyasetçilerin siyasal mesajlarını medya aracılığıyla daha geniş bir kitleye ulaştırması, medyanın kamuoyu oluşturma gücünü de ardına alarak hedeflediği desteği alabilmesinde etkinliğini arttırmaktadır. Medyanın topluma haber verme noktasında üstlenmiş olduğu bu rol kişilerin kamusal mantığını arttırmasında, kendisini ifade etmesinde dolayısıyla da belirli bir karara ulaşarak kendi kaderini kendisinin belirlemesinde önemlidir (Tokgöz, 2014, s. 208).

Demokratik rejimlerde seçimlerin ve seçmenlerin varlığı siyasal iletişimin de toplumsal yaşam içerisinde devamlılık sağlayacağını göstermektedir. Bu noktada medyanın toplumsal alanda etkinliği ve siyaset ile olan ilişkisi göz önüne alındığında, medyanın kamuya sunmuş olduğu haber ve bilgiler ile kişilerin siyasal davranışlarını etkilediği gibi siyasal aktörlerin de geleceğini belirlemesinde önemli olduğunu göstermektedir (Akay, 2012, s. 45-46).

Kamusal hizmet veren medyanın topluma ileteceği mesajlarda objektif olması ve siyasal baskı altında kalmaması halkın doğru karar vermesi bağlamında önemlidir. Çünkü medyanın temsil ettiği siyasal gücü olumlu veya olumsuz olarak haber metinlerinde inşa etmesi, temsil ettiği siyasal gücün pozitif anlamda destek toplamasına etki edeceği gibi negatif sunumuyla da desteğini aşağı çekebilmektedir. Bu da medyanın kamuoyunu bilgilendirirken yönlendirebilme gücünün siyaset üzerindeki etkisini ortaya koymaktadır (Akdağ M. , 2020, s. 1176). Dolayısıyla siyasetçinin haber metinlerinde nasıl temsil edildiği toplumsal anlamda önem arz etmektedir.

1.5. Siyasal Haberlerde Objektiflik ve Tarafılık

Siyasal yaşam, gerek seçim öncesi gerekse seçim dönemi içerisinde topluma siyasal mesajlarının iletilmesi amacıyla medyaya ihtiyaç duyar. Siyasal aktörlerin medya haberlerindeki temsilleri kamusal desteği alabilmesinde etkili olmaktadır. Medya mensuplarının da toplumsal yaşam içerisinde bağımsız olmadıkları dikkate alındığında, üretmiş oldukları siyasal haberlerde kendi benliklerinin ve fikirlerinin yansımalarının bulunması olası bir sonuç olarak görülmektedir. Ancak meslek etiği noktasında haberciliğe getirilen objektiflik ve tarafsızlık gibi ilkeler topluma haber

aktarımı noktasında nesnelliğe ve doğruluğa yaklaşma ve yaklaştırma çabası olarak nitelendirilebilir (Girgin, 2001, s. 247-248). Bu anlamda toplanılan bilginin haber inşa sürecinin haberi yapan kişinin bakış açısıyla değerlendirilerek ana hatlar üzerinden belirli pratikler çerçevesinde topluma aktarıldığını ifade etmek mümkündür.

Haberde objektiflik tartışmalarında genel kabul gören ilke verilecek olan bilginin gerçeklik ve doğruluğa yakınlılığı ile ilişkilidir (Olkun, 2017, s. 96). Dolayısıyla haber üreticilerinin görevi, olaylar ile ilgili toplamış oldukları bilgileri esas çerçeveye oturtarak aslına uygun olabilecek nitelikte gerçekliğe dayandırarak anlam bütünlüğü oluşturmaktır (Tokgöz, 2015, s. 245). Haber metninin gerçeğe uygun objektif bir şekilde inşa edilerek topluma aktarılması kitlenin, medyanın etkisi ve yönlendirmesi altında olmadan kendi adına daha doğru karar almasını sağlayacaktır (Nalçinkaya, 2022, s. 1732). Bu bağlamda kitle iletişim araçları dolayısıyla topluma aktarılan bilgilerin gerçekliğe dayandırılarak objektif sunulması, toplumun sağlıklı karar almasına ışık tutacağı gibi kamunun kitle iletişim araçlarına olan güven duygusunun da oluşmasına etki edecektir.

Haberde doğruluk ve objektiflik temelde haberi üreten gazetecilerin görev tanımlamaları içerisinde bulunan sorumluluğuyla ilişkilidir. Dolayısıyla doğru, yalan veya belirli bir taraf üzerinden yapılan haberler arasındaki ayrım genel itibarıyla haberi üreten ve topluma sunan gazetecilerin üzerinden gerçekleştirilir. Bu noktada gazetecilerin bilgi ve fikir taşıyıcı olma rolleri gereği önce kendi vicdanlarına ardından okuyucusuna olan sorumluluğu toplamış olduğu bilgiyi gerçeğe dayandırarak, önyargısız ve tarafsız olarak haber metnini oluşturmaları gerekmektedir (Tokgöz, 2015, s. 152-153).

Öte yandan var olan bir bilginin topluma belirli bir ideoloji çerçevesi içerisinde taraflı olarak aktarılması ciddi haber gazeteciliğine uygun olmayan bir davranış şeklidir. Bu bağlamda kamuya aktarılacak olan bilginin objektif olabilmesi adına haber metnini oluşturacak olan kişinin olayı önyargısız olarak farklı yönleriyle ele alıp, denge gözeterek tarafsız bir biçimde kurgulaması gerekmektedir (Bektaş Şeker, 2004, s. 35). Ancak haberin toplanması, işlenmesi ve topluma sunulması sadece haber üreticisi olan gazetecilerin tekelinde olan bir durum değildir. Aynı zamanda gazetecilerin bağlı olduğu kurum veya kuruluşların kabul etmiş olduğu genel yayın

politikaları ile kabul görmüş olan yasalar, egemen güç ve ekonomik, politik durumlarla da ilişkilidir (Girgin, 2001, s. 248-249).

1.6. Demokrasi

Kavram olarak bakıldığında demokrasi üzerine birçok tanım ve açıklama ile karşılaşmak mümkündür. Çünkü her toplumun demokrasi anlayışı, sahip olduğu sosyo-ekonomik, politik ve hukuksal yapısı birbirlerine karşı değişiklik gösterebilmektedir. Ancak açıklamalar her ne kadar birbirine nazaran başkalık gösterse de demokrasi noktasında hepsinin birlik sağlayabildiği orta nokta, kökeninin Antik Yunan’a dayandırılmasıdır (Fermanoğlu, 2019, s. 51).

Köken itibariyle demokrasi kavramına bakıldığında ‘Demos’ yani halk anlamına gelen sözcük ile ‘Kratos’ yani yönetim manasına gelen sözcüklerin birleşmesi sonucu ortaya çıkmış, halk yönetimi olarak bilinen eski yunanca bir kelimedir. Buna bağlı olarak demokrasinin ilk çıkış yerinin dolayısıyla da ilk örneklerinin Antik Yunanda özellikle de Atina’da kendini gösterdiğini belirtmek gerekir (Öztekin, 2000, s. 58-59). Bugün hala anlam bütünlüğünü koruyan ve halkın iktidarı, halkın yönetimi olarak ön plana çıkan demokrasi kavramı, farklı biçimleriyle toplumsal hayatta uygulanmaya devam etmektedir.

Anlamsal noktada demokrasi terimine bakıldığında Türk Dil Kurumunun sözlüğünde “halkın egemenliğine dayanan yönetim biçimi, el erki, demokratlık” (2021) şeklinde tanımlanmıştır. Menderes Akdağ’a göre demokrasi, “insanların kendi kendine yönetmesi” anlamına gelmekle birlikte bünyesinde barındırdığı eleştiri yapabilme, düşünebilme ve düşündüğünü ifade edebilme gibi haklar demokrasinin çeşitli özellikleri arasından sadece birkaçıdır (Akdağ M. , 2019, s. 43). Yalçın Akdoğan’a göre “Demokrasi, bir temsil mekanizması ve yönetim biçimi” olmakla birlikte “halkın halk tarafından halk için yönetimi” şeklinde açıklanmıştır (Akdoğan, 2004, s. 62). Dolayısıyla demokrasi teriminin temelde insanı ve insanın haklarını odak noktaya aldığını, halkın katılımını, eşitliğini, özgür olması noktasında da kişiye aktif bir rol vererek yönetim bağlamında alınan veya alınacak kararlarda da etkinlik yetkisi verdiğini göz ardı etmemek gerekmektedir.

İnsan ve insan ilişkilerinde titiz olan dolayısıyla da insan haklarını ön plana alan demokrasi kavramı, hürriyet ve eşitlik öğretilerine dayalı belli bir ahlak anlayışından doğmuştur. Bu bağlamda da demokrasinin hak ve özgürlükler açısından insanı koruyarak farklı bir kişinin veya toplumsal bir grubun iradesine maruz kalmasına ve bunun yanı sıra bireyin farklı bir irade ya da güç karşısında da engellenerek kısıtlandırılmasına karşı olduğunu söylemek gerekir (Kızılloluk, 2011, s. 36).

Çünkü demokrasi, temelinde özgürlük olan ve kişiye temel haklar sunan, topluma eşit uzaklıkta yaklaşan, insanın insana üstün olmadığını ancak ve ancak insanın dolayısıyla da toplumun düşüncelerini ve tercihlerini esas alarak düzenin oluşmasına imkân sunan bir yönetim anlayışı olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu yüzden demokrasi; özgür yani düşünebilen ve düşüncelerini rahatlıkla ifade edebilen, eşit yani karşısındakine bağlı olarak kendini alçakta ya da yüksekte görmeyen ve en önemlisi sorumluluk sahibi yani davranışlarının ve hareketlerinin mesuliyetini taşıyabilen yurttaşları öngörmektedir (Yavaşgel, 2004, s. 185).

Özetle demokrasi, insanlık adına, insanlığın oluşturulabilmesi ve insani düzenin kişilerin irade ve tercihleri kapsamında kurulabilmesi noktasında ideal bir yönetim sistemidir. Çünkü demokratik sistem; “İktidarın yanında muhalefetin de olduğu, çoğunluğun yanında azınlığın da haklarının kabul edildiği sistemdir” (Aydın, 2008, s. 114). Yani demokratik rejimlerde bireyin yahutta bir grubun yönetime gelmesi ve gücü elde etmesi, belirli hak ve yetkilere sahip olması ancak ve ancak yönetilen kesimin seçimde adaya vermiş olduğu oyların sonucuna bağlıdır. Dolayısıyla demokrasi ile yönetilen devletlerde insanın ve insanın düşüncelerinin, tercihlerinin önem gördüğünü ve halkın iradesinin temel alındığını, buna bağlı olarak da yapılan seçimler sonucunda gücün belirli bir kişiye, gruba ya da partiye verilerek iktidarın belirlenmesine imkân verdiğini söylemek mümkündür.

Öte yandan demokrasi kavramının kapsam alanına bakıldığında bu kapsayıcılığın halka sadece oy verme hakkı sunduğu şeklinde bir sınırlandırmanın yapılması hatalı bir yaklaşım olacaktır. Çünkü demokrasi, oy vermenin yanı sıra kişiye hak ve özgürlük tanıyarak bunun korunmasını, bağımsız bir şekilde kişiye eleştirme ve tartışma ortamının oluşturulmasını, ortaya çıkan haberlerden veya olaylardan engelsiz bir şekilde haberdar olma imkânını sunması gibi çeşitli insani

gereksinimleri de içerisinde barındırmaktadır. Dolayısıyla bu durum demokrasinin aynı zamanda bir ihtiyaç sistemi olduğunu da göstermektedir (Fermanoğlu, 2019, s. 58). Bu bağlamda belli başlı değerler sistemine karşılık gelen demokrasinin sadece kurallar çerçevesinde beliren bir düzen sistemi olmadığını, bununla beraber uygulama alanı bulduğu toplumun, sosyal ve siyasal örgüsü içerisinde belirli bir kültür anlayışında anlam bularak işlerliğini sağladığını ifade etmek gerekmektedir (Gürkan, 1998, s. 65).

Unutulmamalıdır ki bugün demokrasi elde etmiş olduğu konumunu, gücünü ve sürdürülebilirliğini hitap ettiği topluma ve o halkın desteklemelerine borçludur. Zira insanlar, bende varım diyebildikleri yani kendi seslerini duyurabildikleri, oluşacak düzen içerisinde düşüncelerini ifade ederek alınacak kararda bir rolünün olduğu sistemleri benimserler ve o sistemin güç kazanması noktasında da ellerinden gelen desteği vermeye çalışırlar. Çünkü demokratik ülkeler gücünü tam olarak buradan yani halkın kendisinden almaktadır (Dağlar, 2010, s. 36).

1.6.1. Doğrudan Demokrasi

Temel anlamda demokrasi, insan hak ve özgürlüklerini öne çıkartan, halkın egemenliğinin siyasal gücü belirlediği bir yönetim sistemidir. Halkın yönetime katılımı ya doğrudan ya da seçmiş oldukları temsilciler vasıtasıyla gerçekleşmektedir. Bu noktada halkın kendi iradesi ile söz hakkını herhangi bir temsilciye devretmeden yönetime bizzat katılım göstermesi ve söz hakkını kullanması haline doğrudan demokrasi denir (Kızılloluk, 2011, s. 40). Bu demokrasi şeklinin uygulanmış olduğu sistemde herhangi bir şekilde temsil yahut da yasama meclisi olmadığı gibi katılım yetkisi olan kişilerin tamamı bir araya gelerek belirli bir karara varırlar ve o kararı uygulamaya başlarlar (Sezen, 1994, s. 37). Dolayısıyla bu sistemde bireylerin birbirlerine karşı üstünlüğünün olmadığını, aralarında eşitliğin olduğunu ve yönetici ile yönetilenler gibi herhangi bir ilişkinin olmadığını belirtmek gerekmektedir.

Doğrudan demokrasiyi temsili demokrasiden ayıran en temel özellik, toplumun herhangi bir temsilciye yani aracıya ihtiyaç duymadan bir araya gelerek siyasi meseleleri konuşup ortak bir karara varmaya çalışmalarıdır (Kızılloluk, 2011, s. 40). Bu yönetim şeklinin nüfusun az olduğu yerlerde doğru ve geçerli bir işleyiş

gösterebileceğini ancak nüfusun kalabalık olduğu yerlerde denenmesi halinde karar alınabilme ihtimalinin yanı sıra esas amacına ulaşamayıp kargaşaya ve büyük olayların çıkmasına neden olabileceğini göz önünde bulundurmak gerekir.

1.6.2. Temsili Demokrasi

Bu demokrasi şeklinde yönetici ile yönetilen ilişkisi vardır ve yöneticinin yani temsilcinin belirlenmesi halkın iradesine bağlı olarak seçimler ile gerçekleştirilmektedir. Çünkü doğrudan demokrasi şekli artan nüfusunda etkisiyle birlikte halkın bir araya gelerek ortak bir karar almasını zor bir duruma dönüştürmüştür. Dolayısıyla da temsili demokrasinin ortaya çıkmasının zeminini doğrudan demokrasi şeklinin uygulanamaması hazırlamıştır. Bu bağlamda ortaya çıkan temsili demokrasi ile halk, nüfusun fazlalığı ve sınırların genişliğinden etkilenmeyerek siyasal karar alma noktasında kişisel söz haklarını kullanabilmektedirler (Kızıloluk, 2011, s. 46).

Temel olarak bakıldığında temsili demokrasi, halkın kendi iradesi kapsamında haklarının kullanımı bağlamında kendisini temsil eden veya edecek olan kişiyi, organı vekil tayin ettiği yönetim tarzı olarak karşımıza çıkmaktadır (Sezen, 1994, s. 39). Bundan ötürü seçilen temsilcilerin halkın sözcüsü konumunda olduğu ve halk adına, halkın isteklerini, beklentilerini, sorunlarını çözüme ulaştırma amaçlı çalıştıklarını göz önünde bulundurmak gerekmektedir. Öte yandan temsili demokrasinin en önemli niteliği siyasal iktidarı belirleme, karar alma veya karar verme noktasında topluma seçim imkânını sunmasının yanı sıra seçim sonrasında da beklenen başarıyı gösteremeyen temsilcileri görevden uzaklaştırabilme gücünü taşımasıdır (Akgün, 2007, s. 6). Temsili demokraside önemli olan nokta, halka seçme yetkisi vermesinin dışında denetleme ve denetlenme sonrasında da yeniden bir seçim hakkını tanımasıdır.

Özetle temsili demokraside temsilciler, halk tarafından halkın seçimde kullandıkları oy ile belirlenmektedir. Ancak milletin haklarını seçimle birlikte belirli bir temsilciye devretmesi haklarından tamamen vazgeçmesi anlamına gelmemektedir. Çünkü kontrol ve denetleme gücü veren temsili demokrasi bir anlamda siyasal gücün kaynağının da halk olduğunun göstergesidir (Çukurçayır A. M., 2000, s. 20). Yani temsili demokrasi sisteminde halk, doğrudan demokrasi sisteminden farklı olarak

yönetime doğrudan katılmaz ve kararlarını aracısız olarak dile getirmez. Söz hakkını belirlemiş olduğu temsilcisine devrederek katılımını gerçekleştirir.

1.7. Demokrasi ve Medya İlişkisi

Genel anlamda demokrasi ve basın arasındaki ilişkiye bakıldığında, iletişim özgürlüğü noktasında birbirini besleyen iki kavram olduğu ve demokratik bir kamuoyunun oluşmasında büyük bir rol üstlendikleri göz ardı edilemez bir gerçektir. Yıldırım'ın ifadesiyle, "Yasama, yürütme ve yargıdan sonra dördüncü büyük güç olan basının kamuoyu oluşumunda önemli bir etkisi vardır" (2006, s. 1-13). Basın özgürlüğü ve fikir özgürlüğü odağında baskılara maruz kalmadan, bireyin veya toplumun kendi iradesiyle taleplerini, dileklerini ve düşüncelerini özgürce ifade edebilmeleri demokratik toplumların temel haklarından.

Jan Van Cuilenburg' un ifadesiyle "Temel haklar vatandaşların, devletin hiçbir zaman ellerinden alamayacağı haklarıdır. Temel haklar için önemli bir başlangıç noktası, herkesin devletle çatışmaya girmeden doğru olduğunu düşündüğü şeyi yapmakta özgür olacağı alanların olmasıdır" (2009, s. 105). Bu kapsamda bireyin veya toplumun kendi özlük haklarının yanı sıra karşısındakinin hak ve hürriyetini de göz önünde bulundurması, bunun yanında bağlı olduğu devletin kurum ve kuruluşlarına yönelikte kaynağında şiddet ve güç içeren davranışlardan uzak durması gerekmektedir. Çünkü bireye, gruplara veya topluma sunulan demokratik özgürlük ve düşünmeyi uygulama hakkı, bir başkasına ya da devlete karşı olumsuz davranışlar sergileme hakkı tanımamaktadır.

Topluma belli başlı haklar sunan ve insana değer katan demokrasi, haber alma ve haber verme noktasında da toplumun gücüne güç katmaktadır. Bu bağlamda demokrasi ile yönetilen toplumlarda basın, her türlü iradenin baskısından arınarak, bireyin hak ve özgürlüklerini ön plana alarak, halkın bilgi alma hürriyeti kapsamında çeşitlilik gösteren haberlerini üreterek halkın bilgisine sunmaktadır. Çünkü "Özgür basın demokratik düzeni bütünleyen temel öğelerden biridir. Bunun sağlanması için, bağımsız, denetimsiz ve çok yanlı olarak toplumun kendinden haberli olması değişik düşüncelerin özgürce yansıtılması ve her türlü eleştirinin basında yer alması zorunludur" (Sucu M. , 2005, s. 114). Dolayısıyla basının tarafsız ve belli başlı

görüşlerin etkisinde kalmadan kişiye, gruplara ve topluma karşı eşit mesafede, eşit haklar tanıyarak yer vermesi bu bağlamda da kişileri çeşitli alanlarda ve konularda bilgilendirmesi gerekmektedir.

Kamuoyunu oluşturma noktasında medyanın güçlü bir araç olduğu düşünüldüğünde güç elde etme ve konumunu sağlamlaştırma bağlamında başa gelen veya gelmek isteyen her kesim devletin yönetim biçiminde etkin bir rol almak için basını ve basın sunmuş olduğu imkânları kendi lehine kullanarak yapmış olduğu propagandalar ile seslerini topluma duyurmaya ve rolünü büyütmeye çalışmaktadırlar. Ancak “Basının görevi, belirli görüşlerin propagandası değil, vatandaşın kendi başına bir görüşe ulaşmasına yardımcı olmaktır” (Dağlar, 2010, s. 13). Bu yüzden basın ve basın mensupları, okurları durumdan haberdar ederken kaynak ile okur arasında köprü olduklarını unutmadan “haber ve bilgi aktarma işlevini doğru, nesnel ve hakça bir biçimde yerine getirmelidir” (Kaya, 1999, s. 29). Çünkü demokrasi herkesin hak ve hürriyetini temel alan dolayısıyla da bilgiye ulaşım noktasında da gerçeği öğrenme ve ona bağlı olarak karar verme aşamasında da halkın çıkarlarını göz ardı etmeyen, yararını gözeten niteliklere sahiptir. Bu bağlamda basın bir diğer adıyla medya, demokrasinin sunmuş olduğu özellikler neticesinde halk ile açık, net ve yansız olmak üzere bağlantısını daha objektif bir biçimde gerçekleştirme şansına erişmektedir.

Özetle, kamuoyu oluşumunda etkin bir role sahip olan basının temel vazifesi, topluma içinde yaşadığı düzen ve yöneticiler hakkında bilgi ve haber vererek halkın demokratik hak ve özgürlükleri kapsamında fikir edinme, bilgiye ulaşma ve karar alma noktasında iradelerini etkin kullanmalarına katkıda bulunmaktır. Ancak unutulmaması gerekir ki her ne kadar yasama, yürütme ve yargıdan sonra basın dördüncü büyük güç olarak kabul edilse de basın, basının duruşu ve basının taşımış olduğu etik değerler etrafındaki bilgi aktarım tarzı, içerisinde bulunduğu yönetim şekliyle ilişkilidir. Dolayısıyla, “basın alanında hak ve özgürlükler demek; rejimin demokratikleştirilmesi demektir” (Arabacı, 2004, s. 109). Bu bağlamda benimsenen yönetim şekli basını ve basının demokratik anlamda topluma hizmet etmesini etkilemektedir.

Öte yandan basın ve basın mensuplarının hiçbir iradenin baskısı altında kalmadan kendi kimlikleri ve üstlendikleri görev kapsamında güçlü, özgür bir şekilde hareket etmesi, bu yetkinlikler dâhilinde haberlerini üretmesi ve iletmesi hem demokrasinin varlığının bir göstergesi hem de güvencesi olarak kabul görmektedir (Işık & Akbaba, 2004, s. 141).

İKİNCİ BÖLÜM

SİYASAL İLETİŞİM, TEMSİL, SEÇİM, SİYASAL PARTİ VE SİYASAL PARTİ İTTİFAKLARI

2.1. Siyasal İletişim

Toplumsal yaşamda iletişim, insanoğlunun varoluşundan itibaren her dönemde önemli bir yere sahip olmuştur. Bireysel hayat tarzından, toplumsal hayat tarzına geçilmesi yani insan evladının yerleşik bir yaşamı benimseyerek hayatını sürdürmeye başlaması, beraberinde toplumsal düzenin korunması için de belirli bir düzenin yaratılmasını gerektirmiştir. Dolayısıyla tarihsel süreç içerisinde henüz siyasal iletişimin terimsel olarak açıklamasının yapılmamasına karşın kişilerin kendilerini savunması, para alış verişleri, farklı toplumlar ile etkileşime girmeleri gibi çeşitli yaşamsal faaliyetleri dâhilinde toplumsal uygulamalar olarak karşımıza çıkmıştır (Tokgöz, Siyasal İletişimi Anlamak, 2014, s. 19).

Siyasal iletişimin geniş bir alanı kapsaması ve tanımlanabilirliği noktasında bilim insanlarının ortak bir konuda anlaşamaması, siyasal iletişimin de birden fazla tanımının yapılmasına neden olmuştur. Daha çok siyaset bilimcilerin ve iletişim bilimcilerinin ele aldığı bu konuda Tokgöz (2014, s. 76), “Siyaset bilimciler, siyasal iletişimin önemini, siyasal sistemlerin işleyişi bakımından vurgularken, diğer yandan iletişim bilimciler, siyaset ve iletişim arasındaki yakın ilişki ve iletişimin siyasetteki rolüne işaret etmektedirler” şeklinde ifade etmiştir. Bu anlamda her iki bilimin de siyasal iletişim noktasında kendine has özelliklerini baz alarak, bir diğerini yan unsur olarak ilişkilendirerek anlamlandırmaya çalıştığını söylemek mümkündür.

Siyasal iletişimi daha genel bir biçimde ele alan Aysel Aziz, “Siyasal aktörlerin belli ideolojik amaçlarını, politikalarını belli gruplara, kitlelere, ülkelere ya da bloklara kabul ettirmek ve gerektiğinde eylemlere dönüştürmek, uygulamaya koymak üzere çeşitli iletişim tür ve tekniklerini kullanmaları” (2019, s. 3) şeklinde tanımlamıştır. Bu noktada siyasal iletişim için iletişim konusunun önemli olduğu bireyin, liderin veya bir partinin toplumun geneline hitap edebilmesi ve destekçi toplayarak kamuoyunu belirleme çabalarında, siyasal güç kazanma açısından iletişimin çeşitliliğinden faydalandığı ve kontrollü bir şekilde topluma aktarılan

söylemler ile kişilerin etki altına alınarak istenilen yönlendirmenin gerçekleştirilmesinin amaçlandığını belirtmek gerekmektedir.

Genel hatlarıyla siyasal iletişim süreci, siyasal iktidar sahibi olan liderin, grubun veya partinin siyasi iktidarlıktan düşmemesi, iktidar olmayan ancak siyasi güç elde etmek isteyen kişilerin, grupların ya da partilerin aralarında geçen söylemlerin bütünüdür. Öyle ki siyasal iletişim süreci sadece belli dönemlerde değil günlük yaşamın her alanında deneyimlenebilecek olağan bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır.

Siyasal iletişim, iknaya dayalı bir iletişim süreci olarak bilinmektedir. Siyasal iletişim kampanyaları iktidar partisinin iktidardan düşmemek ve toplumun vermiş olduğu kararın yerinde bir duruş olduğunu göstermek için uygulanmaktadır. Muhalefet partileri ise gelecek seçimlerde daha büyük bir kitleye ulaşmak için kendilerini ve yapacaklarını anlatmanın yanında iktidarı denetleyerek yaptıkları hataları topluma göstermek amacıyla siyasal iletişim faaliyetlerini devam ettirmektedirler (Yavaşgel, 2004, s. 146-147). Dolayısıyla “Her siyasi parti liderinin meşruiyetini sağlamak ve iktidardaki payını koruyup arttıracak tedbirler alarak hedef kitleyle sürekli iletişim halinde bulunması gerekmektedir” (Çakır & Tufan, 2016, s. 10). Siyasal iletişime, siyasi aday ve parti ile seçmenler arasında yoğunlukla seçim dönemlerinde kurulan iletişim denilebilir. Değişen ve gelişen teknoloji ile birlikte bu iletişim şeklinin sokaklardan ve meydanlardan daha çok dijital platformlara kaydığı söylenebilir.

Temel noktada siyasal iletişimi gerçekleştiren ve mesajları aktaran siyasetçilerdir. Zühal Özel’in ifadesiyle “Siyasal iletişim bağlamında doğru konumlandırılmış bir lider, bir partiye seçim kazandırabilir; elbette ki yanlış konumlandırılmış bir lider de seçim kaybettirir” (Özel, 2009, s. 172). Dolayısıyla burada dikkat edilmesi gereken temel nokta, iktidar mücadelesi verecek olan kişinin mensubu olduğu grubun veya partinin sahip olduğu ideolojisini ve tutumunu içeren söylemleri hedef kitlesine uygun, toplumun dilek ve beklentileriyle örtüşecek nitelikte açık ve net olarak belirleyip aktarabilmesidir. Çünkü siyasal iletişimde asıl mesele siyasal söylemi gerçekleştiren liderin veya partinin elindeki gücü kaybetmemesi veya güç elde etmesidir. Bu da hedef kitlesine sunmuş olduğu iletilerin inandırıcılığına ve

ikna etme becerisine yani kişilerin tutum ve davranışlarında yaratabildikleri değişime bağlıdır (Ayhan, 2007, s. 33).

Tarihsel süreç içerisinde artan nüfusa da bağlı olarak siyasal iletişim, her geçen gün değişim ve gelişim yaşamıştır. Ortaya çıkan kitle iletişim araçları iktidarın meşruluğunu ve devamlılığını sağlama mücadelesinde veya muhalefetin iktidar olma mücadelesinde karşılıklı olarak sürdürdükleri siyasal söylemlerini toplumun geneline aktarabilme noktasında büyük kolaylık sağlamaktadır. Dolayısıyla “çağdaş toplumlarda seçimlerde ve seçimler dışında siyasal iletişim çalışmalarının yapıldığı en önemli mecra kitle iletişim araçları” olmuştur (Karaçor, Yeni İletişim Teknolojileri, Siyasal Katılım, Demokrasi, 2009, s. 124). Bu sayede siyasiler hem daha geniş bir kitleye hitap edebilme hem de toplumu siyasi liderlerden, gruplardan, partilerden, aralarında geçen siyasal konulardan, alınacak ya da alınması düşünülen kararlardan, tartışmalardan, aynı anda haberdar olarak karar verme noktasında daha geniş bir çerçeveden bakabilme şansına erişmişlerdir. Bu da genel açıdan bakıldığında halkın toplumsal hayattan uzaklaşmamasına, yaşamdan kopmayarak hayatın içinde kalmasını sağlayarak halkın politik konulara ilgi duymalarına dolayısıyla da katılımlarının artmasını destekleyecek bir etken olarak karşımıza çıkmasına neden olmuştur.

Özetle; siyasal iletişim bağlamında toplumun geneline hitap eden ve belirli bir kitleye sahip olan siyasi liderler, gruplar ve partiler topluma mesajlarını iletme ve hedeflerine ulaşma noktasında halk ile sürekli siyasal etkileşim içerisinde bulunarak, kendilerini unutturmamak zorundadırlar (Karaçor, Yeni İletişim Teknolojileri, Siyasal Katılım, Demokrasi, 2009, s. 123). Ancak bu noktada da unutulmamalıdır ki siyasi konular bir yandan çatışmayı bir diğer yandan ise uzlaşmayı içerisinde barındırmaktadır. Bu sebeple liderlerin, hem birbirlerine hem de topluma karşı kullanmış oldukları söylemlerde halkın duygu, düşünce ve tutumlarını göz ardı etmeden özenli ve dikkatli olmaları gerekmektedir.

Bu bağlamda siyasal iletişim noktasında önemli bir konumda kendine yer edinen siyasal söylem, temel manada ifade ediş biçimiyle alakalı olup toplumu etkilemek ve ikna etmek amacıyla seçim kampanyalarında kullanılmaktadır (Öztürk, Bir siyasal İletişim Aktörü Olarak Yazılı Basının Kullanımı:07 Haziran 2015

Seçiminde;Cumhuriyet,Hürriyet, Ortadoğu, Özgür Gündem, Yeni Şafak Gazetelerinin Manşetleri Üzerine Araştırma, 2020, s. 11). Dolayısıyla siyasi liderlerin hem birbirleriyle hem de toplumla olan iletişimsel etkileşimlerinin tümünün, siyasal iletişimin kapsam alanı içerisinde yer aldığını ve buna bağlı olarak söylemlere, ifadelere ve davranışlara dikkat edilmesinin büyük bir öneme sahip olduğunu ifade etmek gerekmektedir.

2.2. Temsil

Birçok tanımlaması bulunan temsil kavramı için öncelikli olarak Arapça kökenli olduğunu ve ‘Misal’ kelimesinden türetildiğini ifade etmek gerekir. Bunun yanında sözcük anlamsal olarak temelde esas olanın yerine konulma durumu olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu bağlamda temsilci için de gerçeğin yerine konularak, onun söz hakkını kullanacak olan kişi demek mümkündür (Sezen, 1994, s. 41). Politika literatürüne Latince ‘raepresentre’ kelimesinden giren temsil kavramı “daha önce olmayan bir şeyin yazılı olarak ortaya konması veya bir soyutlamanın bir objede somut hale getirilmesi” manasıyla değerlendirilip uygulanmaktadır (Varol, 2016, s. 12).

Kızıloluk’ un ifadesiyle “temsil, temsil ilişkisine konu olan çıkarların türüne, temsil edilenin veya edenin niteliğine ve temsil ilişkisinin içeriğine göre farklı biçimlerde tanımlanmıştır” (2011, s. 12). Temsil kavramı iletişim, sanat ve politika başta olmak üzere birçok farklı disiplinde kullanılmaktadır. Bu nedenle temsil kavramının kullanıldığı disipline göre farklı anlamlar aldığı söylenebilir.

Jen Webb, “temsil kavramının, kullanıldığı disiplinlerin çoğunda, metinlerin yerleşik, altta yatan anlamlarını ortaya çıkarma yolu olarak kullanıldığı söylemiştir.” Bu ifadeye göre temsilin gerçekleştirildiği alanda temsil edilenin veriliş tarzı ve şekli temsilin gerçekleşmesini sağlayan ve hazırlayan kimselerinde o konudaki duygu, düşünce ve tutumlarını ortaya koymaktadır (Webb & aktaran Varol, 2016, s. 12). Bu bağlamda temsilin bir nevi ayna gibi yansıtma vazifesi olduğunu, kişinin ve toplumun anlamlandırma noktasında bilinirliğini ve görünürlüğünü dolaylı bir şekilde keşfini yapabildiğini, aktif hareketliliğe ve özelliklere sahip olduğunu ifade etmek gerekmektedir.

Genel manada temsil sözcüğünün çeşitli sözlüklerden karşılıklarına bakıldığında; Türk Dil Kurumunun Sözlüğünde “Birinin veya bir topluluğun adına davranma” olarak verilmiştir. Temsil etmek ise, “hak ve görev bakımından bir kimse veya topluluğun adına davranmak”, “bir eseri sahnede oynamak” ve “belirgin özellikleriyle yansıtmak, sembolü olmak” olarak verilmiştir (2021). Osmanlıca-Türkçe Sözlükte ise temsil kavramı; “Bir şeyin aynısını veya mislini yapmak. Benzetmek. Teşbih etmek” şeklinde izah edilmiştir (2021). Temelde kişinin kendi iradesi kapsamında söz hakkını bir başkasına devretmesi ve o kişinin kendi yerine karar almasına müsaade etmesi olarak anlamlandırılabilen temsil kavramını Sezen, “Temsil, hak ve yetkilerin kullanılması ve korunmasına ilişkin istencin, asıl sahibi tarafından, yerine geçecek bir başka süjeye bırakılmasıdır” (1994, s. 41) şeklinde ifade etmiştir.

Özetle temsil kavramı, bireyin rızası dâhilinde ve kendi belirlediği sınırlar çerçevesinde bir başkasına görev ve yükümlükler vererek, kendi yerine hareket etmesine veya karar vermesine izin vermesidir. Bu bağlamda devreden ve devralan arasında belirli bir bağlantı kurulduğunu o bağlantı dâhilinde de sürecin devamlılığının sağlandığını ifade etmek gerekmektedir. Bu bağlantı temsil ilişkisini doğurur. Temsil ilişkisi Hakkı Kızıloluk’ un ifadesiyle “yönetilen konumunda olan halk ile halk tarafından seçilen ve yönetenler konumunda olan temsilciler arasında kurulan bir ilişkidir” (Kızıloluk, 2011, s. 12).

Demokratik toplumlarda var olan bu temsil ilişkisi ile birlikte halk, isteklerini, beklentilerini, tercihlerini belirleme ve uygulama noktasında kendi haklarını bir başkasına devrettiği için devralan kişi bir yandan konum ve temsil bağlamında güçlenirken bir yandan da toplum nazarında görünürlüğü ve saygınlığı artmaktadır. Bu bağlamda temsil noktasında göz önünde olan veya olacak olan kişilerin halkın iradesi dâhilinde elde etmiş oldukları gücü halk için halkın özgürlüğü ve refahı için kullanmaları gerekmektedir. Çünkü unutulmamalıdır ki “demokratik yönetimlerde egemenliğin kaynağı halktır” (Aydın, 2008, s. 115). Ve halk nasıl ki kişiye, gruba veya partiye kendi iradelerine bağlı olarak güçlerini devrediyorlarsa yine kendi iradeleriyle devrettikleri gücü alarak bir başka kişiyi, grubu veya partiyi destekleyerek gücün konumunu değiştirebilirler.

2.3. Siyasal Temsil

Genel anlamda temsil kavramı, toplum tarafından belirli hak, yetki ve yükümlülüklerin bir başkasına devredilmesi yani kişilerin söz hakkını kendi hür iradesi dâhilinde temsil etmesi için bir kişiye ya da bir gruba, partiye belirli bir süre çerçevesinde yetki verme durumu olarak algılanmaktadır. Bu kapsamda temsil meselesi biraz daha genelden özele taşınıp siyaset kavramı ile ilişkilendirildiğinde, toplumsal düzen ve bu düzenin korunarak devamlılığını sürdürmesi bağlamında temsilcinin halka hitap etmesi, halkın isteklerine, beklentilerine, ihtiyaçlarına karşılık verebilecek noktada hizmet edebilecek niteliklere sahip olması gerekmektedir. Ancak siyasal temsil konusuna bakıldığında siyasal temsil ile ilgili karşılaşılan tanımlar olsa da herkes tarafından sorgusuz, sualsiz kesin ve net bir şekilde kabul edilen belli bir tanımının ve açıklamasının olduğunu ifade etmek güçtür. Bunun sebebi olarak hem siyasal temsilin kapsamlı bir konu olması hem de temelinde değişik anlayışların ve bu anlayışların oluşumları ve uygulanış tarzlarının farklılığı gösterilebilir (Sezen, 1994, s. 43).

Kızıloluk' a göre temel anlamda siyasal temsil “doğrudan demokrasinin, yerini temsili demokrasiye bırakması sonucu ortaya çıkmıştır” (2011, s. 11-12). Pitkin' e göre siyasette temsil, “bazı kişilerin diğerleri adına hareket ettiği düzenlemeler anlamına gelmektedir” (Pitkin, aktaran Çelik, & Uluç, 2009, s. 219). Kemal Gözler ise siyasal alanın temsil ile ilişkilendirilmesinin ardından “millet temsil olunan kişi, halkın seçtiği kişiler de temsilci olarak kabul edilmiştir” şeklinde açıklamıştır (Gözler & aktaran Demir, 2010, s. 602). Thomas Hobbes, temsilin gerçek ile yapay kişiler arasındaki bir ilişkiden kaynaklandığını bu bağlamda da “siyasal temsilin temsilciye verilen bir yetki devri olduğunu ifade etmektedir” (Kalaycıoğlu & Kızıloluk, 2011, s. 13).

Bu noktada yukarıdaki tanımlamalarda dikkate alındığında temsilin siyasal temelli işleyişinde halkın kendi egemenliği ışığında tercihlerini belirleyerek haklarını bir kişiye, partiye ya da gruba devretmesi, siyasal temsil bağlamında seçilen kişiye, gruba yetki verdiğinden yönetime karar alıp verme gibi hakları da tanımaktadır. Dolayısıyla kişinin yönetilme ve kendisini temsil etmesi noktasında öz hakkı olan yönetmeden vazgeçmesi ve bu hakkı kendisine hesap vermekle yükümlü tuttuğu

başka bir kişiye ya da gruba devretmesi, kişinin kendi söz hakkını bir başkasının kullanabileceğini ifade etmektedir.

Sezen'in ifadesiyle, "Toplumsal, siyasal ve hukuksal olaylarda temsilci kendisine vekâlet verilen, asılın yerine davranabilen, hareket edebilendir" (1994, s. 41). Bu bağlamda seçilen temsilcinin veya vekâlet verilen vekilin görev tanımlamalarının ve işlevlerinin aynı olduğunu, her ikisinin de toplum adına, halkın bir arada belirli bir düzen içerisinde yaşayarak yaşam kalitesini arttırması noktasında millet için karar alıp verme yetkisine sahip olduğunu belirtmek gerekir.

Temel anlamda toplum adına, toplumun çıkarlarını gözetmeleri beklenen temsilciler, halk tarafından seçilerek görevlendirildiyse ve halkın çoğunlukta olan bölümünün taşıdığı özellikleri yansıtabiliyorsa eğer bu noktada kurumsal olarak (Belediye, meclis vb.) bir temsilin gerçekleştiğini söylemek mümkündür (Birch, Aktaran Çelik, & Uluç, 2009, s. 219). Bu sebeple temsilci olabilme noktasında adayın, toplumun geneline seslenebilmesi ve halkın çoğunluğunun özelliklerini taşıyor olması, bir anlamda adayın yetki kazanarak toplumsal yaşamda söz hakkına sahip olmasında etkilidir.

Bir başka açıdan bakıldığında ise temsil görevinde bulunmak için aday olan bir kişinin halktan uzak olması, halkın değerlerinden ya da isteklerinden, ihtiyaçlarından, beklentilerinden bir haber olması bir anlamda adayın seçimde başarılı olma ihtimalinden yani siyasal bağlamda halkı temsil edebilme hakkından uzaklaşmasına neden olacaktır. Dolayısıyla bir kişinin, grubun ya da partinin siyasal noktada milleti temsil edebilme gücüne erişebilmesi için toplumla bağ kurması ve halkı yansıtabilmesi gerekmektedir. Bu durum da toplumun sosyal yaşantısı ve yapısıyla temsil ilişkisinin yakın bir bağlantısının olduğunu göstermektedir. Örneğin Sezen'in ifadesiyle, "İngiltere'de temsilcilerin yetkileri genellikle örf ve adetle, Fransa'da ise anayasayla sınırlandırılmıştır ve temsilcilerin "millet"i temsil ettikleri de anayasa da belirtilmiştir" (1994, s. 46-47). Yani bulunan coğrafyaya, yönetim şekline, değerlerine ve temsil kavramının anlamlandırılmasına bağlı olarak temsilin uygulamasında değişikliklerin ve farklılıkların gözlemlenmesi mümkündür.

Genel olarak sınıflar arası bir dengenin kurulabilmesi, farklı fikir ve düşüncelere sahip azınlıkların temsil noktasında isteklerinin değerlendirilmesi, en önemlisi nüfus

yoğunluğuna bağlı olarak siyasal kararların alınabilmesinde çok sesliliğin engellenerek bireylerin kendi düşüncelerine, ideolojilerine bağlı olarak belirli bir kişiye ya da gruba söz hakkını devretmesi alınacak kararların hızlanmasına ve tartışılacak bir ortamın oluşmasına imkân vermektedir. Dolayısıyla siyasal anlamda gerçekleştirilen temsil de siyasetçilerin aldıkları veya alacakları kararlar sadece temsil ettikleri bölümü değil halkın bütününe etkilemektedir. Bu sebeple siyasilerin toplumu yöneten konumda ve halkı yönlendirebilecek güce sahip olduğunu bu bağlamda da aldıkları kararların, yaptıkları işlerin topluma yön verebilecek nitelikte olduğunu kabul etmek ve tüm bu noktalara dikkat ederek halkın hassasiyetlerini dikkate alarak gerekli buldukları adımları atıp, hükümlerini ona göre vermeleri gerekmektedir (Türk, 2018, s. 12). Çünkü temsil edilenlerce temsil edecek olana irade dâhilinde verilen söz devri, temsilcinin temsil edilenlere karşı sorumluluk altına girdiğini ve bir anlamda da aracılık rolünde bulunarak toplumsal karışıklıkların çıkmaması ve halkın refah içinde yaşamaları için hizmetlerinde saydam olmalarını gerektirecek bir süreci kapsamaktadır (Laglau & Çeviren:Başer, 2000, s. 153).

Kamusal bir yetkiyi içinde barındıran siyasal temsilde amaç, yapılması gereken kamu görevlerinin topluluk üyelerinin istekleri dâhilinde belirlenmesidir (Sezen, 1994, s. 42). Bu noktada söz sahibi olmak isteyen aday, genel anlamda toplumun tercihlerini, isteklerini ve değerlerini dikkate alarak kendisine belirli bir istikamet belirler ve buna bağlı olarak halka ulaşabilme, kendini duyurabilme noktasında tüm basın-yayın ve medya organlarına erişerek kampanyalarını ve propagandalarını topluma aktarma çabası içerisine girmektedir. Böylelikle aday seçimi lehine çevirmeyi ve toplumu temsil edebilme noktasında güç kazanmayı hedeflemektedir.

Konuya bütün olarak bakıldığında “Temsilcinin belirleyicisi topluluk üyelerinden seçme ve seçilme hakkı bulunanlardır. Temsilci seçme işi seçim olayıdır” (Sezen, 1994, s. 49). Bu noktada bireyin veya bireylerin destekleri doğrultusunda, temsilcinin otoritesinin güçlendiği özellikle siyasal temsil açısından bakıldığında siyasal gücün toplumun istenci ve iradesiyle temsil olgusunu kuvvetlendirdiği kabul edilmesi gereken bir gerçektir (Kızıloluk, 2011, s. 12). Dolayısıyla seçimi kazanan ya da kazanmak isteyen temsilcinin yapmış olduğu yahut da yapacak olduğu çalışmalarda temel amaç, sadece seçmenlerin beğenisini kazanmak ve halkı mutlu

etmek değil, siyasal konuda güç elde ederek kazandığı temsil yetkisini kaybetmeme ya da kazanma isteğiyle de alakalıdır.

Bu bakımdan seçenler ile seçilmek isteyenler etrafında gelişen seçim ile birlikte seçmenin demokratik hakkını kullanarak seçtiği, söz hakkını ve karar alma yetkisini devrettiği temsilciyle aralarındaki ilişki; seçmen ve seçilecek olandan, yönetilen ile yönetici ilişkisine evrilir. Bu noktadan sonra belirlenen temsilcinin halkın verdiği güç ile halk adına sergilemiş olduğu her davranışın ve söylemin toplumu etkilediğini göz ardı etmemek gerekir (Kızılloluk, 2011, s. 13).

2.4.Seçim

Demokrasinin elzem noktası olan seçim, kişinin kendi isteğine ve iradesine bağlı olarak birden fazla alternatif arasından kendisine yakın geleni seçmesidir. Seçimler, seçmenin yaşadığı toplumu ve toplumsal düzeni yönetebileceğine inandığı ve uygun gördüğü kişiye karar vermesi ve bu kararını resmi bir şekilde belirtmesi sonucunda gerçekleşen sistemli bir uygulamadır (Akgün, 2007, s. 5). Seçim demokratik yönetimlerde halkın katılımıyla gerçekleşen bir olgudur. Dolayısıyla seçimler milletin seçme ve seçilme haklarının bulunduğu, özgür iradeleri sonucunda yöneticilerini belirledikleri demokratik bir tercih sistemidir.

Seçim kavramı Türk Dil Kurumunun Sözlüğünde ilk olarak “Seçme işi”, ikinci olarak ise “ Kanunlar, yönetmelikler uyarınca bir veya daha çok aday arasından belli birini veya birkaçını seçme, intihap” şeklinde karşılık bulmuştur (2021). Kelime anlamı olarak kişinin kendisine uygun ve yakın olanı belirleme davranışının seçmek olduğunu söyleyen Ali Öztekin ise seçme işini demokrasi noktasından ele aldığında “seçim, yönetilenlerin kendilerini yönetecekleri belirleme işlemi ve eylemi” olarak açıklamıştır (2000, s. 151).

Bu bağlamda milletvekili, belediye, köy ya da dernek üyelerinin belirlenmesi gibi çeşitli uygulama alanları bulunan seçimlerde temel meselenin karar verme noktasında alternatifler arasından seçme ve seçilme durumu olduğunu ifade etmek gerekir. Sezen’in ifadesiyle, “Seçilmek, seçmek eyleminin karşıtıdır. Seçilmek eyleminde seçmek, seçmek eyleminde seçilmek vardır. Seçmek ve seçilmek eylemleri birlikte seçim olgusunu oluşturur” (1994, s. 50-51). Dolayısıyla belirli bir seçimin

olabilmesi için seçenlerin yani halkın ve seçilenlerin yani adayların olması gerekmektedir. Çünkü demokrasilerde belirli bir yönetimin oluşturulabilmesi için halkın kendi iradesine bağlı olarak kendince uygun gördüğü adayı seçmesi ve belirlediği bu adayın lehine olacak bir biçimde oy hakkını kullanarak topluma kesin bir gösterge olarak sunması gerekmektedir ki, seçme işinin sonunda en fazla oy alan ortaya çıkarılarak yönetim noktasında güç elde etmiş olabilsin.

Özetle, kişinin seçimlerde oy kullanarak tercihini belirlemesi bir bakıma söz hakkını devretmek istediği kişinin göreve gelebilmesi ve göreve gelmesi halinde de bir sonraki seçim zamanına kadar seçmenlere hizmet verebilmesi bağlamında adayın yönetim vaatlerinin ve ifade ettiği politikalarının onaylandığını göstermektedir. Dolayısıyla seçimlerin düzenlenmesi ve halkın bu seçimlere katılım göstererek yöneticiyi belirlemesi hem toplumun siyasal hayata ortaklığının hem de yönetimi denetlemesindeki en etkin yol olarak karşımıza çıkmaktadır (Çukurçayır A. M., 2000, s. 136-137). Bu bağlamda demokratik rejimlerde uygulanan seçimlerin, seçenler ve seçilenler arasında gelişen belli bir etkileşim şekli olduğunu, seçilen temsilciler aracılığıyla da toplumsal yaşamın belirli bir düzen ve sistem içerisinde devamlılığını sürdürdüğünü ifade etmek gerekir.

Öte yandan adayın seçimlerde tercih edilmesi ve güç elde edebilmesi açısından başarı kazanmasındaki en önemli nokta; seçmen ile kurmuş olduğu bağ ve geliştirdiği iletişim biçimidir. Unutmamak gerekir ki, demokrasi insanı temel alan ve bu kök bağlamında kişiye seçme, seçilme hakkını tanıyarak bireyin kendi kendisini yönetebilme imkânını ve gücünü veren bir idare şeklidir. Dolayısıyla yönetime getirilenlerin seçimler ile belirlenerek meşruiyetlerini sağladıklarını ve yine seçimler ile kabul edilen iktidarlıklarının düşürüldüğünü göz ardı etmemek gerekir (Kızılloluk, 2011, s. 127).

2.5. Seçim ve Temsil

Demokratik rejimlerin en önemli esaslarından biri seçimdir ve temsilin sağlanması noktasında görev alacak olan temsilciler seçim aracılığıyla belirlenmektedir. Dolayısıyla demokrasi açısından ele alındığında seçim ile temsilin yakın bir ilişki içerisinde olduğunu ve birbirlerini tamamladığını ifade etmek

gerekmektedir. Çünkü “seçim, demokrasinin vazgeçilmez ögesidir” (Sezen, 1994, s. 51). Ve seçim olayının asıl amacı da temsilcinin veya temsilcilerin halkın iradesine bağlı olarak demokratik bir biçimde belirlenebilmesidir.

Temsilcinin kararlaştırılması ve atanması noktasında esas görev seçme ve seçilme hakkı olan millete düşmektedir. Çünkü sadece seçim hakkına erişmiş olan kişiler yani seçmenler, oy kullanarak kendilerini temsil etme bağlamında aday olan kişiler üzerinden bir değerlendirme yapıp, uygun bulduğu kişiyi desteklerler. Böylelikle de yönetimin belirlenmesinde katılım haklarını kullanmış olan seçmen, hem siyasete hem de yönetime etki etmiş olur (Çukurçayır A. M., 2000, s. 13). Dolayısıyla demokratik ve çok partili bir siyasal yaşamda seçmenin tutumunun, davranışlarının, almış oldukları kararların büyük bir öneme sahip olduğunu ifade etmek gerekmektedir (Kalender, 2014, s. 1). Bu bağlamda demokrasi noktasında doğru ve gerçek bir temsilin belirlenmesi ancak ve ancak düzenlenen seçimde özgür bir ortamın sağlanmasına, seçeneklerin bulunmasına, eşit hakların tanınmasına ve en önemlisi seçmenlerin bulunmasıyla gerçekleşecek bir durumdur (Çelik & Uluç, 2009, s. 218). Bu da demokratik rejimlerde en önemli noktanın seçimler aracılığıyla temsilci olma hakkının verilmesinde ya da kazanılmasında gerekli koşulların eşit şartlar dâhilinde sağlanmasına bağlı olduğunu göstermektedir.

Genel bir çerçeve içinde bakıldığında demokratik idarenin halkın egemenliğine dayandığı görüşünü ortaya atan J.J. Rousseau, bu söylemiyle toplumun gücünün kendisinden başka her kuvvetin önünde olduğunu özellikle de siyasal otoritenin belirlenmesinde ve değiştirilmesi bağlamında esas hakkın ve yetkinin sadece halkta olduğunu öne çıkarmaktadır (Öztekin, 2000, s. 15-16). Dolayısıyla halkın egemenliğinin esas alındığı bir yönetim şeklinde seçimlerin özgür ve adaletli bir şekilde yapılması kabul edilen idare tarzıyla çelişmemesi konusunda önemlidir. Yapılan yahut da yapılacak olan seçimler hem devlet idaresinin gerçekleştirilebilmesi hem de toplum ve toplumun yaşam alanı açısından önem arz eden nitelikler taşımaktadır. Nurullah Aydın’ın ifadesiyle bu işlevlerden bazıları şunlardır:

- “Seçimler, insanların siyasi bilgilerinin gelişmesine katkıda bulunur. Özellikle seçim dönemlerinde vatandaşlar, siyasetle ilgilenerek görüş açılarını geliştirir ve beklentilerine en uygun temsilciyi seçme gayretinde olur.

- Seçimler, siyasi partilerin dayandığı halk desteğini ölçmede önemli bir araçtır. Seçimler sonucunda herhangi bir siyasi partinin aldığı oy oranı, halkın desteğinin göstergesidir.

- Seçimler, partilerin siyasi mücadeledeki başarılarının değerlendirilmesinde bir ölçüt oluşturur. Seçimlerde başarılı sonuç elde etme, seçim öncesinde diğer partilerle yapılan mücadelenin de başarısını gösterir.

- Seçimler, siyasi bunalımların çözülmesi ve belirsizliklerin ortadan kaldırılmasında etkili bir araçtır” (2008, s. 115).

Yukarıda verilen nitelikler de göz önüne alındığında seçimlerin sadece belirli bir tercihin yapıldığı herhangi bir uygulamadan ibaret olmadığını, toplumun bilgilенmesine katkı sağlamasının yanı sıra topluma hizmet edecek kişi, grup veya partilerin de denetlenerek halkın en iyi şekilde idare edilmesi bağlamında aktif bir yarış ve istek içerisinde olan temsilcilerin görev almasına da imkân tanıdığını ifade etmek gerekir.

Bu bağlamda halkın seçimlerde kullanmış oldukları oy hakları onların siyasal katılımlarını etkin bir şekilde gerçekleştirdiklerini göstermek için yeterli gelmeyecektir. Dolayısıyla seçim yapacak olan seçmenin temsilciyi belirleme çabasında siyasal katılımını daraltmadan geniş bir açıdan yaklaşarak gerçekleştirmesi, toplumun içinde yaşadığı düzenin bozulmaması ve gelecekte daha da sağlıklı bir hal almasında güçlü bir dayanak olacaktır.

Özetle, demokratik sistemin dayanmış olduğu millet egemenliği kapsamında vatandaşlar yönetilmek amaçlı belirli bir düzen ve kurallar dâhilinde seçilmek üzere aday olan kişilerin tutum ve davranışlarına özellikle de kendileriyle kurmuş oldukları bağa göre belirli bir karara vararak seçimlerini gerçekleştirirler. Bunun sonucunda yeterli desteği alan kişi ya da kişiler temsil noktasında güç kazanarak göreve getirilir ve daha sonra toplumun ihtiyaçlarını gidererek, siyasi uygulamalar ve düzen konusunda bilgilendirme yaparak kazanmış oldukları gücü kaybetmemek ve güçlerine güç katmak için hizmetlerini en üst seviyede yerine getirmeye çalışırlar. Çünkü seçmen tarafından seçilene yani temsilciye verilen güç, daimi bir güç olmamakla birlikte içerisinde çıkar ve fayda görmeyi de barındırmaktadır (Kalabalık & Gökdoğan, 2010, s. 41). Dolayısıyla hem halkın güç transferinde bulunarak devlet

idaresi ve toplum yönetimi noktasında belirlenecek olan temsilci veya temsilciler için hem de seçimi yapacak olan halk için seçimlerin büyük bir önem, sorumluluk ve içinde yaşanan toplumsal düzenin gerçeklerine bağlı olarak bir duruş ve farkındalık taşıdığını ifade etmek mümkündür.

2.6. Siyasal Parti

Demokrasinin ayrılmaz ve en temel unsuru olan siyasal partiler, çağdaş siyasal toplumlarda en önemli siyasal güç olarak kabul edilmektedir (Dursun, 2002, s. 249). Siyasal parti için farklı şekillerde yapılmış birçok tanımlama mevcuttur. Dolayısıyla siyasal parti için kabul edilmiş tek bir tanımın olduğu söylenemez. Ancak yapılan tanımlamaların içeriklerine odaklanıldığında aslında her siyasal partide olması gereken ortak bazı kriterlerin bulunduğu görülmektedir.

Demokratik ülkelerde; siyaset, siyasetçi ve siyasal partinin demokrasinin saç ayağı olduğunu söyleyen Abidin Dursun Kaleli, siyasal partiyi, “Yaygın ve devamlılığı olan bir teşkilata sahip, iktidarı ele geçirmek ya da ona ortak olmak için, belli bir program etrafında faaliyet gösteren kuruluş” şeklinde tarif etmiştir (1955, s. 74). Ahmet Taner Kışlalı tanımlamasını, “Siyasal partiler, bir program çerçevesinde siyasal kararları etkilemek ve bu amaçla siyasal iktidarı ele geçirmek üzere örgütlenmiş kuruluşlar” şeklinde yapmıştır (1987, s. 227). Esat Çam’ın yapmış olduğu tanımlamaya göre “Siyasal parti; ülke çapında örgütü olan toplumda siyasal dayanak arayan, bu amaçla çalışmalar yapan bir örgüttür” (1990, s. 378). Münici Kapani siyasal partileri “Bir program etrafında toplanmış, siyasal iktidarı elde etmek ya da paylaşmak amacını güden, sürekli bir örgüte sahip kuruluşlar” şeklinde açıklamıştır (2000, s. 160). Nurullah Aydın ise “belirli bir program doğrultusunda, siyasi kararları etkilemek amacıyla iktidarı ele alma ve sürdürme çabasında olan örgüttür” (2008, s. 118) tanımlamasını yapmıştır.

Yukarıdaki tanımlamalara bağlı olarak, öne çıkan temel özelliklerin; ele geçirmek yahut başka bir siyasal parti ile paylaşmak, siyasal dayanağının olması, belirli bir programının ve ülke çapında örgütlü bir yapılanmasının bulunması olarak karşımıza çıkmaktadır. Tüm bu özelliklere bakarak kurulmuş veya kurulacak olan siyasal partilerin geçici, anlık birer kuruluş olmadıklarını ve süreklilik arz ederek ülke

çapında bilinirliklerini arttırıp büyüyerek ilerlemeyi hedeflediklerini söylemek mümkündür. Ayrıca tanımlamalarda öne çıkan temel unsurları taşımayan bir siyasal partinin hukuki anlamda parti ismini bünyesinde bulundursa dahi siyasal bilim açısından gerçek bir parti olarak kabul edilmediğinin de söylenmesi gerekmektedir (Çam, 1990, s. 378).

Genel bir çerçeveden bakıldığında farklı siyasal yönelimlerin temsilcisi olan siyasal partilerin demokrasi için önemli olduğu ve siyasal sistem içerisinde siyasal partilerin toplumda önemli bir yere sahip olduğu bilinmektedir. Özellikle her geçen gün kalabalıklaşan toplum yapısı, yöneten ve yönetilen ayrımının belirginleşmesi ve aradaki ilişkilerin kişisellikten çıkıp kurumsallaşmaya başlaması siyasal iktidarın örgütlenmesine yol açarken siyasal iktidarı ele geçirmek isteyenlerinde örgütlenmesine neden olmuştur (Kışlalı, 1987, s. 245). Ancak bu noktada siyasal partileri diğer siyasi örgütlerden ve baskı gruplarından ayrı tutmak gerekmektedir. Çünkü siyasal partilerin dört temel niteliği onları benzer siyasi örgütlerden, topluluklardan ve gruplardan ayırmaktadır. Mümtaz'er Türköne, bu özellikleri şöyle açıklamaktadır; “Siyasi partiler iktidarı doğrudan ele geçirmeye çalışırlar. Siyasi partiler resmi üye tabanına dayanır. Siyasi partiler hem özel konularda, hem de toplumun ve ülkenin bütününe ilgilendiren konularda politikalara sahiptir. Siyasi partiler, ölçüsü değişmekle birlikte, ortak bir ideolojik kimlik veya siyasal tercihlere sahip insanların oluşturduğu bir örgüttür” (2014, s. 336).

Bu niteliklere bağlı olarak siyasi partilerin hem yöneticilerin seçiminde hem de farklı kesimlerin çıkarlarını, görüşlerini, istek ve beklentilerinin temsilinin yapılabilmesinde önemli bir pozisyonu elde ederek demokratik siyasal yaşam içerisinde hayati bir noktada yer aldığını ve tek bir kişi olarak görünürlük kazandığını belirtmek gerekmektedir. Saim Sezen siyasal partiyi ve siyasal partinin tüzel kişilik kazanımını “Genel olarak belli bir siyasal program üstünde birleşip örgütlenerek, bu programı siyasi iktidarı ele geçirerek uygulamak amacıyla kurulan tüzel kişilik olarak tanımlanabilir” şeklinde açıklamıştır (1994, s. 54). Bu bağlamda siyasal partilerin tek bir kişi olarak sayılan ve görünen bir oluşum olarak tüzel kişilik kazanımındaki en önemli nokta, siyasal partilerin bireyler üzerinde birleştirici bir gücünün bulunması ve kişileri tek çatı altında toplayabilme özelliğinden kaynaklanmaktadır.

Kurulma ve yönetilme şartları ‘Siyasal Partiler Kanunu’ ile düzenlenmiş olan siyasal partilerin oluşumunda bir araya gelen kişilerin temel amacı siyaset sistemini yürütmektir. Bu nedenle kurulan veya yeni kurulacak olan siyasal partilerin oluşumunda yer alan bireylerin aynı duygu, düşünce, istek ve hedeflere sahip oldukları için bir araya geldiklerini dolayısıyla da kurulmuş olan siyasal partilerin hem kurucuları hem de yöneticilerince ortak duygu etrafında bu yapıyı oluşturduklarını belirtmek gerekmektedir (Türk, 2018, s. 23-24).

Siyasi partiler her ne kadar siyasal partiler kanununa göre belli kurallar çerçevesinde kurulmuş olsalar da her siyasal partinin kendi içerisinde örgütlenmeleri, iktidarı ele geçirme biçimleri, proje uygulamaları, siyasi partilerine yüklemiş oldukları duyguları, istekleri ve hedefleri arasında farklılıklar mevcuttur (Sezen, 1994, s. 54-55). Bu farklılıklar siyasi partilerin kendilerini topluma tanıtmada, siyasal temsil noktasında tabanlarını belirleyebilmelerinde ve siyasal iktidarı elde edebilmeleri için gerekli çoğunluğu oluşturabilmelerinde siyasi partileri birbirinden ayıran en temel özelliklerdendir.

Toplunun farklı kesimlerinin duygu, istek ve görüşlerini temsil etmek ve temsil ettiği tabanın çıkarlarını savunma noktasında görev üstlenen siyasal partiler, demokratik sistem içerisinde önemli işlevleri yerine getirmektedir. Örneğin; Siyasi partiler, görüş ve çıkarları çeşitlilik gösteren bireylerin belli bir program dâhilinde uzlaşmalarını sağlayarak toplumda var olan siyasal eğilimleri gruplandırır böylece de siyasi alanda temsil edilebilir hale gelmelerini sağlamaktadırlar. Bununla birlikte toplumu siyasi konularda bilgilendirerek, farklı toplum kesimleri ile iktidar arasında köprü görevini üstlenerek, yönetici kadrolarının ve liderlerin seçilmelerinde de etki etmektedirler (Kızılloluk, 2011, s. 218-219).

Demokratik toplumların vazgeçilmez unsuru olan siyasi partiler, “oy hakkının genişlemesine ve parlamento dışında bir siyasi yapılanma ihtiyacının ortaya çıkmasına cevap olarak doğmuşlardır” (Yayla, 1998, s. 176). Bu sebeple siyasi partiler, toplumun bütününe ilgilendiren veya geniş zaman içerisinde ilgilendirebilecek olan sorunlara, olaylara dikkat çekerek gündeme getirme ve çözüm yolu bulma noktasında önemli bir yere sahiptirler. Çünkü “Demokrasi, farklı görüşleri ve yaşam biçimlerini bir arada barış içinde yaşatan ve bunları siyasal

etkinlikler yoluyla bütünleştiren bir sistemdir” (Aydın, 2008, s. 119). Dolayısıyla siyasal partiler demokrasinin bu görevlerini yerine getiren, toplumsal farklılıklar ve geçimsizlikler noktasında yumuşamanın bir aracı olarak etkin bir rol üstlendiklerinden toplumsal yaşamda önemli bir gücü ve konumu elde etmişlerdir.

Bu bağlamda siyasal partilerin bulunmuş oldukları konumlarını yerinde kullanması, gücünün farkında olması ve toplumdan aldığı veya almak istediği gücü yine toplum için kullanmaları gerekmektedir. Çünkü seçmenler siyasetçisini belirlerken adayın kendi değer yargılarını ve duyarlılıklarını temsil edip edemeyeceği düşüncesiyle hareket ederek olumlu veya olumsuz belirli bir karara vararak seçimlerini gerçekleştirirler. Dolayısıyla siyasal partilerin halk ile kuracakları siyasal iletişim tarzının, içerik üretimlerinin ve dile getirecek oldukları vaatler ile çözüm önerileri gibi birçok meselede topluma yakın olduklarını ve onlardan biri olduklarını hissettirmeleri seçmenden destek görmeleri bakımından önem arz etmektedir.

2.7. Siyasal Parti Aktörleri

Temel anlamda bakıldığında siyasal partilerin en önemli görevlerinin başında, bireylerin sistemle bir olmasını, bütün olmasını ve siyasal katılımlarını sağlamak gelmektedir. Bu noktada siyasal partileri insanların oluşturduğunu ve siyasi örgüt yapılanmaları içerisinde de farklı görevlerde ve konumlarda yer aldıklarını belirtmek gerekmektedir (Öztekin, 2000, s. 76). Dolayısıyla siyasal partinin bünyesinde yer alan ve herhangi bir meselede, olayda veya programda etkisi ya da ufakta olsa bir katkısı bulunan kişilerin siyasal parti aktörlerinden biri olduğu ifade edilebilir.

Öztekin (2000, s. 76-78), siyasi parti ile ilgilenen insanların liderler, profesyonel politikacılar, militanlar ve sempatizanlar olmak üzere dört ana kümede toplanabileceğini söylemiştir. Ona göre liderler siyasi partilerin en üst noktasında bulunan, çok çalışan aktif kişilerdir ve parti içinde ya da dışında saygınlıkları bulunduklarından partiye sempati ve oy kazandırmakta da önemli rol oynarlar. Profesyonel politikacıların siyasal parti içerisinde ideolojik sebepler dâhilinde yer almadığını kendisi veya yakınının çıkarları doğrultusunda bulunduğunu dolayısıyla da kolayca parti değiştirebilen kişiler olduklarını söylemiştir. Militanların, siyasal parti içinde yer alan diğer insanlara göre daha aktif çalışan, toplantılara katılan, parti

propagandası yaparak parti ideolojisini yaymaya çalışan ve yeni üyelerin katılımını sağlamaya çalışan kişiler olduklarını sempatizanların ise partiye üye olup, aidat ödeyen, partiye ilgi duyan ancak toplantılara zaman zaman katılan, partiye oy veren kişiler olarak açıklamıştır. Dolayısıyla siyasal parti bünyesinde yer alan aktörlere genel olarak bakıldığında parti ve parti politikalarıyla, ideolojileriyle belli bir noktada ilişki kuran ve bu ilişkinin kişilerin aktifliği, bulundukları konumları, görevleri itibarıyla etkinlik gösterdikleri ve katkıda bulunduklarını ifade etmek mümkündür.

Akif Çukurçayır'ın (2000, s. 67) ifadesiyle “Halkın siyasal alana yönelmesinin en önemli göstergesi siyasal ilgidir.” Bu noktada farklı siyasal eğilimlerin temsilcisi olan ve siyasal partilerin bünyesinde yer alan siyasal parti aktörlerinin toplumsal açıdan aktifliği, görünürlükleri ve etkinliklerinin seçmene ulaşma, seçmenin siyasal ilgisini ortaya çıkarma ve siyasal katılıma yönlendirme açısından önemli bir role sahip olduğunu belirtmek gerekmektedir. Çünkü genel bir çerçeveden bakıldığında, “Partiler, oy toplayan, program ve fikir geliştiren, geleceğin liderlerini seçen, eğiten ve yetiştiren, mali kaynak bulmaya çalışan kuruluşlardır” (Yayla, 1998, s. 181).

Bu bağlamda da tavandan tabana siyasal parti bünyesinde yer alan aktörlerin her birinin kendini bağlı hissettiği siyasal partiye sağladığı veya sağlayacağı katkı önem arz etmektedir. Çünkü toplum kendisini yönlendirme bağlamında seçmiş yahut da seçecek olduğu siyasal aktörün çalışmalarının uygulama veya söylemsel faaliyetlerinin kendi siyasal beklentilerini ve yaşamsal hassasiyetlerini karşılayıp karşılamamasına bağlı olarak ya daha önce seçmiş olduğu siyasal aktöre sadık kalarak yönetimin devam etmesi noktasında davranış sergiler ya da yönetimin değişmesi noktasında tercihini farklı bir siyasal aktörden yana kullanır. Dolayısıyla süreç içerisinde siyasal aktörlerin alışlagelmişin ötesinde çalışmalar yaparak hem topluma liderlik edebilecek potansiyelde olduklarını hem de rakiplerinden daha güçlü ve istekli olduklarını halka hissettirmeleri gerekmektedir (Türk, 2018, s. 12).

2.8. 2019 Yerel Seçimlerinde Siyasal Parti İttifakları

Toplumda var olan fikirselle ve inançsal farklılıklar dolayısıyla birbirinden ayrılan kişilerin meclisteki temsilcileri olan siyasi partilerin temel işlevi iktidarı ele geçirmektir (Tunç, 1997, s. 28). Bundan ötürü her siyasal partinin seçmeni ikna etmek

ve desteklerini alabilmek amacıyla kendilerine özgü programları, politikaları ve topluma vadettikleri projeleri vardır. Bu noktada bir siyasal partiyi diğer siyasal partilerden ayıran özellikleri, farklılıkları, nitelikleri, vaatleri o partinin toplumdaki konumunu ve gücünü belirleyerek siyasi iktidarlığa ulaşabilmesi noktasında büyük önem taşımaktadır. Bu da bir noktada siyasal partiler arasında rekabet ve mücadele ilişkisinin ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Çünkü her siyasal partinin önceliği toplumu ikna etmek ve gücü kendi bünyesinde toplayarak yönetimi sağlamaktır. Ancak kimi zaman yönetim tek elde toplanmaz ve siyasal partiler çıkarları için kendi aralarında açık veya gizli ortaklıklar kurarak kazanma ihtimallerini arttırmak ve söz sahibi olmak amacıyla çaba gösterirler. Partiler arasında kurulan veya kurulması planlanan bu yakın ilişkiler; ittifak, koalisyon veya blok gibi adlar ile karşımıza çıkmaktadır.

Temel anlamda ittifak kavramı Türk Dil Kurumunun çevrimiçi sözlüğünde “Anlaşma, uyuşma, bağlaşma, oy birliği” (2021) şeklinde tanımlanmıştır. Dolayısıyla seçim öncesinde veya sonrasında tek başına güç elde edemeyen veya tek başına güç elde edilmesi mümkün olmayan durumlarda siyasi partilerin kendi aralarında başvurmuş olduğu bir ortaklık anlaşması olarak ifade edilebilir. Ancak ittifakın oluşturulabilmesi noktasında her ne kadar yönetimi elde edebilme noktasında çoğunluğun sağlanma kistası olsa da bu durum sadece ittifakın bir diğer adıyla koalisyonun yüzeysel yani hesapsal tarafıdır. Çünkü “koalisyonlar bir hükümet programı, bir fikirler manzumesi üzerine kurulur” (Güneş T. , 1996, s. 182).

Bundan ötürü bir siyasal partinin bir başka siyasal parti ile kuracağı ortaklıkta esas meselesi partisinin kabul ettiği politikalarına, programlarına, ideolojilerine, vaatlerine özetle fikirsel noktada ve baş koyduğu davasına yakın olabilecek niteliklere sahip olmasıdır ki kurulacak olan ittifak güçlü olabilsin. Öte taraftan düşünsel bir alt yapının olmadığı sadece taktiksel, hesapsal veya duygusal yakınlık barındıran bir ittifakın oluşturulması aynı düzlemde sürdürülebilir bir etkiyi getiremeyeceğinden belirli bir noktada zayıflayarak bozulması muhtemel ortaklıklar olarak karşımıza çıkacaktır. Bu bağlamda önemli olan nokta ittifakın kurulması değil kurulan ittifakın bağlarının kuvvetli temellere dayandırılarak devamlılığının sağlanmasıdır (Güneş T. , 1996, s. 181-182). Çünkü başka bir parti ile ittifak oluşturarak toplumsal bir gücü

elde etmek tek başına iktidar olmanın ötesinde her iki taraf içinde kurallar ve bu kurallara uyum gerektirmektedir.

2.8.1. Millet İttifakı

AK Parti ve MHP'nin resmi olarak ittifaklarını ilan etmeleri ile ortaya çıkan siyasal birliğin ardından AK Parti ve MHP'nin ortak olarak temsilde adalet noktasında yasal çerçeve içerisinde seçim ittifaklarını düzenlenmeye ilişkin meclise sunmuş oldukları 26 maddelik yasa teklifinin kabul edilmesi seçimlerde siyasal parti birlikteliklerinin kanuni bir tabana oturtulmasını sağlamıştır (Bekiroğlu & Balcı, 2019, s. 8).

Bu kanuni zemin dönemin muhalefet partilerinden Cumhuriyet Halk Partisi (CHP), İYİ Parti (İYİ Parti), Demokrat Parti (DP) ve Saadet Partisi (SAADET)'in bir araya gelerek millet ittifakı içerisinde birleşmelerini sağlamıştır (Nişancı & Doğan, 2022, s. 186). Millet ittifakı kurucu partilerinden İYİ Parti ve CHP'nin yakınlaşmasında 24 Haziran 2018 Genel Seçimleri önemli bir rol üstlenmiştir. Çünkü bu süreçte yeni kurulan ve yapılacak olan genel seçimlere katılım noktasında yeterli üyesi bulunmayan İYİ Partiye CHP kendi bünyesinde yer alan on beş milletvekilini transfer ederek İYİ Partiye destek verdiğini açık bir şekilde ortaya koymuştur. Bu sayede İYİ Parti, Yüksek Seçim Kurulu (YSK)'nın seçimlere girebilecek olan parti listesi kararında seçimlere girebilecek olan on partiden biri olarak yer almıştır (Bekiroğlu & Balcı, 2019, s. 10-11).

CHP, İYİ Parti, Demokrat Parti ve Saadet Partisi kurmuş oldukları Millet İttifakıyla 2018 Genel Seçimlerinde Cumhur İttifakına karşı birlik oluşturmuşlardır. Kurmuş oldukları bu ittifakı koruyarak 31 Mart 2019 Yerel Seçimlerine birlikte girmişlerdir. Millet ittifakını oluşturan partilerin siyasetlerinin ideolojik zeminine odaklanıldığında; CHP sol siyaset, İYİ Parti sağ siyaset, Saadet Parti ve Demokrat Parti ise muhafazakâr ve dindar bir siyaset üzerinden kendilerini tanımlamaktadırlar (Gündoğmuş, 2021, s. 36). Millet İttifakı çatısı altında birleşen bu partilerin her ne kadar siyasi görüşleri farklılık gösterse de söz konusu partiler ilgili seçim döneminde ortak çıkarları neticesinde ortak bir adayda karar kılmışlardır.

31 Mart 2019 Yerel seçimlerinde ana muhalefet partisi olan CHP'nin liderliğinde İYİ Parti, Demokrat Parti ve Saadet Partisi gibi birbirinden farklı siyasal duruşların bir araya gelerek kurmuş oldukları Millet İttifakı İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkan Adayı olarak Ekrem İmamoğlu'nu çıkarmışlardır. Bu durum çok sesliliğe sahip olan Millet İttifakı bünyesinde toplanan partilerin aynı amaç ve çıkara sahip olmasının yanında amaçları doğrultusunda hareket ettiklerini ortaya koymaktadır.

2.8.2. Cumhuriyet İttifakı

Adalet ve Kalkınma Partisi (AK Parti) , Milliyetçi Hareket Partisi (MHP) ve Büyük Birlik Partisi (BBP)'nin bir araya gelerek kurmuş oldukları Cumhuriyet İttifakı resmi olarak 20 Şubat 2018 yılında kurulmuştur. Ancak AK Parti ve MHP'nin yan yana gelişinin ilk somut örneği 2016 yılında gerçekleşen darbe girişiminin hemen ardından MHP'nin ülkenin bekası noktasında anayasanın değiştirilmesi halinde sunulacak bir teklifte AK Partiye destek vereceğini beyan etmesi ile olmuştur (Aksoy İ. U., 2019, s. 28).

24 Haziran 2018 yılında gerçekleşen genel seçimlere İttifak halinde katılan bu üç parti daha sonraki süreçte de İttifaklarını koruyarak politika üretmeye devam etmişlerdir. Cumhuriyet İttifakı paydaşları olan AK Parti, MHP ve BBP siyasal politikaları çerçevesinde sağladıkları uyum neticesinde kurmuş oldukları İttifakı sürdürmeye devam ederek 31 Mart 2019 yerel seçimlerine de birlikte katılmışlardır (2021).

Seçim ittifakı dolayısıyla bir araya gelen sağ ve aşırı sağ siyasetleri dolayısıyla benzerlik gösteren Muhafazakâr Demokrat AK Parti, BBP ve Türk Milliyetçiliği ile Ülkücülük zemini üzerine temellenen MHP ideolojik perspektifleri bakımından farklılık göstermektedir. Öne çıkan bu ideolojik farklılıklar esas itibarıyla partilerin kuruluş amaçlarını yani alt yapılarını ortaya koymaktadır. Dolayısıyla her iki siyasi partiyi orta noktada buluşturan sağ siyasetin temelini milliyetçilik, muhafazakârlık ve liberal demokrasi ideolojisi üzerine dayandığını da belirtmek gerekir (Erken, 2016 , s. 198).

Her ne kadar muhafazakârlık kavramı, içinde bulunulan topluma ve toplumsal anlayışlara bağlı olarak farklılık gösterse de genel anlamda bir tutum olarak toplumun kabul gördüğü değerlerin devamlılığını ve bu akışı sağlayan toplumsal kurumların da sürdürülebilir bir düzen içerisinde olmasını içermektedir (Akdoğan, 2004, s. 38-39). Siyasal partilerin de ideolojik anlamda etkilenecek kendi parti zeminlerinin alt yapısını muhafazakârlık üzerine inşa etmeleri bir nevi aynalama kapsamında topluma yine toplumun kendi dilek ve isteklerinin, değerlerinin yansıtılarak bir bağ oluşturulmasının bu bağlamda da güç kazanılmasının yolunu açmaktadır. Çoğunlukla klasik muhafazakârlarda görülen bu akışı Yalçın Akdoğan, “otorite ile maneviyat arasında ilişki kurma çabası” şeklinde açıklamıştır (2004, s. 39). Ancak kurulduğu ilk zamanlardan itibaren seçimlerdeki başarılarıyla öne çıkan ve ülkeye en uzun sağ iktidar dönemini yaşatan Cumhur İttifakı kurucularından Adalet ve Kalkınma Partisinin (AK Parti) kabul etmiş olduğu muhafazakârlık anlayışı genelin ötesinde yeniye endeksli bir yapıyı içerisinde barındırmaktadır.

Ergun Özbudun’a göre AK Partinin benimsemiş olduğu muhafazakârlık ideolojisi dini ve geleneksel değerlere saygılı olmakla birlikte çağın gerekliliklerini de göz önünde bulundurarak yeniliklere ve değişimlere de açık modern bir düşünceye dayanmaktadır (Özbudun, 2006, s. 132). Öyledir ki bu düşünce AK Partinin Türkiye siyasal arenasında uzun soluklu bir iktidar dönemine sahip olmasının önemli bir göstergesidir.

31 Mart 2019 Yerel seçimlerinde Türkiye’nin uzun soluklu iktidarına sahip AK Parti, Türk siyasal hayatında kemikleşmiş bir oy kapasitesine sahip olan MHP ve BBP’nin bir araya gelerek kurmuş oldukları Cumhur İttifakı İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkan Adayı olarak Binali Yıldırım’ı çıkarmışlardır. Bu durum ittifakı oluşturan her iki partinin de benzer amaç içerisinde hareket ettiklerini ortaya koymaktadır.

2.9. 31 Mart 2019 -23 Haziran 2019 İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Seçimleri Öncesinde Türkiye’nin Siyasal ve Toplumsal Panoraması

Siyasal seçimler, demokratik sosyal toplumlarda belirlenmiş tarihler içerisinde kişilerin kendi hür iradeleriyle vermiş oldukları kararın yasal çerçeve içerisinde resmi

olarak gerçekleştirdikleri eylemlerin bütününe içeren bir uygulama olarak karşımıza çıkmaktadır. Toplum içerisindeki ayrılıkların temsil edilebilmesi ve adaletin sağlanabilmesi yürütülen seçimler ile gerçekleşmektedir (Ekmen & Fırat, 2017, s. 469). Bu bağlamda yapılan veya yapılacak olan siyasal seçimlerin toplumdan bağımsız olmadığını siyasal ve toplumsal gelişmeler ile ilişkili olduğunu ifade etmek gerekmektedir. Bu nedenle 31 Mart 2019 ve 23 Haziran 2019 İstanbul Büyükşehir Belediye Seçimlerine Türkiye’de yaşanan; Ankara Gar, Genel Kurmay ve Güvenpark’ta meydana gelen patlamalar, 7 Haziran- 1 Kasım 2015 genel seçimleri, 15 Temmuz 2016 darbe girişimi, 7 Ağustos 2016 Yenikapı Mitingi, 16 Nisan 2017 Cumhurbaşkanlığı sistemi referandumu, İYİ Partinin kuruluşu, 24 Haziran 2018 seçimleri, Adalet Yürüyüşü, Cumhur İttifakı ile Millet İttifakının kuruluşu gibi gündemi belirleyen olaylar ışığında gidilmiştir.

Türkiye’de ulusal güvenlik nedeniyle çözümü aranan en büyük problemlerden biri terör ve terör saldırılarıdır. Sayısız terör saldırısına maruz kalan Türkiye, son yıllarda ise Başkent Ankara’da yapılan bombalı saldırılarla gündeme gelmiştir. Bunlardan ilki 10 Ekim 2015 yılında Ankara Garında, ikincisi 17 Şubat 2016 tarihinde Ankara Genel Kurmayda, bir diğeri ise 13 Mart 2016 tarihinde Ankara Güvenpark’ta meydana gelmiştir (Aksoy & Nisan, 2017, s. 136).

10 Ekim’de Ankara Garı önünde Türkiye’nin Suriye’ye yapacağı olası müdahaleye karşı düzenlenen barış mitingi yürüyüşüne başta Cumhuriyet Halk Partisi (CHP), Halkların Demokrat Partisi (HDP), Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK), Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (KESK), Türkiye Tabipler Birliği (TTB), Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) gibi sendikalar ile birçok sivil toplum örgütü katılarak desteklemişlerdir. Ancak yürüyüş başlamadan art arda iki patlamanın yaşanması sonucunda 103 kişi hayata veda etmiştir (Tunçay, 2017, s. 42). Bir diğeri saldırı ise 17 Şubat 2016 tarihinde Ankara Genelkurmay, Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) ve kuvvet komutanlığının yakınlarında 5 askeri servis aracının geçiş güzergâhında bomba yüklü araç patlatılarak gerçekleştirilmiştir. Bu saldırı sonucunda ise 29 kişi hayatını kaybetmiş, 61 kişide yaralanmıştır. 13 Mart 2016 tarihinde ise Ankara- Güvenpark’ta bulunan otobüs

duraklarının olduğu yerde bomba yüklü aracının patlatılması ile gerçekleştirilen saldırıda iki saldırgan ile birlikte 36 kişi vefat ederken 125 kişi ise yaralanmıştır (Çağlar, ve diğerleri, 2022, s. 20).

7 Haziran 2015 tarihinde gerçekleşen genel seçimler sonucunda AK Parti hükümeti halktan yeterli desteği alamadığı için tek başına iktidar olma gücünü kaybetmiştir. Bununla birlikte muhalefet partileri olan CHP, MHP ve HDP aldıkları oy oranları ve çıkardıkları milletvekili sayıları ile birlikte hükümetin kurulabilmesi noktasında oluşturulabilecek bir koalisyon için açık kapı haline gelmişlerdir. Ancak hükümet kurma noktasında muhalefet partileriyle görüşen AK Parti hükümetinin bu denemeleri de olumsuzlukla sonuçlanmış ve kurulması olası bir koalisyon hükümeti oluşturulamamıştır. Bunun sonucunda ise beş ay ara ile 1 Kasım 2015 tarihinde erken bir seçim düzenlenmiştir. Tekrarlanan bu seçim sonucunda ise AK Parti önceki seçime oranla gücünü arttırarak yeniden tek başına iktidar olmuştur (ZABUN, 2020, s. 520-521).

15 Temmuz 2016 yılında gece saatlerinde başta Ankara ve İstanbul olmak üzere birçok ilde askerler teyakkuza geçerek darbe girişiminde bulunmuştur. Yönetime el konulma isteği ile içerden ve dışarıdan olmak üzere geniş bir yapılanma içerisine giren dini bir cemaat olarak bilinen FETÖ'nün ordunun içine sızarak örgütlenmesi sonucu başlayan silahlı eylemler ile toplum baskı altına alınmaya çalışılmıştır. Darbe girişimi sırasında sivillerin üzerine bombaların atılması, meclisin bombalanarak demokrasinin çiğnenmesi ve Cumhurbaşkanı Recep Tayip Erdoğan'a suikast girişiminde bulunularak toplumun seçiminin tanınmaması noktasında ağır bir tahrik oluşturmuştur. Ancak toplum baskıyı kabullenmenin ötesinde bu baskılara karşı durarak kendilerine alınan hedeflerin üzerlerine yürüyerek dik bir duruş sergilemiş darbenin başarıya ulaşmasına izin vermemiştir. Toplum tarafından engellenen bu askeri darbe girişiminin sonucunda 249 kişi yaşamını yitirmiş ancak darbe girişiminin başarıyla sonuçlanmasına izin verilmemiştir (Duran M. , 2018, s. 78).

FETÖ'nün 15 Temmuz 2016 darbe girişiminin ardından olası bir tehdiye karşı 28 gün boyunca sokakları boş bırakmayarak demokrasi nöbeti tutmaya başlayan

vatandaşlar için 7 Ağustos 2016 tarihinde birlik, beraberlik adına Yenikapı’da miting düzenlenerek, başta Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere birçok siyasetçi ve vatandaşlar bir araya gelmiştir. Miting başlamadan önce darbe girişimi üzerine Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve birçok siyasetçi ile vatandaşların yer aldığı video kayıt izlettirilerek darbe girişimi sırasında vefat eden şehitlerin isimleri bir bir okundu ardından ise diyanet işleri başkanı Mehmet Görmez dua etti (Eren, 2016, s. 2).

Siyasal bir karar alma veya belirli bir değişiklik yapılması noktasında seçimlerin haricinde referandum ile de halkın görüşlerine başvurulabilmesi mümkündür. Referandum kavramı Türk Dil Kurumu (TDK) sözlüğünde temel olarak halk oylaması olarak tanımlanmıştır (2022). Türkiye’de ise referandumun en son örneği, 16 Nisan 2017 yılında yaşanmıştır. Ülke için önemli bir karar olan yürürlükte bulunan parlamenter sistem ve yeni öneri olan başkanlık sistemi arasında halkın iradesine evet, hayır şeklinde başvurularak belirli bir tercih yapmaları istenmiş ve halk sandık başına gitmiştir. Sunulan sistem değişikliği bağlamında yapılan referandum sonucunda ise halk yüzde 51.41 ‘evet’, yüzde 48.59 ‘hayır’ diyerek uygulanması istenen yeni sistemin kapılarını açmıştır (Altıntaş, 2019, s. 24).

Siyasal partiler her ne kadar ortak paylaşımlar ve isteklerin sonucunda kurulup sürdürülerek devamlılık sağlasa da kimi zaman parti içinde yaşanan problemler neticesinde de parti bünyesinden yeni bir muhalefet yaratılabiliyor. 7 Haziran 2015 seçimlerinden sonra MHP’de baş gösteren parti içi iktidar tartışmaları da İYİ partinin doğuşuna neden olmuştur. İYİ parti, Meral Akşener’in liderliğinde parti içinde karşıtlığa düşmüş kişilerce 25 Ekim 2017 tarihinde kurulmuştur. Bu bağlamda İYİ parti, Türkiye siyasetinde var olan bir partiden bölünerek yeni bir isimle siyasal hayatına devam eden partiler arasında yerini almıştır (Duran H. , 2017, s. 9).

Türkiye’de siyasal hayat durağanlıktan öte akışkan ve süreç içerisindeki değişimleriyle toplumsal gündemi belirleyen dinamik bir yapıya sahiptir. Bu duruma, MHP ile AK Partinin 2015 darbe girişimi ile başlayan yakınlaşmalarının, 2017 yılında gerçekleştirilen referandum ile pekiştirmeleri ve 2018 yılı Türkiye Genel Seçimleriyle

birlikte ise aynı ittifak çatısı altında buluşmaları örnek olarak verilebilir. 2017 yılında gerçekleştirilen referandum sonucunda sunulan yeni sistemin kabul edilmesi ile MHP lideri Devlet Bahçeli'nin 2019 yılında yapılması beklenen genel seçimlerin önceye alınması noktasında görüşünü ortaya atması ile başlayan istişareler sonucunda 24 Haziran 2018 yılında erken seçimlere gidilmiştir. Temel anlamda erken seçimler belirli bir plan ve program çerçevesinde yapılması öngörülen seçimlerin öne sürülen gerekçeler neticesinde zamanından önceye alınması olarak açıklanabilir (Yegen & Aydın, 2018, s. 1248-1249).

24 Haziran 2018 genel seçimleri hem 16 Nisan 2017 tarihinde yapılan referandum ile kabul edilen cumhurbaşkanlığı sistemine resmen geçişin sağlanması hem de anayasal bir çerçeveye alınarak siyasal partilerin seçimlere ittifak halinde girilebilmesi noktasında yapılan seçim ittifakı düzenlemesinin uygulanabilirliği kapsamında Türkiye için önemli bir boyuta sahiptir. Seçim sonuçlarına bakarak Cumhurbaşkanlığı seçiminde Recep Tayyip Erdoğan rakiplerine karşı güç elde ederek onaylanan Cumhurbaşkanlığı sisteminin ilk Cumhurbaşkanı olarak seçimde başarı elde etmiştir. Öte yandan AK Parti ile MHP'nin bir araya gelerek kurmuş oldukları Cumhur İttifakı yüzde 53.66 oranında oy elde ederken CHP, İYİ Parti ve Saadet Partisinin bir çatı altında toplanarak oluşturdukları Millet İttifakı yüzde 33.94 oranında oy elde etmiştir. Dolayısıyla Cumhur İttifakı Millet ittifakına göre mecliste çoğunluğa sahip olmuştur (Miş & Duran, 2018, s. 7-9).

Ana muhalefet partisi CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun elinde adalet yazılı pankartla Ankara'dan İstanbul'a başlatmış olduğu 500 kilometrelik adalet yürüyüşü Türkiye'de ilk, Dünyada ise Hindistan lideri Mahatma Gandhi'nin tuz yürüyüşünden sonra ikinci kez görülen bir sivil eylem biçimi olarak karşımıza çıkmıştır (Yarkadaş, 2017, s. 12). Toplumsal yaşamda adalet, bireylerin veya belirli bir şekilde oluşan grupların, birliklerin temel hak ve özgürlüklerinin korunması noktasında öncelenen bir kavramdır. Bu bağlamda adaletin, "hukukun özünü ve amacını" ifade ettiğini belirten Nurullah Aydın "hukukun belirlediği düzen içinde hakkın yerini bulması ve gerçekleştirilmesi" olarak açıklamıştır (Aydın, 2008, s. 33).

Dolayısıyla adalet, toplumun bir arada yaşayabilmesi için adil olmayı gerektirmektedir.

15 Temmuz 2016 darbe girişiminin ardından 20 Temmuz 2016 yılında alınan Olağanüstü Hal (OHAL) kararıyla birlikte Türkiye’de adaletsizliklerin arttığını, haksız tutuklamaların ve görevden alınmaların yaşandığını, 16 Nisan 2017 yılında yapılan referandumun baskı ortamı içerisinde yapıldığını öne süren CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu’nun kendi parti bünyesinde yer alan Enis Berberoğlu’nun tutuklanma kararının ardından başlatmış olduğu adalet yürüyüşü, 15 Haziran 2017’de Ankara Güvenpark’ta başlamış 9 Temmuz 2017 tarihinde İstanbul Maltepe’de ise sona ermiştir (Kula, 2017, s. 37-40).

Kılıçdaroğlu’nun tek başına başlatmış olduğu adalet yürüyüşü daha sonrasında başta ailesinin, vatandaşların, ünlülerin ve çeşitli sendikalar ile muhalif olan partilerce desteklenmiştir. Adalet yürüyüşünü destekleyen partiler arasından; Demokrat Parti (DP), Halkların Demokrat Partisi (HDP), Özgürlük ve Dayanışma Partisi (ÖDP) temsilcileri bu yürüyüşün belirli bir bölümüne katılarak sembolik olarak desteklerini göstermişlerdir (Kula, 2017, s. 59-110). Adalet yürüyüşü, Milliyetçi Hareket Partisi (MHP) içerisinde de ayrılıklara sebebiyet vermiştir. Öyleki MHP Lideri Devlet Bahçeli’nin desteklemediği adalet yürüyüşüne MHP bünyesinde bulunan Meral Akşener ise sözlü olarak destek vermiştir (Yarkadaş, 2017, s. 32-44). Bu destek Kemal Kılıçdaroğlu ve Meral Akşener’in millet ittifakı çatısı altında buluşacaklarının sinyali olarak görülebilir.

Kendisine has ideolojiler içinde kurulan ve süregelen siyasal partiler zaman içerisinde belirli konular üzerinde orta noktada buluşup birbirlerini destekleyerek savunulan konunun toplumsal hayatta kabul edilebilirliğini ve uygulanabilirliği kapsamını ileri boyuta taşıyabilmektedirler. Bunun en son örneği, 31 Mart 2019 Yerel Seçimlerinde Cumhur İttifakı adı altında AK Parti, MHP ve BDP; Millet İttifakı adı altında ise CHP, İYİ Parti, DP ve Saadet Partisinin yer alması gösterilebilir.

31 Mart 2019 Yerel Seçimleri partilerden çok ittifakların siyasal anlamda yarıştığı bir seçim olmakla ön plana çıkmaktadır. 2019 Mahalli Seçimlerinde Türkiye

genelinde 194 bin 390 sandık kurulmuş ve 57 milyon 58 bin 636 seçmen oy kullanmıştır (Yüksek Seçim Kurulu, 2022). Yapılan 31 Mart Seçimlerinde partiler bireysel adaylarını değil ittifak çatısı altında ortak olarak belirlemiş oldukları adaylar üzerinden yarışarak seçimi kazanmayı hedeflemişlerdir. Bu bağlamda yapılan seçimler hem partilerin seçmenlere yaklaşımları noktasında hem de seçmenlerin oy verme noktasında stratejik davranmalarını gerektirmiştir. 31 Mart 2019 Yerel Seçimlerinde Cumhur İttifakı yüzde 51.64 oranında oy olarak galibiyetini ilan ederken Millet İttifakı yüzde 37.57 oy oranını elde etmiş ancak İstanbul ve Ankara gibi büyük şehirleri kazanarak ittifakın getirmiş olduğu gücü ortaya koymuştur (Miş & Duran, 2019, s. 371-373).

31 Mart 2019 Yerel Seçimlerinde Cumhur İttifakı tarafından kaybedilen İstanbul ve Ankara gibi büyükşehirler iktidar partilerinin gerilemesine yol açmış ve İstanbul'da gerçekleştirilen seçimlerde tartışmalar ortaya çıkmıştır. Genel olarak İstanbul'da 31 bin 124 sandık kurulmuş ve 10 milyon 560 bin 963 seçmen sandık başına giderek oy kullanmıştır (Yüksek Seçim Kurulu, 2022). Bu kapsamda İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı için Cumhur İttifakının adayı Binali Yıldırım, Millet İttifakının adayı ise Ekrem İmamoğlu karşı karşıya gelmiştir. Yapılan 31 Mart 2019 İstanbul Büyükşehir Başkanlığı seçiminde yüzde 48.80 oranında oy alan Millet İttifakı Adayı Ekrem İmamoğlu seçimin galibi olmuş, Cumhur İttifakı Adayı Binali Yıldırım ise yüzde 48.55 oranında oy olarak seçimi ikinci olarak bitirmiştir (Öztay, 2022, s. 109). Ancak AK Partinin YSK'ya yapmış olduğu seçim güvenliği kapsamında usulsüzlüklerin yapıldığı iddiası sonucu YSK'nın 6 Mayıs 2019 tarihinde almış olduğu 4219 karar itibarıyla 31 Mart 2019 tarihinde yapılmış olan İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçimi iptal edilerek 23 Haziran 2019 tarihinde yenilenmesine karar verilmiştir (Yüksek Seçim Kurulu, 2022).

31 Mart 2019 tarihinde gerçekleşen seçim sonuçlarına bağlı olarak İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı seçilen ancak usulsüzlük iddiaları sonucu mazbatasını alamayarak göreve başlayamayan Cumhuriyet Halk Partisi/ Millet İttifakı adayı Ekrem İmamoğlu seçimin ardından 17 gün boyunca mazbatasını alabilmek için çeşitli girişimlerde bulunmuştur. Bu süreç içerisinde toplumla bir araya gelmek üzere gittiği

Pazar alanlarında, spor müsabakalarında, toplantı alanlarında resmi olarak seçilmiş olduğunu ancak mazbatasının usulsüz olarak verilmediğinin altını çizerek halkında desteğini alan Ekrem İmamoğlu 17 Nisan 2019 tarihinde mazbatasını almış ve resmi olarak göreve başlamıştır. Ancak 6 Mayıs 2019 tarihinde YSK'nın almış olduğu seçim iptali ve seçimin yenilenmesi kararı ile birlikte mazbatasını elinden alınarak yeniden seçim süreci içerisine girmiştir. 23 Haziran 2019 tarihinde yinelenen İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Seçim sonuçlarında seçilen aday, 31 Mart 2019 tarihinde gerçekleşen seçim sonuçlarında seçilen adaydan farklı olmamış ve yüzde 54.21 oy oranı ile CHP/ Millet İttifakı adayı olan Ekrem İmamoğlu, yüzde 44.99 oy oranı alan AK Parti/ Cumhuriyet İttifakı adayı Binali Yıldırım'a karşı kazanmıştır (Laleoğlu, 2022).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

31 MART 2019'DAN 23 HAZİRAN 2019'A İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ BAŞKAN SEÇİMLERİNDE YAZILI BASINDA ÜRETİLEN İÇERİKLERİN ANALİZİ

Çalışmanın bu bölümünde araştırmanın örnekleme olarak belirlenen Sözcü Gazetesi, Cumhuriyet Gazetesi, Sabah Gazetesi ve Akşam Gazetesinin 31 Mart 2019'dan 23 Haziran 2019'a kadar geçen sürede İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan Seçimlerinde Cumhuriyet İttifakı adayı Binali Yıldırım ve Millet İttifakı adayı Ekrem İmamoğlu'nun söz konusu gazetelerde yer alan haberlerdeki temsilleri incelenmiştir. Bu kapsamda ilgili gazetelerde 580 haber içerik çözümlemesi yöntemiyle analiz edilmiştir.

3.1 Metodoloji

Çalışmanın üçüncü ve son bölümü aynı zamanda yapılan araştırmanın uygulama bölümünü oluşturmaktadır. Metodoloji başlığı altında, çalışmanın amacı ve önemi, evren ve örnekleme, çalışmada kullanılan yöntem, sınırlılıkları, istatistik verilerin işlenmesi ve analizde kullanılan testler ile araştırma sorularına ilişkin bilgilere ve değerlendirmelere yer verilmiştir.

3.1.1 Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu çalışmanın genel amacı, 31 Mart 2019 ile 23 Haziran 2019 tarihleri arasında gerçekleşmiş olan yenilenen İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçimlerinde aday olarak yer alan Binali Yıldırım ve Ekrem İmamoğlu'nun Sözcü, Cumhuriyet, Sabah ve Akşam Gazetelerinde yer alan haberlerinde nasıl temsil edildiklerini görünür kılmayı oluşturmaktadır.

Genel bir çerçeveden bakıldığında topluma sunulan her haber yayınlanacak olan gazetenin ekonomi, politik/ideolojik duruşu ve haberi yapan gazetecinin tutumuna bağlı olarak belirli bir inşa sürecinin ardından kurgulanarak topluma sunulmaktadır. Dolayısıyla siyasetçinin toplumun desteğini alabilmek için göstermiş olduğu siyasal iletişim çabalarının, topluma ulaşması noktasında yazılı basın önemli bir yer teşkil etmektedir.

Bu kapsamda basında yer alan siyasal haberlerin içeriklerine odaklanıldığında siyasetçiye, siyasetçinin siyasal iletişim çabalarına, söylemlerine, tutum ve davranışlarına nasıl yer verildiği gazetenin siyasetçiyi hangi açıdan ele aldığı ve topluma nasıl sunduğunu belirlemek bu çalışmanın önemini ortaya koymaktadır.

3.1.2 Araştırmanın Yöntemi

Çalışmada yöntem olarak içerik analizi kullanılmıştır. Gökçe'nin ifadesiyle, “İçerik analizi, iletişim amaçlı üretilen yazılı, görsel, işitsel her türlü kayıtlı metnin analizini gerçekleştirmek üzere Amerika’da geliştirilmiş bir araştırma yöntemidir” (Gökçe, 2019, s. 21). Birçok tanımı bulunan içerik çözümlemesi yönteminin yaygın olarak kabul edilen tanımı ise Berelson tarafından “İçerik çözümlemesi, iletişimin belirgin (yazılı/açık) içeriğinin objektif, sistematik ve niceliksel tanımlarını yapan bir araştırma tekniğidir” şeklinde yapılmıştır (Gökçe, 2001, s. 18).

İçerik çözümlemesinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. İçerik analizi yazılı, sözlü bir metni veya sembolünü analiz edip rakamlara dönüştürüp bu rakamların üzerinden yoruma gitmek, diğer bir deyişle rakamları tekrar söze dönüştürmek olarak da tanımlanabilir. İçerik analizinin temelinde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır (Kıncal, 2010, s. 189).

3.1.3 Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Bu çalışmanın evrenini 31 Mart 2019 ile 23 Haziran 2019 tarihinde gerçekleşen İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Seçimlerinde aday olan Binali Yıldırım ve Ekrem İmamoğlu'nun yer aldığı ulusal gazetelerde yayınlanan siyasi haberler oluşturmaktadır. Örneklemi ise ideolojileri bağlı olarak belirlenen Sözcü, Cumhuriyet, Akşam ve Sabah Gazeteleridir. Bu gazetelerin örneklem olarak belirlenmesinde yayın politikaları ve ideolojileri göz önüne alınmıştır. Sözcü ve Cumhuriyet gazeteleri hükümete karşı muhalif tutumlarından, Sabah ve Akşam gazeteleri ise hükümete olan yakınlıklarından dolayı örneklem içerisinde yer almıştır.

3.1.4 Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma ideolojilerine bağlı olarak belirlenen gazetelerin (Sözcü, Cumhuriyet, Akşam ve Sabah) İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Seçimlerinde aday olan Cumhur İttifakının adayı Binali Yıldırım ve Millet İttifakının adayı Ekrem İmamoğlu'na olan yaklaşımlarına odaklanmaktadır.

Çalışma 31 Mart 2019 ile 23 Haziran 2019 tarihlerini içeren 3 aylık süre ile sınırlandırılmış olup, belirlenen gazetelerin vitrin sayfaları temel alınarak vitrin sayfasında yer alan haberlerin iç sayfadaki haber devamlılığı gözetilmiştir. Yapılan haberlerde aday olan siyasetçinin gazetede ne denli yer bulduğu ve topluma nasıl aktarıldığı içerik çözümlemesi yöntemi ile analiz edilmiştir.

3.1.5 Verilerin Kodlanması ve Verilerin Analizinde Kullanılan Testler

Çalışmanın uygulama bölümü için oluşturulan kodlama cetveli 18 adet sınıflandırma sisteminden oluşmaktadır. Sınıflandırma sisteminin temelini; kontrol değişkenleri, biçimsel (formel) değişkenler ile içerik ile ilgili değişkenler oluşturmaktadır. Kontrol değişkenleri içerikten özgün olarak tüm araştırmanın birimlerinde işaretlenen teknik anlamda önemli olan noktalardır. Biçimsel bir diğer adıyla formel değişkenler ise gazete sayfasındaki konumu, sunum biçimi ve fotoğraf kullanımı gibi noktaları kapsamaktadır. Sınıflandırma sisteminin son değişkeni olan içerik ile ilgili değişken ise ele alınan konunun çözülmesi bağlamında içerikler ile değerlendirmeleri kapsamaktadır (Gökçe, 2001, s. 167).

İçerik çözümlemesi yapılan bu çalışmada oluşturulan kodlama cetvelinin kontrol değişkenleri şu şekilde belirlenmiştir:

- 1.Değişken: Seçim haberlerinin yayınlandığı gazeteler
- 2.Değişken: Seçim haberlerinin yayınlandığı aylar (gün, ay, yıl)
3. Değişken: Seçim haberlerine konu olan partiler
- 4.Değişken: Seçim haberlerinin kaynağı

Biçimsel değişkenler:

5.Değişken: Seçim haberlerinin gazete sayfasındaki konumu

6.Değişken: Seçim haberlerinin sunumu

7.Değişken: Seçim haberlerinde fotoğraf kullanımı

8.Değişken: Seçim haberlerinin görselinde kullanılan siyasi aktör

İçerikle ilgili değişkenler, çalışmanın teorik bölümlerindeki kuramsal tartışmalar üzerinden yola çıkılarak varsayımlar doğrultusunda şu şekilde ortaya konulmuştur:

9.Değişken: Seçim haberinin içeriğinin konusu

10.Değişken: Seçim haberinin niteliği

11.Değişken: Habere konu olan kişi ve kurumlar

12.Değişken: Seçim haberinin içerik anlatım tarzı (tonu)

13.Değişken: Seçim haberinde ele alınan ana aktöre yaklaşım

14.Değişken: Seçim haberinde olumlu bir şekilde ele alınan aday-parti

15.Değişken: Seçim haberinde olumsuz bir şekilde ele alınan aday-parti

16. Değişken: Seçim haberinin içeriğinin kaynağı

17.Değişken: Seçim haberinde yorum durumu

18.Değişken: Seçim haberlerinde kullanılan kavramlar

Kodlama cetveli anket forumuna benzemekle birlikte her bir yayın, yazı veya yapılacak olan daha küçük bir araştırma biriminin kodlanabilmesine yarayan değişkenlerin bir listesini içermektedir (Balcı Ş. , 2006, s. 254). Hazırlanan kodlama cetveli ilgili literatür taranarak ve daha önce benzer konularda yapılan araştırmalar (Güneş A. , 2014; Olkun & Sarıtaş, 2021) referans alınarak üretilmiştir.

Frekans analizi araştırmada elde edilen olguların sıklığını ve oransal dağılımlarını içeren istatistiksel analiz tekniğidir. Frekans analizinde değişkenlerin belirli değerlerinin ne sıklıkta meydana geldiğini ortaya koymak için yapılır (Oosterbaan, 1994, s. 4). Frekans analizleri genelde birden çok birimden edinilen verileri özetlemeyi ve özelliklerine göre ayırmayı amaçlar. Çalışmada kullanılan bir diğer test ise Ki- Kare testidir. Ki-Kare testi iki ya da daha çok kategoriden oluşan değişkenler arasında farkı ortaya koymak için yapılır (Balcı A. , 2018, s. 233,268). Çalışmanın güvenirliliğini sağlamak açısından aynı veriler iki kodlayıcı tarafından kodlanmış olup, ortaya çıkan sonuçlar karşılaştırılarak yüzde 95'in üzerinde uyumun bulunduğu tespit edilmiştir.

3.1.6 Araştırma Soruları

Bu başlık altında, 31 Mart 2019 ve 23 Haziran 2019 İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Seçimlerine ilişkin Sözcü, Cumhuriyet, Sabah ve Akşam Gazetelerinde Belediye Başkan Adaylarına yönelik yayınlanan haberlerin analizinde aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

1.31 Mart-23 Haziran 2019 tarihleri arasında İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Adaylarına yönelik gazetelerde kaç haber yayınlanmıştır?

2.Seçimlerde adaylara ilişkin en fazla haber hangi aylarda yayınlatılmıştır?

3.Haberlere en fazla konu olan parti hangisidir?

4.Haberlerin içerik anlatım tarzı nasıldır?

5.Haberlerde ele alınan aktöre yaklaşım durumu nedir?

6.Seçim haberlerinin sunumu nasıldır?

7.Seçim haberlerinin gazetelere göre yorum durumu nasıldır?

8.Seçim haberlerinin kaynağı nedir?

9.Adaylara ilişkin yayınlanan haberlerin gazetelerdeki durumu nedir?

3.2 Bulgular ve Yorumlar

Tablo 1. Seçim Haberlerinin Yayınlandığı Gazetelerin Yüzdelik Dağılımı

	Sayı	Yüzde
Cumhuriyet	195	33,6
Sözcü	192	33,1
Akşam	115	19,8
Sabah	78	13,4
Toplam	580	100,0

Yenilenen İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı seçimlerinde Cumhuriyet Gazetesi yüzde 33,6, Sözcü Gazetesi yüzde 33,1, Akşam Gazetesi 19,8 ve Sabah Gazetesi 13,4 oranında seçimlere yönelik haber yayınlamıştır. Sonuçlara bakıldığında seçim haberlerinin en fazla Cumhuriyet Gazetesi, en az Sabah Gazetesinde yayınlandığı tespit edilmiştir.

Tablo 2. Seçim Haberlerinin Yayınlandığı Ayların Yüzdelik Dağılımı

	Sayı	Yüzde
31 Mart-30 Nisan	208	35,9
1 Mayıs-31 Mayıs	171	29,5
1 Haziran-23 Haziran	201	34,7
Toplam	580	100,0

Toplamda 580 haberin yayınlandığı 31 Mart 2019- 23 Haziran 2019 tarihleri arasında, 31 Mart- 30 Nisan aralığında yüzde 35,9, 1 Haziran- 23 Haziran tarihleri arasında yüzde 34,7 ve 1 Mayıs-31 Mayıs aralığında ise yüzde 29,5 oranında haber yayınlandığı görülmektedir. Bu bağlamda sonuçlara göre gazetelerin seçimin ilk ayı olan 31 Mart- 30 Nisan arasında gazetelerde daha fazla habere yer verildiği görülmektedir.

Tablo 3. Seçim Haberlerinin Gazete Sayfasındaki Konumunun Yüzdelik Dağılımı

	Sayı	Yüzde
Orta	117	20,2
Manşet	108	18,6
Sağ alt	67	11,6
Sağ orta	58	10,0
Sağ üst	57	9,8
Sol alt	56	9,7
Sol orta	56	9,7
Sol üst	48	8,3
Sürmanşet	13	2,2
Toplam	580	100,0

Seçim haberlerinin gazete sayfasındaki konumlarına bakıldığında; yüzde 20,2 orta sayfada, yüzde 18,6 manşette, yüzde 11,6 sağ alt kısmında, yüzde 10,0 sağ orta kısmında, yüzde 9,8 sağ üst bölümde, yüzde 9,7 sol alt bölümde, yüzde 9,7 sol orta kısmında, yüzde 8,3 sol üst bölümde, yüzde 2,2 ise sürmanşetten verildiği saptanmıştır. Bu kapsamda seçim haberleri için en fazla yüzde 20,2 ile orta bölümünün kullanıldığı, yüzde 9,7 oranıyla gazetenin sol alt ve sol orta bölümünün eşit olarak kullanıldığı, en az ise yüzde 2,2 ile sürmanşetten haberin verildiği tespit edilmiştir. Gazete tasarımı haberlerin yerleşim düzeni temel anlamda okurun dikkatini çekmek ve rehberlik etmek üzere planlı bir şekilde gerçekleştirilir. Haberlerin içeriklerine bağlı olarak farklı konulardan okura sunulması gazetelerin yayın politikalarına ve öne çıkarmak istediği haberler bağlamında belirli bir hiyerarşik düzenin varlığını ortaya koymaktadır (Onursoy, 2005, s. 143-145).

Tablo 4. Seçim Haberlerinin Sunumunun Yüzdelik Dağılımı

	Sayı	Yüzde
Yazı+Fotoğraf	501	86,4
Yazı	78	13,4
Yazı+Grafik	1	,2
Toplam	580	100,0

Haberin belirginliğini ve değerini arttıran önemli faktörlerden biri de haber metninin içerisinde kullanılan habere ilişkin görsellerdir. Tablo 4'e göre yayınlanan siyasal seçim haberlerinin gazetede ki sunumunda yüzde 86,4'ünde yazı ve fotoğraf birlikte verilirken, yüzde 13,4'ünde yazı, yüzde 0,2'sinde ise yazı ile birlikte grafiğe de yer verildiği görülmüştür.

Tablo 5. Seçim Haberlerine Konu Olan Partilerin Yüzdelik Dağılımı

	Sayı	Yüzde
Cumhuriyet Halk Partisi (CHP)	315	54,3
Adalet ve Kalkınma Partisi (AK Parti)	191	32,9
Her ikiside	74	12,8
Toplam	580	100,0

Yayınlanan haberlere konu olan partilerin incelendiği tabloda, Cumhuriyet Halk Partisi yüzde 54,3 ile birinci sırada, Adalet ve Kalkınma Partisi yüzde 32,9 ile ikinci sıraya yer almıştır. Her iki partiyi de konu alan haberler yüzde 12,8 ile üçüncü sırada kendine yer bulmuştur.

Tablo 6. Seçim Haberinin İçeriğinde Yer Alan Konuların Yüzdelik Dağılımı

	Sayı	Yüzde
Seçim-Aday	574	99,0
Milli Birlik Ve Beraberlik	1	,2
Kültür-Sanat	1	,2
Adalet	1	,2
Demokrasi	1	,2
Yolsuzluk	1	,2
Diğer	1	,2
Toplam	580	100,0

İncelen gazetelerde yer alan seçim haberlerinin içeriklerinde bulunan konulara bakıldığında, en çok haber yüzde 99,0 ile seçim ve aday konusundadır. Bunu takiben yüzde 0,2 oranlarıyla milli birlik ve beraberlik, kültür-sanat, adalet, demokrasi, yolsuzluk ve diğer konular olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 7. Seçim Haberinin İçeriğinde Yer Alan Konuların Yüzdelik Dağılımı

	Sayı	Yüzde
Açıklama	210	36,2
Eleştiri	128	22,1
Bilgilendirici	82	14,1
Destek	55	9,5
İddia	32	5,5
Cevap	26	4,5
Kaygı Uyandırıcı- Tehdit Edici	16	2,8
Beklenti	14	2,4
Yorum	11	1,9
Vaat	3	,5
Abartılı	2	,3
Diğer	1	,2
Toplam	580	100,0

Belirlenen gazetelerde yayınlanan haberler niteliklerine bağlı olarak incelendiğinde; yüzde 36,2 açıklama, yüzde 22,1 eleştiri, yüzde 14,1 bilgilendirici, yüzde 9,5 destekleyici, yüzde 5,5 iddia, yüzde 4,5 cevap, yüzde 2,8 kaygı uyandırıcı ve tehdit edici, yüzde 2,4 beklenti, yüzde 1,9 yorum, yüzde 0,5 vaat, yüzde 0,3 abartılı ve yüzde 0,2 ise diğer olarak konuyu ele aldıkları bulgulanmıştır. Sonuca göre seçim haberlerinin daha çok açıklayıcı nitelikte verildiği söylenebilir.

Tablo 8. Habere Konu Olan Kişi Ve Kurumların Yüzdelik Dağılımı

	Sayı	Yüzde
Belediye Başkan Adayı Ekrem İmamoğlu	388	66,9
Belediye Başkan Adayı Binali Yıldırım	151	26,0
Diğer	22	3,8
Cumhurbaşkanı	9	1,6
Yüksek Seçim Kurulu Yetkilileri (Sadi Güven)	6	1,0
Millet İttifakı (CHP-İYİ Parti-Saadet Partisi-Demokrat Parti)	3	,5
Kemal Kılıçdaroğlu	1	,2
Toplam	580	100,0

Tabloya göre yapılan haberlerin konularında; yüzde 66,9 oranında Belediye Başkan Adayı Ekrem İmamoğlu'na, yüzde 26,0'ında Belediye Başkan Adayı Binali Yıldırım'a, yüzde 3,8 diğer kişi ve kurumlara, yüzde 1,6 Cumhurbaşkanı'na, yüzde 1,0 Yüksek Seçim Kurulu Yetkililerine, yüzde 0,5 Millet İttifakı içerisinde bulunanlara, yüzde 0,2 ise CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'na yer verildiği tespit edilmiştir. Sonuçlar itibariyle gazetelerin haberlerine en fazla konu olanın yüzde 66,9 ile Millet İttifakı Adayı Ekrem İmamoğlu'nun olduğu saptanmıştır.

Tablo 9. Seçim Haberinin İçerik Anlatım Biçiminin Yüzdelik Dağılımı

	Sayı	Yüzde
Nötr	287	49,5
Olumlu	164	28,3
Olumsuz	129	22,2
Toplam	580	100,0

Seçim haberlerinin içerik anlatım biçimlerinin yer aldığı tablo incelendiğinde; yüzde 49,5'inin nötr, yüzde 28,3'ünün olumlu, yüzde 22,2'sinin ise olumsuz olduğu

dikkat çekmektedir. Tabloda yer alan bilgiler ışığında yapılan seçim haberlerinin içeriklerinin anlatım tarzlarının değişiklik gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 10. Tablo 10.Seçim Haberlerinde Ele Alınan Ana Aktöre Yaklaşımının Yüzdelik Dağılımı

	Sayı	Yüzde
Nötr	312	53,8
Olumlu	187	32,2
Olumsuz	81	14,0
Toplam	580	100,0

Çalışmada incelenen seçim haberlerinin ele aldığı ana aktöre olan yaklaşımına bakıldığında; yüzde 53,8'inin nötr, yüzde 32,2'sinin olumlu, yüzde 14,0'ının ise olumsuz olduğu tespit edilmiştir. Tabloya göre yenilenen İstanbul seçimlerinde adaylara yer verilen 580 haberin içeriklerinde bahsi geçen adaylara yönelik tek bir tutumun olmadığı ve farklılıkların ortaya çıktığı görülmektedir. Bu farklılıkların gazetelerin yayın politikalarına ve ideolojilerine bağlı olarak inşa ettikleri haberlerin tamamında ele aldıkları ana aktöre olan tutumlarında nötr (tarafsız) kalamadıkları, olumlu veya olumsuz olarak topluma yansıttıklarını ortaya koymaktadır.

Tablo 11. Seçim Haberinde Olumlu Bir Şekilde Ele Alınan Adayın-Partinin Yüzdelik Dağılımı

	Sayı	Yüzde
Belediye Başkan Adayı Ekrem İmamoğlu	166	28,6
Belediye Başkan Adayı Binali Yıldırım	17	2,9
Diğer	3	,5
Cumhur İttifakı (AK Parti-MHP)	1	,2
Toplam	187	32,2
Olumsuz olarak ele alınan aday	393	67,8
Toplam	580	100,0

31 Mart 2019- 23 Haziran 2019 tarihleri arasında yenilenen İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Seçimlerinde adayları konu alan 580 haber incelenmiştir. İncelenen bu haberlerden 187 tanesi olumlu haber anlatım tarzında

yayınlanmıştır. Tabloya göre yüzde 88,8’inde Ekrem İmamoğlu, yüzde 9,1’inde Binali Yıldırım olumlu bir şekilde haberlerde ele alınmıştır.

Tablo 12. Seçim Haberinde Olumsuz Bir Şekilde Ele Alınan Adayın-Partinin Yüzdelik Dağılımı

	Sayı	Yüzde
Belediye Başkan Adayı Ekrem İmamoğlu	62	10,7
Belediye Başkan Adayı Binali Yıldırım	17	2,9
Diğer	2	,3
Toplam	81	14,0
Olumlu olarak ele alınan aday	499	86,0
Toplam	580	100,0

Seçim haberlerinde olumsuz bir şekilde ele alınan adayın ve partinin yüzdelik dağılımına bakıldığında yüzde 76,5 Ekrem İmamoğlu’nun, yüzde 21,0 ise Binali Yıldırım’ın hakkında haberlerin yapıldığı analiz edilmiştir. Sonuç olarak Adayın ve Partinin ele alındığı toplamda 580 seçim haberi içerisinde 81’inde habere konu olan adaya ve partiye olumsuz yaklaşıldığı saptanmıştır.

Tablo 13. Seçim Haberlerinin Kaynağının Yüzdelik Dağılımı

	Sayı	Yüzde
Muhabir	265	45,7
Belirsiz	199	34,3
Medya Merkezi	96	16,6
Haber Ajansı	20	3,4
Toplam	580	100,0

İncelenen seçim haberlerinin kaynağının yüzdelik dağılımına bakıldığında; yüzde 45,7’sinde haberin muhabir tarafından ele alındığı, yüzde 34,3’ünde haber kaynağının belirsiz olduğu, yüzde 16,6’sının medya merkezi tarafından aktarıldığı, yüzde 3,4’ünde ise haber metninin haber ajansı aracılığıyla verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 14. Seçim Haberlerinin İçeriğinin Kaynağının Yüzdelik Dağılımı

	Sayı	Yüzde
Habere konu olan adayın/partinin görüşü	230	39,7
Siyasetçiye dayanıyor	166	28,6
Haber muhabire dayanıyor	114	19,7
Haber vatandaşa dayanıyor	30	5,2
Haber belgelere dayanıyor	25	4,3
Diğer	15	2,6
Toplam	580	100,0

Haberin içeriğinin oluşturulmasında habere kaynaklık eden kişi, kurumlar ve belgeler haberin okura sunulması noktasında güvenilirlik sağlamaktadır. Bu bağlamda incelenen haber içeriklerinin kaynaklarının yüzdelik dağılımlarına bakıldığında; yüzde 39,7'sinin habere konu olan adayın/partinin görüşüne, yüzde 28,6'sının siyasetçiye, yüzde 19,7'sinin muhabire, yüzde 5,2'sinin vatandaşa, yüzde 4,3'ünün belgelere, yüzde 2,6'sının ise diğere dayandırıldığı bulgulanmıştır.

Tablo 15. Seçim Haberlerinde Yorum Durumunun Yüzdelik Dağılımı

	Sayı	Yüzde
Var	306	52,8
Yok	274	47,2
Toplam	580	100,0

Haberin oluşturulması ve sunulması noktasında objektif olunması ve dengenin sağlanması yapılan haberin doğruluğunu ortaya koymaktadır. Bu bağlamda haberin basın ahlak kuralları çerçevesinde ele alınarak hazırlanması ve topluma sunulması gerekmektedir. İncelenen seçim haberlerindeki yorum durumunun yüzdelik durumlarına bakıldığında yüzde 52,8'inde haberde yorum bulunduğu, yüzde 47,2'sinde ise haberde yorum bulunmadığı ortaya çıkmıştır.

Tablo 16. Seçim Haberlerinde Kullanılan Kavramların Yüzdelik Dağılımı

	Sayı	Yüzde
Seçim	311	53,6
Mazbata	46	7,9
YSK	35	6,0
Destek	32	5,5
Tepki	32	5,5
Diğer	24	4,1
Hizmet	20	3,4
Oy	19	3,3
Usulsüzlük	16	2,8
Sayım	11	1,9
Seçmen	7	1,2
Belge	4	,7
Sandık	3	,5
Manipülasyon	3	,5
Demokrasi	3	,5
Kumpas	3	,5
Kanunsuz	3	,5
Temsil	2	,3
Nöbet	1	,2
Çalmak	1	,2
Delil	1	,2
Adalet	1	,2
Tutanak	1	,2
Mücadele	1	,2
Toplam	580	100,0

Seçim haberlerinde kullanılan kavramlar incelendiğinde, yüzde 53,6'sında seçim, yüzde 7,9'unda mazbata, yüzde 6,0'ında YSK, yüzde 5,5 oranında ise destek ile tepki, yüzde 0,2 ise nöbet, çalmak, delil, adalet, tutanak ve mücadele kavramlarının kullanıldığı görülmektedir.

Tablo 17. Seçim Haberlerinde Fotoğraf Kullanımının Yüzdelik Dağılımı

	Sayı	Yüzde
Var	505	87,1
Yok	75	12,9
Toplam	580	100,0

Seçim haberlerinde fotoğraf kullanımının yer aldığı tabloya bakıldığında, haberlerin yüzde 87,1’inde fotoğraflara yer verildiği, yüzde 12,9’unda ise fotoğrafa yer verilmediği analiz edilmiştir.

Tablo 18. Seçim Haberlerinin Görselinde Kullanılan Siyasi Aktörün Yüzdelik Dağılımı

	Sayı	Yüzde
Belediye Başkan Adayı Ekrem İmamoğlu	189	32,6
Siyasi Aktöre Yer Verilmiştir	135	23,3
Belediye Başkan Adayı Binali Yıldırım	99	17,1
Siyasi Aktör	99	17,1
Parti Genel Başkanı	42	7,2
Her İki İstanbul Belediye Başkan Adayı	16	2,8
Toplam	580	100,0

Seçim haberlerinin görsellerinde kullanılan siyasi aktörün yüzdelik dağılımını içeren tabloya göre; yüzde 32,6’sında Belediye Başkan Adayı Ekrem İmamoğlu’nun verildiği, yüzde 23,3’ünde siyasi aktöre yer verilmediği, yüzde 17,1’inde Belediye Başkan Adayı Binali Yıldırım’ın bulunduğu, yüzde 17,1’inde siyasi aktörün olduğu, yüzde 7,2’sinde partinin genel başkanına yer verildiği, yüzde 2,8’inde ise her iki adayında yer aldığı tespit edilmiştir.

Tablo 19. Seçim Haberlerinin Yayınlandığı Gazetelerin Aylara Göre Farklılığı

Aylar	Seçim haberlerinin yayınlandığı gazeteler				Toplam
	Sözcü	Cumhuriyet	Akşam	Sabah	
31 Mart-30 Nisan	73	73	35	27	208
	35,1%	35,1%	16,8%	13,0%	100,0%
1 Mayıs-31 Mayıs	65	64	30	12	171
	38,0%	37,4%	17,5%	7,0%	100,0%
1 Haziran-23 Haziran	54	58	50	39	201
	26,9%	28,9%	24,9%	19,4%	100,0%
Toplam	192	195	115	78	580
	33,1%	33,6%	19,8%	13,4%	100,0%
$X^2=20,65; df=6; p=,002$					

Aylara göre seçim haberlerinin yayınlandığı gazeteler anlamlı farklılık göstermektedir ($X^2=20,65; p=,002$). Çapraz tablo sonuçları incelendiğinde farklılığın Cumhuriyet ve Sözcü Gazeteleri ile Sabah ve Akşam Gazeteleri arasında olduğu görülmektedir.

31 Mart 2019 ile 23 Haziran 2019 tarihleri arasında yinelenen İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Seçimlerinde adaylara yönelik gazetelerde yayımlanan haberlerin aylara göre dağılımına bakıldığında, 31 Mart-30 Nisan 2019 tarihleri arasında, Sözcü Gazetesinde yüzde 35,1, Cumhuriyet Gazetesinde yüzde 35,1, Akşam Gazetesinde yüzde 16,8, Sabah Gazetesinde ise yüzde 13 oranında haber yayımlanmıştır. 1 Mayıs-31 Mayıs 2019 tarihleri arasında Sözcü Gazetesinde yüzde 38, Cumhuriyet Gazetesinde yüzde 37,4, Akşam Gazetesinde yüzde 17,5, Sabah Gazetesinde ise yüzde 7 oranında haber yayımlanmıştır. Seçimin son ayı olan 1 Haziran-23 Haziran 2019 tarihinde ise Sözcü Gazetesinde yüzde 26,9, Cumhuriyet Gazetesinde yüzde 28,9, Akşam Gazetesinde yüzde 24,9, Sabah Gazetesinde ise bu oran yüzde 19,4 şeklinde bulgulanmıştır.

Tablo 20. Seçim Haberlerinin Gazete Sayfasındaki Konumu

	Seçim haberlerinin yayınlandığı gazeteler				Toplam
	Sözcü	Cumhuriyet	Akşam	Sabah	
Manşet	45 41,7%	34 31,5%	17 15,7%	12 11,1%	108 100,0%
Sürmanşet	7 53,8%	1 7,7%	3 23,1%	2 15,4%	13 100,0%
Sol üst	6 12,5%	36 75,0%	1 2,1%	5 10,4%	48 100,0%
Sağ üst	10 17,5%	34 59,6%	9 15,8%	4 7,0%	57 100,0%
Sol alt	12 21,4%	14 25,0%	18 32,1%	12 21,4%	56 100,0%
Sağ alt	31 46,3%	8 11,9%	10 14,9%	18 26,9%	67 100,0%
Sol orta	23 41,1%	10 17,9%	14 25,0%	9 16,1%	56 100,0%
Orta	39 33,3%	45 38,5%	24 20,5%	9 7,7%	117 100,0%
Sağ orta	19 32,8%	13 22,4%	19 32,8%	7 12,1%	58 100,0%
Toplam	192 33,1%	195 33,6%	115 19,8%	78 13,4%	580 100,0%
$X^2=114,97;df=24;p=,000$					

Seçim haberlerinin yayınlamış olduğu gazeteler ile haberlerin gazete sayfasındaki konumuna bakıldığında anlamlı farklılığın olduğu görülmüştür ($X^2=114,97;p=,000$). Çapraz tablo sonuçları incelendiğinde; manşetten verilen haberlerin yüzde 41,7'si Sözcü Gazetesine, yüzde 31,5'i Cumhuriyet Gazetesine, yüzde 15,7'si Akşam Gazetesine, yüzde 11,1'i ise Sabah Gazetesine aittir. Sürmanşetten verilen haberlerin yüzde 53,8'i Sözcü Gazetesinde, yüzde 7,7'si

Cumhuriyet Gazetesinde, yüzde 23,1'i Akşam Gazetesinde, yüzde 15,4'ü Sabah Gazetesinde olduğu görülmüştür. Sol üst bölümünden verilen haberlerin yüzde 12,5'i Sözcü Gazetesine, yüzde 75'i Cumhuriyet Gazetesine, yüzde 2,1'i Akşam Gazetesine, yüzde 10,4'ü ise Sabah Gazetesine aittir. Sağ üst bölümünden verilen haberlerin yüzde 17,5'i Sözcü Gazetesinden, yüzde 59,6'sı Cumhuriyet Gazetesinden, yüzde 15,8'i Akşam Gazetesinden, yüzde 7,0'ı ise Sabah Gazetesinden verilmiştir. Sol alt kısmında verilen haberlerin yüzde 21,4'ü Sözcü Gazetesinden, yüzde 25,0'ı Cumhuriyet Gazetesinden, yüzde 32,1'i Akşam Gazetesinden, yüzde 21,4'ü Sabah Gazetesinden yayınlanmıştır. Sağ alt kısmında yayınlanan haberlerin yüzde 46,3'ünün Sözcü Gazetesinden, yüzde 11,9'u Cumhuriyet Gazetesinden, yüzde 14,9'u Akşam Gazetesinden, yüzde 26,9'u ise Sabah Gazetesinden verilmiştir. Sol orta bölümünden verilen haberlerin yüzde 41,1'i Sözcü Gazetesinden, yüzde 17,9'u Cumhuriyet Gazetesinden, yüzde 25,0'ı Akşam Gazetesinden, yüzde 16,1'i ise Sabah Gazetesinden verilmiştir. Gazetelerin orta bölümünden verilen haberlerin yüzde 33,3'ü Sözcü Gazetesinden, yüzde 38,5'i Cumhuriyet Gazetesinden, yüzde 20,5'i Akşam Gazetesinden, yüzde 7,7'si Sabah Gazetesinden verilmiştir. Sağ orta bölümünden verilen haberlerin ise yüzde 32,8'i Sözcü Gazetesinden, yüzde 22,4'ü Cumhuriyet Gazetesinden, yüzde 32,8'i Akşam Gazetesinden, yüzde 12,1'inin de Sabah Gazetesinde verildiği görülmüştür.

Tablo 21. Seçim Haberlerinin Sunumu

	Seçim haberlerinin yayınlandığı gazeteler				Toplam
	Sözcü	Cumhuriyet	Akşam	Sabah	
Yazı	14 17,9%	56 71,8%	4 5,1%	4 5,1%	78 100,0%
Yazı+Fotoğraf	178 35,5%	138 27,5%	111 22,2%	74 14,8%	501 100,0%
Yazı+Grafik	0 0,0%	1 100,0%	0 0,0%	0 0,0%	1 100,0%
Toplam	192 33,1%	195 33,6%	115 19,8%	78 13,4%	580 100,0%

Araştırma kapsamında belirlenen gazetelerin yayınlamış olduğu seçim haberlerinin sunumlarına ilişkin verilerin dağılımına bakıldığında; haberi sadece yazı

olarak okuyucuna aktaran yüzde 17,9 Sözcü Gazetesi, yüzde 71,8 Cumhuriyet Gazetesi, yüzde 5,1 Akşam Gazetesi, yüzde 5,1 ile Sabah Gazetesi olmuştur. Haberi yazı ve fotoğraf ile birlikte okuruna sunan yüzde 35,5 Sözcü gazetesi, yüzde 27,5 Cumhuriyet Gazetesi, yüzde 22,2 Akşam Gazetesi, yüzde 14,8 ile Sabah Gazetesinin olduğu görülmüştür. İncelenen gazeteler içerisinde yalnızca Cumhuriyet Gazetesinin haberlerinde yazının yanında grafiğe de yer verdiği görülmüştür.

Tablo 22. Seçim Haberlerine Konu Olan Partiler

	Seçim haberlerinin yayınlandığı gazeteler				Toplam
	Sözcü	Cumhuriyet	Akşam	Sabah	
Adalet ve Kalkınma Partisi (AK Parti)	36 18,8%	32 16,8%	72 37,7%	51 26,7%	191 100,0%
Cumhuriyet Halk Partisi (CHP)	125 39,7%	134 42,5%	36 11,4%	20 6,3%	315 100,0%
Her ikiside	31 41,9%	29 39,2%	7 9,5%	7 9,5%	74 100,0%
Toplam	192 33,1%	195 33,6%	115 19,8%	78 13,4%	580 100,0%
$X^2=125,47;df=6;p=,000$					

Seçim haberlerinin yayınlanmış olduğu gazeteler ile seçim haberlerine konu olan partilere bakıldığında anlamlı farklılığın olduğu görülmüştür ($X^2=125,47;p=,000$). Çapraz tablo sonuçları incelendiğinde; AK Parti Sözcü Gazetesinde yüzde 18,8, Cumhuriyet Gazetesinde yüzde 16,8, Akşam Gazetesinde yüzde 37,7, Sabah Gazetesinde yüzde 26,7 oranında verilmiştir. CHP; Sözcü Gazetesinde yüzde 39,7, Cumhuriyet Gazetesinde yüzde 42,5, Akşam Gazetesinde 11,4, Sabah Gazetesinde yüzde 6,3 olarak verilmiştir. Her iki partinin belirlenen gazetelerde konu olma yüzdelik dilimlerine bakıldığında ise yüzde 41,9 Sözcü Gazetesinde, yüzde 39,2 Cumhuriyet Gazetesinde, yüzde 9,5 Akşam Gazetesinde, yüzde 9,5 Sabah Gazetesinde olduğu saptanmıştır.

Tablo 23. Seçim Haberlerinin İçeriğinin Konusu

	Seçim haberlerinin yayınlandığı gazeteler				Toplam
	Sözcü	Cumhuriyet	Akşam	Sabah	
Seçim-Aday	188 32,8%	194 33,8%	115 20,0%	77 13,4%	574 100,0%
Milli Birlik Ve Beraberlik	1 100,0%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	1 100,0%
Kültür-Sanat	0 0,0%	1 100,0%	0 0,0%	0 0,0%	1 100,0%
Adalet	1 100,0%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	1 100,0%
Demokrasi	1 100,0%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	1 100,0%
Yolsuzluk	1 100,0%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	1 100,0%
Diğer	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	1 100,0%	1 100,0%
Toplam	192 33,1%	195 33,6%	115 19,8%	78 13,4%	580 100,0%

Seçim haberlerinin içerik konularının yer aldığı tablo incelendiğinde; Sözcü Gazetesinde yüzde 32,8’inin, Cumhuriyet Gazetesinde yüzde 33,8’inin, Akşam Gazetesinde yüzde 20,0’inin, Sabah Gazetesinde ise yüzde 13,4’ünün seçim-aday konusunda olduğu belirlenmiştir. Milli birlik ve beraberlik, adalet, demokrasi ve yolsuzluk konularının Sözcü Gazetesinde, kültür-sanat konusunun Cumhuriyet Gazetesinde, diğer konuların ise Sabah Gazetesinde yer bulduğu saptanmıştır.

Tablo 24. Seçim Haberinin Niteliği

	Seçim haberlerinin yayınlandığı gazeteler				Toplam
	Sözcü	Cumhuriyet	Akşam	Sabah	
Açıklama	69 32,9%	73 34,8%	43 20,5%	25 11,9%	210 100,0%
Bilgilendirici	44 53,7%	22 26,8%	8 9,8%	8 9,8%	82 100,0%
Beklenti	7 50,0%	4 28,6%	2 14,3%	1 7,1%	14 100,0%
Destek	23 41,8%	27 49,1%	2 3,6%	3 5,5%	55 100,0%
Eleştiri	24 18,8%	26 20,3%	49 38,3%	29 22,7%	128 100,0%
İddia	9 28,1%	14 43,8%	4 12,5%	5 15,6%	32 100,0%
Vaat	2 66,7%	1 33,3%	0 0,0%	0 0,0%	3 100,0%
Kaygı Uyandırıcı- Tehdit Edici	3 18,8%	6 37,5%	5 31,2%	2 12,5%	16 100,0%
Cevap	10 38,5%	13 50,0%	1 3,8%	2 7,7%	26 100,0%
Yorum	1 9,1%	9 81,8%	0 0,0%	1 9,1%	11 100,0%
Abartılı	0 0,0%	0 0,0%	1 50,0%	1 50,0%	2 100,0%
Diğer	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	1 100,0%	1 100,0%
Toplam	192 33,1%	195 33,6%	115 19,8%	78 13,4%	580 100,0%

Seçim haberlerinin niteliği noktasında toplanılan verilere ilişkin sonuçlara bakıldığında açıklama türündeki haberlerin; yüzde 32,9'unun Sözcü Gazetesinde, yüzde 34,8'inin Cumhuriyet Gazetesinde, yüzde 20,5'inin Akşam Gazetesinde, yüzde 11,9'unun ise Sabah Gazetesinde olduğu saptanmıştır. Bilgilendiricinin yüzde 53,7'sinin Sözcü Gazetesine, yüzde 26,8'inin Cumhuriyet Gazetesine, yüzde 9,8'inin Akşam Gazetesine, yüzde 9,8'inin Sabah Gazetesine ait olduğu belirlenmiştir. Beklentinin yüzde 50,0'ının Sözcü Gazetesinde, yüzde 28,6'sının Cumhuriyet Gazetesinde, yüzde 14,3'ünün Akşam Gazetesinde, yüzde 7,1'inin de Sabah Gazetesinde bulunduğu görülmektedir. Desteğin yüzde 41,8'inin Sözcü Gazetesinde, yüzde 49,1'inin Cumhuriyet Gazetesinde, yüzde 3,6'sının Akşam Gazetesinde, yüzde 5,5'inin ise Sabah Gazetesinde yer bulduğu anlaşılmaktadır. Eleştirel nitelikteki haberlerin yüzde 18,8'inin Sözcü Gazetesinde, yüzde 20,3'ünün Cumhuriyet Gazetesinde, yüzde 38,3'ünün Akşam Gazetesinde, yüzde 22,7'sinin Sabah Gazetesinde yapıldığı tespit edilmiştir. İddia niteliğinde yapılan haberlerin yüzde 28,1'inin Sözcü Gazetesinde, yüzde 43,8'inin Cumhuriyet Gazetesinde, yüzde 12,5'inin Akşam Gazetesinde, yüzde 15,6'sının ise Sabah Gazetesinde olduğu bulgulanmıştır. Vaat niteliğindeki haberlerin yüzde 66,7'sinin Sözcü Gazetesinde, yüzde 33,3' Cumhuriyet Gazetesinde yer bulurken Akşam ve Sabah Gazetelerinde ise yer almadığı saptanmıştır. Kaygı uyandırıcı ve tehdit edici haber niteliğinin yüzde 18,8'nin Sözcü Gazetesinde, yüzde 37,5'inin, Cumhuriyet Gazetesinde, yüzde 31,2'sinin Akşam Gazetesinde, yüzde 12,5'inin de Sabah Gazetesinde olduğu görülmektedir. Cevap niteliği taşıyan haberlerin yüzde 38,5'inin Sözcü Gazetesinde, yüzde 50,0'ının Cumhuriyet Gazetesinde, yüzde 3,8'inin Akşam Gazetesinde, yüzde 7,7'sinin ise Sabah Gazetesinde olduğu tespit edilmiştir. Yorum niteliği bulunan haberlerin yüzde 9,1'ine Sözcü Gazetesinde, yüzde 81,8'inin Cumhuriyet gazetesinde ve yüzde 9,1'ine ise Sabah Gazetesinde rastlanırken, Akşam Gazetesinde bulunmadığı ortaya çıkmıştır. Seçim haberlerini abartılı nitelikte yüzde 50,0'ını Akşam Gazetesi ele alırken, yüzde 50,0'ını da Sabah Gazetesi ele almış ancak Sözcü ve Cumhuriyet Gazetelerinin bu nitelikte haber vermediği saptanmıştır. Diğer noktaların ise sadece Sabah Gazetesinde olduğu bulgulanmıştır.

Tablo 25. Habere Konu Olan Kişi ve Kurumlar

	Seçim haberlerinin yayınlandığı gazeteler				Toplam
	Sözcü	Cumhuriyet	Akşam	Sabah	
Cumhurbaşkanı	5 55,6%	3 33,3%	0 0,0%	1 11,1%	9 100,0%
Millet İttifakı (CHP-İYİ Parti-Saadet Partisi-Demokrat Parti)	2 66,7%	1 33,3%	0 0,0%	0 0,0%	3 100,0%
Kemal Kılıçdaroğlu	1 100,0%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	1 100,0%
Belediye Başkan Adayı Binali Yıldırım	29 19,2%	35 23,2%	50 33,1%	37 24,5%	151 100,0%
Belediye Başkan Adayı Ekrem İmamoğlu	133 34,3%	156 40,2%	60 15,5%	39 10,1%	388 100,0%
Yüksek Seçim Kurulu Yetkilileri (Sadi Güven)	5 83,3%	0 0,0%	1 16,7%	0 0,0%	6 100,0%
Diğer	17 77,3%	0 0,0%	4 18,2%	1 4,5%	22 100,0%
Toplam	192 33,1%	195 33,6%	115 19,8%	78 13,4%	580 100,0%

31 Mart 2019 ve 23 Haziran 2019 tarihleri arasında yenilenen İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Seçimlerinde örneklem olarak belirlenen gazetelerin vitrin sayfalarında verilen haberlere konu olan kişi ve kurumların yer aldığı tablo incelendiğinde; Cumhurbaşkanına, yüzde 55,6 Sözcü Gazetesinde, yüzde 33,3 Cumhuriyet Gazetesinde, yüzde 11,1 ise Sabah Gazetesinde yer ayrılmış ancak Akşam Gazetesinin vitrin sayfalarında yer bulmadığı saptanmıştır. Millet İttifakının; yüzde 66,7'si Sözcü Gazetesinde, yüzde 33,3'ü Cumhuriyet Gazetesinde gündeme alınırken, Akşam ve Sabah Gazetelerinde yer bulmadığı gözlemlenmiştir. Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, yüzde yüz oranında sadece Sözcü Gazetesinin haberlerine konu olmuş diğer gazetelerde ise bu kapsamda haberlere

rastlanmamıştır. İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan Adayı olan Binali Yıldırım’a, Sözcü Gazetesinde yüzde 19,2, Cumhuriyet Gazetesinde yüzde 23,2, Akşam Gazetesinde yüzde 33,1, Sabah Gazetesinde yüzde 24,5 oranında yer verildiği görülmektedir. İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan Adayı Ekrem İmamoğlu; yüzde 34,3 Sözcü Gazetesinde, yüzde 40,2 Cumhuriyet Gazetesinde, yüzde 15,5 Akşam Gazetesinde, yüzde 10,1 ile de Sabah Gazetesinin yayınlamış olduğu haberlerde rastlanmıştır. Yüksek Seçim Kurulu Yetkilileri yüzde 83,3 Sözcü Gazetesinde, yüzde 16,7 Akşam Gazetesinde yer bulurken, Cumhuriyet ve Sabah Gazetelerinde konu olmamıştır. Diğer kişi ve kurumlara yüzde 77,3 Sözcü Gazetesi, yüzde 18,2 Akşam Gazetesi, yüzde 4,5 Sabah Gazetesinin yer verdiği tespit edilirken, Cumhuriyet Gazetesinde bu noktada haberlere rastlanılmamıştır.

Tablo 26. Seçim Haberinin İçerik Anlatım Tarzı (Tonu)

	Seçim haberlerinin yayınlandığı gazeteler				Toplam
	Sözcü	Cumhuriyet	Akşam	Sabah	
Nötr	83 28,9%	95 33,1%	65 22,6%	44 15,3%	287 100,0%
Olumlu	82 50,0%	68 41,5%	7 4,3%	7 4,3%	164 100,0%
Olumsuz	27 20,9%	32 24,8%	43 33,3%	27 20,9%	129 100,0%
Toplam	192 33,1%	195 33,6%	115 19,8%	78 13,4%	580 100,0%
$X^2=76,88;df=6;p=,000$					

Seçim haberlerinin yayınlanmış olduğu gazeteler ile seçim haberlerinin içerik anlatım tarzına bakıldığında anlamlı farklılığın olduğu görülmüştür ($X^2=76,88;p=,000$). Çapraz tablo sonuçları incelendiğinde; yayınlanan seçim haberlerinin içerik anlatım tarzı oranları gazetelere bağlı olarak değişkenlik göstermektedir. Nötr haberin yüzde 28,9’u Sözcü Gazetesinde, yüzde 33,1’i Cumhuriyet Gazetesinde, yüzde 22,6’sı Akşam Gazetesinde, yüzde 15,3’ü ise Sabah

Gazetesinde bulgulanmıştır. Olumlu içerik anlatım tarzındaki haberlerin ise yüzde 50,0'ı Sözcü Gazetesinde, yüzde 41,5'i Cumhuriyet Gazetesinde, yüzde 4,3'ü Akşam Gazetesinde, yüzde 4,3'ü ise Sabah Gazetesinde yayınlanmıştır. Olumsuz içerik anlatım tarzındaki haberlerin yüzde 20,9'u Sözcü Gazetesi, yüzde 24,8'i Cumhuriyet Gazetesi, yüzde 33,3'ü Akşam Gazetesi, yüzde 20,9'u Sabah Gazetesi tarafından ele alındığı saptanmıştır.

Tablo 27. Seçim Haberinde Ele Alınan Ana Aktöre Yaklaşım

	Seçim haberlerinin yayınlandığı gazeteler				Toplam
	Sözcü	Cumhuriyet	Akşam	Sabah	
Nötr	85 27,2%	111 35,6%	68 21,8%	48 15,4%	312 100,0%
Olumlu	94 50,3%	77 41,2%	8 4,3%	8 4,3%	187 100,0%
Olumsuz	13 16,0%	7 8,6%	39 48,1%	22 27,2%	81 100,0%
Toplam	192 33,1%	195 33,6%	115 19,8%	78 13,4%	580 100,0%
$X^2=125,62; df=6; p=,000$					

Seçim haberlerinin yayınlanmış olduğu gazeteler ile seçim haberinde ele alınan ana aktöre yaklaşıma bakıldığında anlamlı farklılığın olduğu görülmüştür ($X^2=125,62; p=,000$). Çapraz tablo sonuçları incelendiğinde; gazetelerin seçim haberlerinde ele alınan ana aktöre yaklaşımda yüzde 27,2 Sözcü Gazetesi, yüzde 35,6 Cumhuriyet Gazetesi, yüzde 21,8 Akşam Gazetesi, yüzde 15,4 oranında ise Sabah Gazetesinin nötr anlayış sergilediği görülmektedir. Gazetelerin ana aktöre olumlu yaklaşım oranlarına bakıldığında yüzde 50,3'ünün Sözcü Gazetesinde, yüzde 41,2'sinin Cumhuriyet Gazetesinde, yüzde 4,3'ünün Akşam Gazetesinde, yüzde 4,3'ünün de Sabah Gazetesinde olduğu bulgulanmıştır. Ana aktöre olumsuz yaklaşım yüzdelere odaklanıldığında yüzde 16,0'ının Sözcü Gazetesinde, yüzde 8,6'sının Cumhuriyet Gazetesinde, yüzde 48,1'inin Akşam Gazetesinde, yüzde 27,2'sinin ise Sabah Gazetesinde bulunduğu analiz edilmiştir.

Tablo 28. Seçim Haberinde Olumlu Bir Şekilde Ele Alınan Aday-Parti

	Seçim haberlerinin yayınlandığı gazeteler				Toplam
	Sözcü	Cumhuriyet	Akşam	Sabah	
Cumhur İttifakı (AK Parti-MHP)	1 100,0%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	1 100,0%
Belediye Başkan Adayı Binali Yıldırım	2 11,8%	0 0,0%	7 41,2%	8 47,1%	17 100,0%
Belediye Başkan Adayı Ekrem İmamoğlu	90 54,2%	76 45,8%	0 0,0%	0 0,0%	166 100,0%
Diğer	1 33,3%	2 66,7%	0 0,0%	0 0,0%	3 100,0%
Toplam	94 50,3%	78 41,7%	7 3,7%	8 4,3%	187 100,0%

31 Mart 2019 ile 23 Haziran 2019 tarihleri arasında yenilen İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Seçim döneminde ele alınan aday partilere olan yaklaşımlarımda olumlu bir tutum sergileyen Gazetelerin oranları birbirlerine farklılık göstermiştir. Bu noktada Cumhur İttifakına yönelik haberlerinde olumlu tutum içerisinde bulunan Sözcü Gazetesi dikkat çekerken Cumhuriyet, Akşam ve Sabah Gazetelerinde bu bağlamda haberlere rastlanmamıştır. Belediye Başkan Adayı olan Binali Yıldırım'a yüzde 11,8 oranında Sözcü Gazetesinde, yüzde 41,2 Akşam Gazetesinde, yüzde 47,1 oranında ise Sabah Gazetesinde yer verilirken Cumhuriyet Gazetesinde bu noktada ele alınmadığı görülmektedir. Belediye Başkan Adayı Ekrem İmamoğlu'na ise yüzde 54,2 oranında Sözcü Gazetesinde, yüzde 45,8 Cumhuriyet Gazetesinde olumlu olarak yer verilirken, Akşam ve Sabah Gazetelerinde bu kapsamda ele alınmadığı tespit edilmiştir. Diğer noktasında ise yüzde 33,3 oranında Sözcü Gazetesinde, yüzde 66,7 oranında Cumhuriyet Gazetesinde olumlu bir yaklaşım sergilenirken, Akşam ve Sabah Gazetelerinin yer vermediği bulgulanmıştır.

Tablo 29. Seçim Haberinde Olumsuz Bir Şekilde Ele Alınan Aday-Parti

	Seçim haberlerinin yayınlandığı gazeteler				Toplam
	Sözcü	Cumhuriyet	Akşam	Sabah	
Belediye Başkan Adayı Binali Yıldırım	10 58,8%	7 41,2%	0 0,0%	0 0,0%	17 100,0%
Belediye Başkan Adayı Ekrem İmamoğlu	1 1,6%	0 0,0%	39 62,9%	22 35,5%	62 100,0%
Diğer	2 100,0 %	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	2 100,0%
Toplam	13 16,0%	7 8,6%	39 48,1%	22 27,2%	81 100,0%

Yenilenen İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Seçimlerinde örneklem olarak alınan gazetelerde ele alınan aday ve parti kapsamında olumsuz olarak verilen aday ve partilerde gazetelere bağlı olarak kutuplaşmaların olduğu görülmektedir. Bu kapsamda Belediye Başkan Adayı olan Binali Yıldırım, yüzde 58,8 oranında Sözcü Gazetesinde, yüzde 41,2 oranında ise Cumhuriyet Gazetesinde olumsuz olarak ele alınırken, Akşam ve Sabah Gazetelerinde ise haber yapılmadığı görülmektedir. Belediye Başkan Adayı olan Ekrem İmamoğlu'nun ise yüzde 1,6 oranında Sözcü Gazetesinde, yüzde 62,9 Akşam Gazetesinde, yüzde 35,5 ise Sabah Gazetesinde olumsuz olarak verildiği, Cumhuriyet Gazetesinde ise bu tarzda haberlerinin olmadığı tespit edilmiştir. Diğer kapsamında ise verilen olumsuz haberlerin sadece Sözcü Gazetesinde olduğu bulgulanmıştır.

Tablo 30. Seçim Haberlerinin Kaynağı

	Seçim haberlerinin yayınlandığı gazeteler				Toplam
	Sözcü	Cumhuriyet	Akşam	Sabah	
Muhabir	102 38,5%	112 42,3%	6 2,3%	45 17,0%	265 100,0%
Haber Ajansı	16 80,0%	2 10,0%	0 0,0%	2 10,0%	20 100,0%
Medya Merkezi	9 9,4%	75 78,1%	1 1,0%	11 11,5%	96 100,0%
Belirsiz	65 32,7%	6 3,0%	108 54,3%	20 10,1%	199 100,0%
Toplam	192 33,1%	195 33,6%	115 19,8%	78 13,4%	580 100,0%
$X^2=339,13;df=9;p=,000$					

Seçim haberlerinin yayınlanmış olduğu gazeteler ile seçim haberlerinin kaynağına bakıldığında anlamlı farklılığın olduğu görülmüştür ($X^2=339,13;p=,000$). Çapraz tablo sonuçları incelendiğinde; seçim haberlerinin kaynağı yüzde 38,5 Sözcü Gazetesinde, yüzde 42,3 Cumhuriyet Gazetesinde, yüzde 2,3 Akşam Gazetesinde, yüzde 17,0 Sabah Gazetesinde muhabir olduğu görülmektedir. Haber Ajansının kaynak olarak kullanımı yüzde 80,0 oranında Sözcü Gazetesinde, yüzde 10,0 Cumhuriyet Gazetesinde, yüzde 10,0 oranında ise Sabah Gazetesinde olduğu, Akşam gazetesindeyse haber ajansına yer verilmediği belirlenmiştir. Medya Merkezinin kullanımının yüzde 9,4 oranında Sözcü Gazetesinde, yüzde 78,1 Cumhuriyet Gazetesinde, yüzde 1,0 Akşam Gazetesinde, yüzde 11,5 Sabah Gazetesinde olduğu bulgulanmıştır. Öte yandan yüzde 33,1 Sözcü Gazetesinde, yüzde 33,6 Cumhuriyet Gazetesinde, yüzde 19,8 Akşam Gazetesinde, yüzde 13,4 ise Sabah Gazetesinde yayınlanan haberlerin kaynağının belirsiz olduğu saptanmıştır.

Tablo 31. Seçim Haberlerinin İçeriğinin Kaynağı

	Seçim haberlerinin yayınlandığı gazeteler				Toplam
	Sözcü	Cumhuriyet	Akşam	Sabah	
Habere konu olan adayın/partinin görüşü	76 33,0%	73 31,7%	53 23,0%	28 12,2%	230 100,0%
Haber muhabire dayanıyor	34 29,8%	28 24,6%	32 28,1%	20 17,5%	114 100,0%
Siyasetçiye dayanıyor	51 30,9%	71 43,0%	22 13,3%	21 12,7%	165 100,0%
Haber belgelere dayanıyor	9 36,0%	10 40,0%	3 12,0%	3 12,0%	25 100,0%
Haber vatandaşa dayanıyor	15 50,0%	10 33,3%	2 6,7%	3 10,0%	30 100,0%
Diğer	6 40,0%	3 20,0%	3 20,0%	3 20,0%	15 100,0%
Toplam	191 33,0%	195 33,7%	115 19,9%	78 13,5%	579 100,0%

Yayınlanan haberlerin içeriklerinin dayandırıldığı kaynağa bakıldığında; Sözcü Gazetesinin içeriklerinin yüzde 33,0'ı, Cumhuriyet Gazetesinin yüzde 31,7'si, Akşam Gazetesinin yüzde 23,0'ı, Sabah Gazetesinin ise yüzde 12,2'sinin habere konu olan adayın ve partinin görüşünü içerdiği görülmektedir. Muhabire dayandırılan haberlerin ise yüzde 29,8'inin Sözcü Gazetesine, yüzde 24,6'sının Cumhuriyet Gazetesine, yüzde 28,1'inin Akşam Gazetesine, yüzde 17,5'inin ise Sabah Gazetesine ait olduğu bulgulanmıştır. Haberin siyasetçiye dayandırıldığı içeriklerin ise yüzde 30,9'unun Sözcü Gazetesinde, yüzde 43,0'ının Cumhuriyet Gazetesinde, yüzde 13,3'ünün Akşam Gazetesinde, yüzde 12,7'sinin ise Sabah Gazetesinde yer bulduğu saptanmıştır. Belgelere dayandırılan haber içeriklerinin yüzde 36,0'ının Sözcü Gazetesinde, yüzde 40,0'ının Cumhuriyet Gazetesinde, yüzde 12,0'ının Akşam Gazetesinde, yüzde 12,0'ının ise Sabah Gazetesinde olduğu analiz edilmiştir. Vatandaşa dayandırılan haber içeriklerinin ise yüzde 50,0'ının Sözcü Gazetesinde, yüzde 33,3'ünün Cumhuriyet Gazetesinde, yüzde 6,7'sinin Akşam Gazetesinde, yüzde

10,0'ının ise Sabah Gazetesinde bulunduğu tespit edilmiştir. Haber içeriklerinin diğer'e dayandırılma oranları ise Sözcü Gazetesinde yüzde 40,0, Cumhuriyet Gazetesinde yüzde 20,0, Akşam Gazetesinde yüzde 20,0, Sabah Gazetesinde yüzde 20,0 şeklinde olduğu görülmektedir.

Tablo 32. Seçim Haberlerinde Yorum Durumu

	Seçim haberlerinin yayınlandığı gazeteler				Toplam
	Sözcü	Cumhuriyet	Akşam	Sabah	
Var	115 37,6%	107 35,0%	51 16,7%	33 10,8%	306 100,0%
Yok	77 28,1%	88 32,1%	64 23,4%	45 16,4%	274 100,0%
Toplam	192 33,1%	195 33,6%	115 19,8%	78 13,4%	580 100,0%
$X^2=10,95;df=3;p=,012$					

Seçim haberlerinin yayınlanmış olduğu gazeteler ile seçim haberlerinde yorum durumuna bakıldığında anlamlı farklılığın olduğu görülmüştür ($X^2=10,95;p=,012$). 31 Mart 2019 ve 23 Haziran 2019 İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Seçimlerinde adaylar ile ilgili toplamda 580 haber yayınlanmıştır. Bu haberlerin yayınlandığı gazetelerdeki yorum durumunun bulunduğu verilerin çapraz tablo sonuçları incelendiğinde; yüzde 37,6 Sözcü Gazetesinde, yüze 35,0 Cumhuriyet Gazetesinde, yüzde 16,7 Akşam Gazetesinde, yüzde 10,8 Sabah Gazetesinde yayınlanan haberlerde yoruma yer verildiği dikkat çekmiştir. Yorumun yer almadığı haberlerin ise yüzde 28,1'i Sözcü Gazetesinde, yüzde 32,1'inin Cumhuriyet Gazetesinde, yüzde 23,4'ünün Akşam Gazetesinde, yüzde 16,4'ünün ise Sabah Gazetesinde bulunduğu saptanmıştır.

Tablo 33. Seçim Haberlerinde Fotoğraf Kullanımı

	Seçim haberlerinin yayınlandığı gazeteler				Toplam
	Sözcü	Cumhuriyet	Akşam	Sabah	
Var	181 35,8%	138 27,3%	112 22,2%	74 14,7%	505 100,0%
Yok	11 14,7%	57 76,0%	3 4,0%	4 5,3%	75 100,0%
Toplam	192 33,1%	195 33,6%	115 19,8%	78 13,4%	580 100,0%
$X^2=69,96; df=3; p=,000$					

Seçim haberlerinin yayınlanmış olduğu gazeteler ile seçim haberlerinde fotoğraf kullanımına bakıldığında anlamlı farklılığın olduğu görülmüştür ($X^2=69,96; p=,000$). Çapraz tablo sonuçları incelendiğinde; seçim haberlerinde fotoğraf kullanımının yüzde 35,8'i Sözcü Gazetesinde, yüzde 27,3'ü Cumhuriyet Gazetesinde, yüzde 22,2'si Akşam Gazetesinde, yüzde 14,7'si Sabah Gazetesinde saptanmıştır. Fotoğraf kullanımının olmadığı haberlerin yüzde 14,7'si Sözcü Gazetesinde, yüzde 76,0'sı Cumhuriyet Gazetesinde, yüzde 4,0'ı Akşam Gazetesinde, yüzde 5,3'ü Sabah Gazetesinde bulgulanmıştır.

Tablo 34. Seçim Haberlerinin Görselinde Kullanılan Siyasi Aktör

	Seçim haberlerinin yayınlandığı gazeteler				Toplam
	Sözcü	Cumhuriyet	Akşam	Sabah	
Parti Genel Başkanı	11 26,2%	15 35,7%	7 16,7%	9 21,4%	42 100,0%
Belediye Başkan Adayı Binali Yıldırım	16 16,2%	10 10,1%	46 46,5%	27 27,3%	99 100,0%
Belediye Başkan Adayı Ekrem İmamoğlu	78 41,3%	73 38,6%	26 13,8%	12 6,3%	189 100,0%
Siyasi Aktör	40 40,4%	27 27,3%	18 18,2%	14 14,1%	99 100,0%
Siyasi Aktöre Yer Verilmemiştir	41 30,4%	68 50,4%	13 9,6%	13 9,6%	135 100,0%
Her İki İstanbul Belediye Başkan Adayı	6 37,5%	2 12,5%	5 31,2%	3 18,8%	16 100,0%
Toplam	192 33,1%	195 33,6%	115 19,8%	78 13,4%	580 100,0%
$X^2=119,71;df=15;p=,000$					

Seçim haberlerinin yayınlanmış olduğu gazeteler ile seçim haberlerinin görselinde kullanılan siyasi aktöre bakıldığında anlamlı farklılığın olduğu görülmüştür ($X^2=119,71;p=,000$). Çapraz tablo sonuçları incelendiğinde; Parti Genel Başkanına yüzde 26,2 Sözcü Gazetesinde, yüzde 35,7 Cumhuriyet Gazetesinde, yüzde 16,7 Akşam Gazetesinde, yüzde 21,4 Sabah Gazetesinde yer verildiği görülmektedir. Belediye Başkan Adayı Binali Yıldırım'ın yüzde 16,2 oranında Sözcü Gazetesinde, yüzde 10,1 Cumhuriyet Gazetesinde, yüzde 46,5 Akşam Gazetesinde, yüzde 27,3 Sabah Gazetesinde bulunduğu analiz edilmiştir. Belediye Başkan Adayı Ekrem İmamoğlu'nun görsellerinin yüzde 41,3 Sözcü Gazetesinde, yüzde 38,6 Cumhuriyet Gazetesinde, yüzde 13,8 Akşam Gazetesinde, yüzde 6,3 Sabah Gazetesinde kullanıldığı tespit edilmiştir. Haber görselinde herhangi bir siyasi aktör kullanımı yüzde 40,4 Sözcü Gazetesinde, yüzde 27,3 Cumhuriyet Gazetesinde, yüzde 18,2

Akşam Gazetesinde, yüzde 14,1 Sabah Gazetesinde mevcudiyet göstermiştir. Siyasi aktör görsellerine yer verilmeyen seçim haberlerinin yüzde 30,4'ü Sözcü Gazetesinde, yüzde 50,4'ü Cumhuriyet Gazetesinde, yüzde 9,6'sı Akşam Gazetesinde, yüzde 9,6'sının Sabah Gazetesinde bulunduğu gözlemlenmiştir. Her iki belediye başkan adayının görseline yüzde 37,5 Sözcü Gazetesinde, yüzde 12,5 Cumhuriyet Gazetesinde, yüzde 31,2 Akşam Gazetesinde, yüzde 18,8 Sabah Gazetesinde yer verildiği tespit edilmiştir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Toplumsal yaşamda anlaşma ve anlaşılma noktasında bireyler için önem arz eden iletişim, geçmişten günümüze gelişerek belirli bir düzen içerisinde sosyal bir varlık olan insanlar arasında devamlılığını sürdürmektedir. Temel olarak iletişim, kişiler arasında belirli bir paylaşımın gerçekleştirilmesi bağlamında insanlığın var olduğu ilk andan itibaren önem teşkil etmektedir. Nüfusun artması ile birlikte kişiler ve toplumlar arasında gerçekleşen iletişim daha geniş bir alana yayılmış bu kapsamda da doğrudan veya dolaylı iletişim yolları ile topluma bilgi aktarımının sağlanması amaçlanmıştır. Bu doğrultuda ortaya çıkan kitle iletişim araçları ortaya konulan bilgilerin geniş bir alana yayılmasını sağlamıştır. Özellikle belirli bir toplumun yönetilmesi ve siyasi ilişkilerin kurulmasında gerek iletişim gerekse siyasal iletişim önem arz etmektedir.

Siyasetçilerin ideolojik düşüncelerini, söylemlerini ve davranışlarını içeren siyasal iletişim, siyasi aktörlerin kendi lehlerine kamuoyu oluşturarak güç elde edebilmelerinde kitle iletişim araçlarının kullanımını zorunlu kılmıştır. Bu noktada siyasetin basın ile etkileşimli olduğu ve siyasi aktörlerin basın ile iletişimini koruyarak toplumu kendisinden ve siyasal gelişmelerden haberdar ettikleri sonucuna ulaşılmaktadır. Bu duruma medya boyutundan bakıldığında ise siyasal aktörün durum ve ifadelerinin topluma aktarımında temsilinin nasıl gerçekleştirildiği, gazetecinin bilgileri ele alışı ve inşa ederek haber metnini sunmasıyla doğrudan ilişkilidir.

Yöntem olarak içerik analizinin kullanıldığı bu çalışmanın amacı, 31 Mart 2019 ve 23 Haziran 2019 tarihleri arasında yenilenen İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığında aday olan siyasi aktörlerin örneklem olarak ele alınan farklı ideolojik alt yapılarına sahip; Cumhuriyet, Sözcü, Akşam ve Sabah Gazetelerinde yayınlanan haberlerde nasıl temsil edildiklerini saptamaktır. Bu kapsamda ele alınan tarihler arasında belirlenen gazetelerde İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan Adayları Binali Yıldırım ve Ekrem İmamoğlu'nun ele alındığı 580 haber incelenmiştir.

İncelenen haberlere bakıldığında; Cumhuriyet Gazetesinde 195, Sözcü Gazetesinde 192, Akşam Gazetesinde 115 ve Sabah Gazetesinde 78 haberin yayınlandığı bulgulanmıştır. Bu sonuçlara göre Cumhuriyet ve Sözcü Gazetelerinde

Belediye Başkan Adaylarına yönelik haberlerin sayılarının Akşam ve Sabah Gazetelerinden fazla olduğu görülmüştür. Yayınlanan seçim haberlerinin tarihlerine bakıldığında en fazla 31 Mart 2019 ile 30 Nisan 2019 aralığında ve 1 Haziran 2019 ile 23 Haziran 2019 aralığında yayınlandığı tespit edilmiştir. Bu sonuçlara göre gazetelerin seçim sürecinin tamamından ziyade seçime giden süreç içerisinde ilk ay ve seçime yaklaşırken son ay içerisinde adaylar ile ilgili olaylara öncelik vererek toplumu seçim sürecine hazırlama ve hazırlanan seçim sürecinin sonucuna yakınlaştırma düşüncesini oluşturmak istediğini göstermektedir.

Seçim sürecine yönelik gazetelerde yayınlanan haberlerin konularına odaklanıldığında çoğunluğunun orta (117) ve manşetten (108), az bir kısmının ise sürmanşetten (13) verildiği, geri kalan haberlerin ise gazetenin farklı noktalarından sunulduğu tespit edilmiştir. Bu durum gazetelerin ele almış oldukları seçim haberlerinin içeriklerine bağlı olarak kendi içlerinde bir pozisyon belirleyerek topluma takdim ettiklerini ortaya koymaktadır.

31 Mart 2019 ile 23 Haziran 2019 tarihleri arasında yenilenen İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Seçimlerine yönelik yayınlanan haberlerde partilerini temsil eden adaylara odaklanıldığında AK Partiye oranla (yüzde 32,9) en fazla haberin Cumhuriyet Halk Partisi (yüzde 54,3) üzerinden yapıldığı görülmektedir. Bu durumun 31 Mart 2019 Seçimlerinde CHP adayı Ekrem İmamoğlu'nun kabul görmeyen kazanımı ve AK Parti yetkilileri tarafından yapılan itirazlar sonucu Yüksek Seçim Kurulu yetkilileri tarafından İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Seçimlerinin yenilenmesine karar vermesi ile birlikte taraflar arasında ortaya çıkan siyasi mücadelelerin bir geri dönüşümü olarak topluma yansıtıldığı düşünülebilir.

Gazetelerde yayınlanan seçim haberlerinin içerik anlatım tarzına bakıldığında yüzde 49,5 nötr, yüzde 28,3 olumlu, yüzde 22,2 ise olumsuz olarak verildiği analiz edilmiştir. Bir diğer kategori olarak haberde ele alınan ana aktöre yaklaşımın ise yüzde 53,8 nötr, yüzde 32,2 olumlu, yüzde 14,0 ise olumsuz olduğu saptanmıştır. Bu durum gazetelerin ele almış olduğu konulara çok yönlü yaklaşıtlarını ve haber inşasında farklı anlatım tarzlarını benimsediklerini göstermektedir. Seçim haberlerinde olumlu olarak ele alınan aday ve partilerin durumlarına bakıldığında; Belediye Başkan Adayı

Ekrem İmamoğlu'na yüzde 28,6 oranında olumlu, bir diğer Belediye Başkan Adayı olan Binali Yıldırım'a yüzde 2,9 oranında olumlu yaklaşıldığı tespit edilmiştir. Haberlerde olumsuz olarak verilen adayların yüzdeliklerine bakıldığında, bu oranın Belediye Başkan Adayı Ekrem İmamoğlu'nda yüzde 10,7, Binali Yıldırım'da ise yüzde 2,9 oranında olduğu bulgulanmıştır. Bu sonuçlar söz konusu seçim sürecindeki haberlerde Ekrem İmamoğlu'nun olumlu temsil edildiğine işaret etmektedir.

Seçim süreci boyunca yayınlanan seçim haberlerinde gazetelerin yüzde 52,8'inde yorumda bulunduğu analiz edilmiştir. Bu sonuca göre gazetelerin siyasi adaylara yönelik tarafsız olamadıkları çıkarımında bulunulabilir. Bu durumda gazetelerin siyasi aktörü temsilinde taraflı bir şekilde seçmenlere sundukları anlamına gelmektedir.

Seçim haberlerinin yayınlandığı gazeteler ile haberlerin yayınlandığı aylar arasında anlamlı farklılık bulunduğu analiz edilmiştir. Analiz sonucunda Sözcü ve Cumhuriyet Gazetelerinin, Sabah ve Akşam Gazetelerine göre 31 Mart-30 Nisan tarihlerinde ve 1 Haziran-23 Haziran tarihlerinde daha fazla seçim haberi yayınladığı görülmüştür. Haberlerin yayınlandığı gazeteler ile haberlere konu olan partiler arasında da anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Farklılığın Sözcü ve Cumhuriyet Gazeteleri ile Sabah ve Akşam Gazeteleri arasında olduğu görülmüştür. Sözcü ve Cumhuriyet Gazeteleri CHP'ye ait seçim haberlerinin Sabah ve Akşam Gazetelerine oranla daha fazla yer aldığı bulunmuştur. Akşam ve Sabah Gazetelerinde ise AK Parti'ye ilişkin haberlerin daha fazla yer aldığı bulgulanmıştır. Bu sonuçların gazetelerin ideolojik yapıları düşünüldüğünde beklenen bir durum olduğu söylenilebilir.

Gazeteler ile seçim haberlerinin içerik anlatım tarzı arasında anlamda farklılık olduğu tespit edilmiştir. İnceleme sonucunda, seçime ilişkin haberin içerik anlatım tarzının Sözcü ve Cumhuriyet Gazetelerinde Sabah ve Akşam Gazetelerine oranla daha olumlu verildiği sonucu ortaya çıkmıştır. Seçim Haberlerinin yayınlanmış olduğu gazeteler ile seçim haberlerinde ele alınan ana aktöre yaklaşım arasında da anlamlı farklılığın bulunduğu analiz edilmiştir. Sözcü ve Cumhuriyet Gazetelerinde yayınlanan haberlerde ana aktöre Sabah ve Akşam Gazetelerine oranla daha olumlu

yaklaştıkları bulunmuştur. Bu sonuçlara benzer şekilde seçim haberlerinin yayınlanmış olduğu gazeteler ile yorum durumu arasında anlamlı farklılık oluşmuştur. Sözcü ve Cumhuriyet Gazetelerinin seçime ilişkin haberlerde Sabah ve Akşam Gazetelerine göre daha çok yoruma yer verdiği analiz edilmiştir. Bu duruma ilişkin daha öncede belirtilmiş olduğu gibi gazetelerin ideolojik yapılanmaları ve adaylara yaklaşımları ile ilgili olduğu çıkarımı yapılabilir.

Yapılan çalışmaya ilişkin elde edilen sonuçlar dikkate alındığında gazetelerin en önemli işlevi olan haber ve bilgi vermede tarafsızlığını koruma gerekliliğine uymadığı yorumu yapılabilir. Bu bağlamda siyasal temsil noktasında köprü görevi gören gazetelerin ve gazetecilerin topluma siyasal aktörleri aktarımında objektif olamadıkları ve yayınlamış oldukları haberleri ideolojik yapılanmalarına uygun inşa ederek sunduklarından, haber yaklaşımlarında objektif denge anlayışını sağlayamadıkları söylenebilir. Bu durum hem haberlerde ele alınan siyasi aktörler için hem de yöneticisini belirlemek üzere seçim yapacak olan seçmenler için güven problemini ortaya çıkarmaktadır. Söz konusu bu problemi en az indirmek için basın organlarının önemli bir görevi olan tarafsız habercilik ilkesine uygun haberler yapması yerinde bir tutum olacaktır.

Siyasilerin yazılı basında temsilini ortaya koymak için yapılan bu çalışmanın gelecekte benzer konularda yapılacak olan araştırmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Öte yandan farklı medya içeriklerinde siyasilerin temsilinin nasıl gerçekleştirildiğini görünür kılmak için, farklı örneklem grubunda ve yöntemin uygulandığı benzer çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Akay, R. A. (2012). Türkiye'de Siyasetin İletişim Profesyoneli Siyasal İletişim Danışmanı. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Akdağ, M. (2019). Siyasetin Temelleri Siyaset Felsefesi ve Siyasi İletişim. Ankara: Dorlion Yayınları.
- Akdağ, M. (2020). Medya Siyaset Etkileşimi Bağlamında Türkiye’de Siyasetin Medya Alanındaki Düzenlemeleri Üzerine Bir İnceleme. Erciyes İletişim Dergisi, 1173-1197.
- Akdoğan, Y. (2004). Ak Parti ve Muhafazakar Demokrasi. İstanbul: Alfa Yayınları.
- Akgün, B. (2007). Türkiye'de Seçmen Davranışı, Partiler Sistemi ve Siyasal Güven. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Aksoy, İ. U. (2019). 2018 Genel Seçimler Öncesi AK Parti-MHP Cumhur İttifakı’nın Seçmen Nezdindeki Toplumsal. International Journal of Economics Administrative and Social Sciences, 1(2), 21-39.
- Aksoy, P. G., & Nisan, F. (2017). Türkiye'deki Terör Olayları Çerçevesinde Ankara Patlamaları Üzerinde Bir İçerik Analizi Çalışması. TRT Akademi, 2(3), 134-158.
- Akyüz, Ü. (2019). Siyaset ve Ahlak. Yasama Dergisi sayı:11, 93-129.
- Altıntaş, M. (2019, Ocak). 16 Nisan 2017 Referandumunun Gazete Manşetlerindeki Sunumu:Hürriyet, Sabah, Sözcü ve Posta Örneğiyle. Erciyes İletişim Dergisi, 6(1), 17-34.
- Arabacı, C. (2004). Basın ve Siyaset Üzerine. M. Işık içinde, Medyada Yeni Yaklaşımlar (s. 105-128). Konya: Eğitim Kitabevi Yayınları.
- Aydın, N. (2008). İnsan Hakları Demokrasi ve Medya. İstanbul: Kum Saati Yayınları.
- Ayhan, A. (2007). Propaganda Nedir. İstanbul: Literatürk.
- Aziz, A. (2019). Siyasal İletişim. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Balcı, A. (2018). Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntem Teknik ve İlkeleri (13 b.). Ankara: Pegem Akademi.
- Balcı, F., & Gergin, N. (2008). Medya ve Çocuk: Medyadaki Şiddetin Çocuklara Etkisi. Y. A. Giritli İnceoğlu içinde, Medya ve Çocuk Rehberi (s. 146-147). Konya: Eğitim Kitabevi.
- Balcı, Ş. (2006). Negatif Siyasal Reklamlarda İkna Edici Mesaj Stratejisi Olarak Korku Çekiciliği Kullanımı . Konya: Selçuk Üniversitesi.

- Balcı, Ş., Tarhan, A., & Bal, E. (2013). Medya ve Siyasal Katılım. Konya: Literatürk Yayınevi.
- Bekiroğlu, O., & Balcı, Ş. (2019). 31 MART 2019 Yerel Seçimlerinde Millet İttifakı'nın Siyasal İletişim Stratejisi. SETA SİYASET, EKONOMİ VE TOPLUM ARAŞTIRMALARI VAKFI, 7-47.
- Bektaş Şeker, T. (2004). Türk Basınında Objektiflik Fazilet Parti'sinin Kapatılması Örneği. Selçuk İletişim Dergisi, 3(3), 35-47.
- Bennett, W. L. (2000). Politik İllüzyon ve Medya. İstanbul: Nehir Yayınları.
- Birch, A., Çelik, A., & Uluç, A. V. (2009). Yerel Siyasette Temsil Üzerine Bir Çalışma:Şanlıurfa Örneği. İ.Ü Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, 215-230.
- Cuilenburg, J. V. (2009). Medya ve Demokrasi. B. Çaplı, & H. Tuncel içinde, Televizyon Haberciliğinde Etik (s. 99-124). Ankara: Fersa Matbaacılık.
- Çağlar, İ., Aslan, A., Tuğsuz, N., Efe, İ., DEMİR, S., Kutay, T., . . . Erol, M. (2022, Ekim 8). 2016'da Medya. Ekim 04, 2022 tarihinde setav.org: <https://setav.org/assets/uploads/2016/12/medya.pdf> adresinden alındı
- Çakır, H., & Tufan, S. (2016). Siyasal İletim Sürecinde Sosyal Medya:Türkiye'de Siyasi Liderlerin Instagram Kullanımı Pratikleri Üzerine İnceleme. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi , 7-28.
- Çam, E. (1990). Siyaset Bilimine Giriş. İstanbul: Der Yayınevi.
- Çelik, A., & Uluç, V. A. (2009). Yerel Siyasette Temsil Üzerine Bir Çalışma:Şanlıurfa Örneği. İ.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, 215-231.
- Çukurçayır, A. M. (2000). Siyasal Katılma ve Yerel Demokrasi. Ankara: Yargı Yayınevi.
- Dağlar, A. (2010). Ordunun Dayanılmaz Ağırlığı Basının Dayanılmaz Hafifliği. İstanbul: Destek Yayınevi.
- Damlapınar, Z. (2005). Medya ve Siyaset. Ankara: Turhan Kitabevi Yayınları.
- Duran, H. (2017, Ekim). MERAL AKŞENER'İN SİYASİ ANLAMI VE İYİ PARTİ. SETA SİYASET, EKONOMİ VE TOPLUM ARAŞTIRMALARI VAKFI(223), 7-26.
- Duran, M. (2018). 15 Temmuz Askeri Darbe Girişiminin Türkiye-Avrupa Birliği İlişkilerine Etkisi. Liberal Düşünce Dergisi(90), 71-95.
- Dursun, D. (2002). Siyaset Bilimi. İstanbul : Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş.
- Ekmen, S. E., & Fırat, M. S. (2017, Temmuz). Seçim Sistemlerinin Hükümetlere Etkisi. Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 7(2), 461-474.

- Erdoğan, İ. (2010). Öteki Kuram. İstanbul: Erk Yayınları.
- Eren, H. (2016). İstanbul Bülteni Temmuz 2016. İstanbul: İstanbul Büyükşehir Belediyesi.
- Erken, B. (2016). Türkiye'de Merkez Sağ İdeolojisini Siyasi Hareket Üzerinden Temellendirme Denemesi. CBÜ Sosyal Bilimler Dergisi , 191-222.
- Fermanoğlu, M. Ö. (2019). Yeni Medya Siyasal İletişim ve Dijital Demokrasi. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Geçer, E. (2015). Medya ve Popüler Kültür. İstanbul: Metamorfoz Yayıncılık.
- Girgin, A. (2001). Tarafsızlık, Nesnellik, Objektiflik. Marmara İletişim, 11(11), 247-254.
- Gökçe, O. (2001). İçerik Çözümlemesi Teori-Metod-Uygulama. Konya: sel-ün yayınları.
- Gökçe, O. (2019). Klasik ve Nicel İçerik Analizi Felsefe, Yöntem, Uygulama. Konya: Çizgi Kitabevi.
- Göktaş, P., & Çarıkçı, İ. H. (2015). Kuşakların Siyasal İletişim Kültür ve Liderlik Açısından Değerlendirilmesi. MAKÜ İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi Cilt:2 Sayı:3, 7-33.
- Gölcü, A. (2009). Haber Söyleminde Medya- Siyaset İlişkisi:29 Mart 2009 Yerel Seçimleri. İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi(29), 81-101.
- Gözler, K., & Demir, N. (2010). Demokrasinin Temel İlkeleri ve Modern Demokrasi Kuramları. Ege Akademik Bakış, 597-611.
- Gündoğmuş, B. (2021, Haziran). M. DUVERGER'İN PARTİ İTTİFAKLARI TEORİSİ IŞIĞINDA TÜRKİYE'DE CUMHUR VE MİLLET İTTİFAKINA YÖNELİK BİR DEĞERLENDİRME. Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (DÜSBED)(27), 28-41.
- Güneş, A. (2014). Gündem Belirleme Teorisi Bağlamında 30 Mart 2014 Yerel Seçimlerinin Basında Sunumu:AKP ve CHP Örneği. The Turkish Online Journal of Design, Art and Communication, 4(2), 1-15.
- Güneş, T. (1996). Türk Demokrasisinin Analizi. Ankara: Ümit Yayıncılık Ltd. Şti.
- Gürkan, N. (1998). Türkiye'de Demokrasiye Geçişte Basın (1945-1950). İstanbul: İletişim Yayınları.
- HABERLER.COM. (2021, 10 8). <https://www.haberler.com/haberler/haberler-cumhur-ittifaki-nda-hangi-partiler-var-cumhur-14447072-haberi/> adresinden alındı

- Hampton, M. (2010). The Fourth Estate Ideal In Journalism History. London, Newyork: Rourtledge.
- İnal, A. (2009). Haber Medyası, Siyaset ve "Terör". M. Şeker, & T. Şeker içinde, Terör ve Haber Söylemi (s. 11-26). İstanbul: Literatürk.
- İnanç, M., & Toker, H. (2020). Siyasal İletişim Bağlamında 2015 Genel Seçim Haberlerinin Analizi. HAK-İŞ Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi, 9(23), 26-50.
- Işık, M. (2005). Medya ve Demokrasi Paradoksu:Medya Yoluyla Demokrasinin Tehdit Edilmesi. Selçuk İletişim, 114-121.
- Işık, M. (2005). Türkiye'deki İletişim Sisteminin Medya Siyaset İlişkilerine Yansımaları. Z. Damlapınar içinde, Medya ve Siyaset İlişkileri Üzerine (s. 77-92). Ankara: Turhan Kitabevi.
- Işık, M., & Akbaba, E. (2004). Medyada Haber seçimi. M. Işık içinde, Medyada Yeni Yaklaşımlar (s. 141-156). Konya: Eğitim Kitabevi Yayınları.
- Kalabalık, M., & Gökdoğan, Y. (2010). Öteki Siyaset. Ankara: Vadi Yayınları.
- Kalaycıoğlu, E., & Kızılloluk, H. (2011). Seçim Kanunları ve Siyasal Temsil. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Kaleli, A. D. (1955). Siyasetin Temel Unsurları. Ankara: Huzur Basın Yayın LTD. ŞTİ.
- Kalender, A. (2014). Siyasal İletişim "Seçmenler ve İkna Stratejileri. Konya: Tablet Kitabevi Yayınları.
- Kapani, M. (2000). Politika Bilimine Giriş. Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Karaçor, S. (2009). Yeni İletişim Teknolojileri, Siyasal Katılım, Demokrasi. Yönetim ve Ekonomi cilt:16 sayı:2, 121-131.
- Karaçor, S. (2013). Seçmen Siyasal Kampanyadan Ne Bekler. Konya: Çizgi Kitabevi Yayınları.
- Kaya, R. (1999). Medya, Toplum, Siyaset. K. Alemdar içinde, Medya Gücü ve Demokratik Kurumlar. İstanbul: AFA Yayınları.
- Keane, J. (2015). Medya ve Demokrasi. İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Kıncal, R. Y. (2010). Bilimsel Araştırma Yöntemi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kışlalı, A. T. (1987). Siyaset Bilimi. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Kızılloluk, H. (2011). Seçim Kanunları ve Siyasal Temsil. Ankara: Anı Yayıncılık.

- Kula, O. (2017). Dünya Basınında Adalet Yürüyüşü-1. Ankara: Cumhuriyet Halk Partisi Yayınları.
- Laglau, E., & Başer, E. (2000). Evrensellik, Kimlik ve Özgürleşme. İstanbul: Birikim Yayınları.
- Laleoğlu, B. (2022, 10 20). SETA . <https://www.setav.org/23-haziran-sonrasi-yeni-donem-ve-yeni-siyaset/> adresinden alındı
- Miş, N., & Duran, H. (2018). 24 HAZİRAN SEÇİM SONUÇLARI ANALIZI. SETA SİYASET, EKONOMİ VE TOPLUM ARAŞTIRMALARI VAKFI(250), 7-28.
- Miş, N., & Duran, H. (2019). İttifaktan Blok Siyasetine 31 Mart Yerel Seçimleri. Adam Akademi, 363-393.
- Mora, N. (2011). Medya Çalışmaları Medya Pedagojisi ve Küresel İletişim. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Mutlu, M. (2003). Vietnam'dan Körfez'e Savaşlarda Kamuoyu Oluşumu. İstanbul: Okumuş Adam Yayınları.
- Nalçinkaya, Ö. (2022). Gazetelerin Siyasi Partilere Yaklaşımı: Sözcü Gazetesi Üzerine Bir İnceleme. International Social Mentality and Researcher Thinkers Journal, 8(63), 1732-1751.
- Nişancı, Ş., & Doğan, S. (2022). Türkiye’de 2018 yılında gerçekleştirilen seçim ittifaklarının kurumsal yönden tahlili. Trends in Business and Economics, 36(2), 183-194.
- Olkun, E. O. (2017). Haber ve Güven. Konya: Literatürk Academia.
- Olkun, E. O., & Sarıtaş, H. (2021). Haberde Objektiflik Tartışmaları: 31 Mart 2019 Yerel Seçimleri Örneği. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi(46), 179-199.
- Onursoy, S. (2005). Gazetelerin Görsel Tasarım Yanlılığı. Selçuk İletişim Dergisi, 3(4), 142-151.
- Oosterbaan, R. J. (1994). Frequency and regression analysis. H. Ritzema içinde, Drainage Principles and Applications (s. 175-223). The Netherlands: ILRI, Wageningen.
- Osmanlıca Türkçe Sözlük. (2021, Kasım 27). <https://www.osmanlicaturkce.com/?k=siyaset&t=%40> adresinden alındı
- Osmanlıca Türkçe Sözlük. (2021, Kasım 27). <https://www.osmanlicaturkce.com/?k=temsil&t=%40> adresinden alındı

- Özbudun, E. (2006). Changes And Continuities In The Turkish Party System. Representation, 129-137.
- Özden, T., & Koçak, M. C. (2021). Haber Üretim Sürecinde Seçim Haberlerinin İnşası. İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi(53), 37-51.
- Özel, Z. (2009). Siyasi Lider İmajları: Gerçekliğin Yeniden Üretilmesi. A. Özkan içinde, Siyasetin İletişimi (s. 169-192). İstanbul: Tasam Yayınları.
- Özer, M. A. (2014). Siyasal İletişimin Etkinliğinde Algılama Yönetiminin Rolü. Emek Ve Toplum Dergisi Cilt:3 Sayı:7, 166-197.
- Özkan, M. (2020). Temsili Demokrasiden Demokratik Temsile: Pıtkın'ı Yeniden Düşünmek. Muhafazakar Düşünce Dergisi(58), 55-83.
- Öztay, O. (2022). SİYASAL İLETİŞİM: 31 MART 2019 YEREL SEÇİMLERİ ÖZELİNDE BİR DEĞERLENDİRME. İletişim Çalışmaları Dergisi, 8(1), 99-130.
- Öztekin, A. (2000). Siyaset Bilimine Giriş. Ankara: Siyasal Kitapevi.
- Öztürk, B. (2020). Bir Siyasal İletişim Aktörü Olarak Yazılı Basının Kullanımı 07 Haziran 2015 Seçiminde; Cumhuriyet, Hürriyet, Ortadoğu, Özgür Gündem, Yeni Şafak Gazetelerinin Manşetleri Üzerine Bir Araştırma. İzmir: Duvar Yayınları.
- Pitkin, H. F., Çelik, A., & Uluç, V. A. (2009). Yerel Siyasette Temsil Üzerine Bir Çalışma:Şanlıurfa Örneği. İ.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, 215-231.
- Sağnak, M. (1996). Medya- Politik (1983-1993 Yılları Arasında Medya Politikacı İlişkileri). İstanbul: Eti Kitapları.
- Sezen, S. (1994). Seçim ve Demokrasi. Ankara: Gündoğan Yayınları.
- Sucu, İ. (2012). Althusser'in Gözünden İdeoloji ve İdeolojinin Bir Taşıyıcısı Olarak Yeni Medya. Selçuk İletişim Dergisi, 7(3), 30-41.
- Sucu, M. (2005). 12 Eylül Yasakları. İstanbul: Günizi Yayıncılık.
- Şeker, M. (2009). Dağlıca Baskını Haberlerinin Söylemi. M. Şeker, & T. Şeker içinde, Terör ve Haber Söylemi (s. 89-156). İstanbul: LİTERATÜRK.
- Tokgöz, O. (2014). Siyasal İletişimi Anlamak. Ankara: İmge Kitabevi.
- Tokgöz, O. (2015). Temel Gazetecilik (11 b.). Ankara: İmge Kitabevi Yayınları.
- Tunç, H. D. (1997). Parlamento İçi Muhalefet. Konya: Cemre.
- Tunçay, E. (2017). Medyada Nefret Söylemi: Ankara Patlaması Örneği. Marmara İletişim Dergisi(27), 41-62.

- Türk Dil Kurumu Sözlüğü. (2021, Kasım 27). Kasım 27, 2021 tarihinde <https://sozluk.gov.tr/> adresinden alındı
- Türk Dil Kurumu Sözlüğü. (2021, Aralık 11). Aralık 11, 2021 tarihinde <https://sozluk.gov.tr/> adresinden alındı
- Türk Dil Kurumu Sözlüğü. (2021, Kasım 27). <https://sozluk.gov.tr/> adresinden alındı
- Türk Dil Kurumu Sözlüğü. (2021, Aralık 25). <https://sozluk.gov.tr/> adresinden alındı
- Türk Dil Kurumu Sözlüğü. (2021, Şubat 17). <https://sozluk.gov.tr/> adresinden alındı
- Türk Dil Kurumu Sözlüğü. (2022, Ekim 8). Ekim 8, 2022 tarihinde Türk Dil Kurumu Sözlüğü: <https://sozluk.gov.tr/> adresinden alındı
- Türk, R. (2018). Aday Adayı. İstanbul: Az Yayıncılık.
- Türköne, M. (2014). Siyaset. İstanbul: Etkileşim Yayınları.
- Varol, S. F. (2016). Temsil İdeoloji Kimlik. İstanbul: Varlık Yayınları.
- Webb, J., & Varol, F. S. (2016). Temsil İdeoloji Kimlik. İstanbul: Varlık Yayınları.
- Yağlı, S. (2007). Haber ve İdeoloji İlişkisi:Haber Metinlerinde Gerçekliğin Sunumu. Yeni Düşünceler(2), 355-366.
- Yarkadaş, B. (2017). Adalet. İstanbul: Halk Kitabevi.
- Yavaşgel, E. (2004). Siyasal İletişim Kavramlar ve Ardındakiler. Ankara: Babil Yayın Dağıtım.
- Yayla, A. (1998). Siyaset Teorisine Giriş. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Yaylagül, L. (2018). Kitle İletişim Kuramları Egemen ve Eleştirel Yaklaşımlar. Ankara: Dipnot yayınları.
- Yegen, C., & Aydın, B. (2018). Kamuoyu Oluşumu Ve Seçimler: 24 Haziran 2018 Cumhurbaşkanı Seçimi Ve 27. Dönem Milletvekili Genel Seçimi Üzerine Bir Ağ Analizi. Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi, 6(2), 1248-1276.
- Yıldırım, Z. (2006). Basın Özgürlüğü ve 12 Eylül Müdahalesinde Ordu Basın İlişkisi. Mevzuat Dergisi sayı:103, 1-13.
- Yıldız, S. (2017, 4. basım). Medya ve Hukuk. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık.
- Yüksek Seçim Kurulu. (2022, 10 18). Yüksek Seçim Kurulu: <https://www.ysk.gov.tr/tr/istatistik/5644> adresinden alındı
- Yüksek Seçim Kurulu. (2022, 10 20). Yüksek Seçim Kurulu: <https://www.ysk.gov.tr/> adresinden alındı

- Yüksel, E. (2004). Medya Güvenlik Kurulu "28 Şubat Sürecinde Medya, MGK ve Siyaset Bağlantısı". Eskişehir: Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi Yayınları.
- ZABUN, A. (2020). 7 Haziran ve 1 Kasım 2015 Genel Seçimleri Bağlamında Cumhuriyet Halk Partisine Yönelik Bir Karşılaştırma. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 17(1), 519-530.

EKLER

EK 1.Sözcü Gazetesinde Yer Alan Haber Başlıkları

1 Nisan 2019

1. Mansur Yavaş yüzde 50.90 oyla belediye başkanı seçildi Ankara 25 yıl aradan sonra CHP'ye geçti, İstanbul ise 1 Nisan şakası gibi

2 Nisan 2019

2. ALNININ TERİYLE KAZANDI
3. Yıldırım, geride kaldığını kabul etti Rakibimi tebrik etmeyi bilirim
4. AKP sandık sandık itiraz edecek
5. SANDIKTA ALDIK MASA BAŞINDA YEDİRMEYİZ!
6. 'Kazandık' afişi asıp topladılar

3 Nisan 2019

7. Ekrem İmamoğlu Anıtkabir Defteri'ne böyle yazdı: Söz veriyorum Atam
8. Belediyeden dosya kaçırılıyor
9. İstanbul ve Ankara'nın yeni başkanları böyle dedi: Söz veriyorum halkım
10. İMAMOĞLU'NUN OYU 4 BİN 960 DAHA ARTACAK
11. AKP itiraz etti CHP'nin oyu arttı
12. Teşekkür afişleri hâlâ kalkmadı

4 Nisan 2019

13. Ekrem İmamoğlu, mazbatasının verilmemesine isyan etti VİCDANLARA SESLENİYORUM
14. Kazanan eli kaldırmak bu kadar mı zor
15. İstanbullular'ın sandıktan çıkan iradesi İBB'nin binasına asıldı

5 Nisan 2019

16. HUZUR DUASI
17. Demokrasiye gönül verenler 5 gündür oy nöbetinde YORGUN DEMOKRAT

6 Nisan 2019

- 18. İstanbul'daki yarışı önde tamamlayan Ekrem İmamoğlu bu tespiti yaptı:
İMAMOĞLU KAYBEDENE KADAR SAYALIM O ZAMAN
- 19. İstanbul bizim aşkımız kaybettik çok şaşkınız
- 20. O defter kalktı

7 Nisan 2019

- 21. İYİ Partili Çıray'dan çarpıcı tespit: MAZBATA MİLLETİN MAZBATA
EKREM İMAMOĞLU'NUN
- 22. "DİVANE AŞIK GİBİ" TÜRKÜSÜNÜ SÖYLEDİ
- 23. SAYIM UZADIKÇA İMAMOĞLU'NUN REYTINGİ ARTIYOR
- 24. Nöbette 7'nci gün
- 25. Adalet Bakanı'nın ellerinin oy çuvalında ne işi var?

8 Nisan 2019

- 26. AKP İstanbul'daki tüm oyların yeniden sayılmasını istedi CHP'li Ekrem
İmamoğlu hesap makinesiyle cevap verdi MEMLEKETİMİZE BEDEL
ÖDETMEYİN
- 27. Beylikdüzü'nde muhteşem veda
- 28. SON DURUM
- 29. İstanbul'da verilen her oyun bekçisiyiz

9 Nisan 2019

- 30. Rusya'ya giderken İstanbul'daki oylarla ilgili konuştu: Erdoğan: 13-14 bin oy
farkla kazandım havasına girmeyin
- 31. CHP'li Ekrem İmamoğlu, Erdoğan'a anında cevap verdi: BİR OY FARKLA
BİLE SEÇİM KAZANILIR
- 32. Seçimi biz kazandık hakkımızı bekliyoruz
- 33. 15 bin oyu beğenmemek kimsenin hakkı değildir
- 34. Muharrem İnce'den iktidara uyarı: Seçimlerin iptalini aklınızdan çıkarın

10 Nisan 2019

35. İstanbul'daki oyların yeniden sayılması talebi reddedilince seçimin yenilenmesini isteyen AKP'ye İmamoğlu'ndan yanıt: Kazanana kadar seçim yapalım anlayışı, 145 yıllık demokrasimizde çok büyük yaralar açar
36. Toplum vicdanı rahat kazanan İmamoğlu

11 Nisan 2019

37. TÜRKİYE'NİN ÜNLÜ HUKUKÇULARI NE DİYOR? Mazbata hemen verilmeli
38. Iğdır için alınan karar Büyükçekmece 'ye ışık tutuyor YSK'dan tartışmaları bitirecek içtihat
39. YSK, iktidar sahiplerinin baskısına boyun eğmesin

12 Nisan 2019

40. Yeni başkan koltuğuna oturmadan eski başkan ihale dağıttı Birileri oyları sayıyor Birileri paraları sayıyor

13 Nisan 2019

41. İBB, yeni başkanı beklemeden ihale dağıtıyor İmamoğlu işte bunun için mazbatasını istiyor
42. AKP'nin kazandığı 10 ilçede imamoğlu'na daha fazla oy çıktı

14 Nisan 2019

43. Hakimler, AKP ve MHP'lilerin salonu nasıl bastığını anlattı BASKIN TUTANAĞI
44. SİNYOR İÇİN DUA

15 Nisan 2019

45. TÜRKİYE BÖYLE SEÇİM GÖRMEDİ... SAY SAY BİTMİYOR
46. Kimin mazbatasını kime vermiyorsun
47. Fener-Cimbom derbisinde "Mazbata" tezahüratı
48. Bütün hikaye tek bir oyla değişiyor bunu kabul edin

16 Nisan 2019

- 49. Seçime katılmak serbest ancak kazanmak yasak
- 50. İstanbul Maltepe’de yeniden sayım yapılmayacak YSK noktayı koydu mazbata yola çıktı
- 51. AKP’nin kalesinde “mazbatayı verin” sloganıyla karşılandı
- 52. CHP’yi seçmen kaydırmakla ve usulsüzlükle suçlayan... Yıldırım’ın kardeşi de kaydırılmış seçmen çıktı
- 53. 14 GÜN SONRA BASIN TOPLANTISI YAPTI
- 54. Kedi uzanamadığı ciğere murdar der
- 55. İmamoğlu bağımsız da olsa kazanır

17 Nisan 2019

- 56. AKP’nin, İstanbul’daki oy sayımı bitmeden seçimin iptali ve yenilenmesi için başvurmasını hukukçular böyle yorumladı: İmamoğlu belediye binasına girmesin PANİĞİ
- 57. FETÖ TİPİ KUMPAS KURUYORLAR
- 58. SAYIM BİTTİ İMAMOĞLU BAŞKAN
- 59. CHP bu talebi gündeme getirecek Cumhurbaşkanlığı seçimi de murdar oldu seçimi tekrar edelim

18 Nisan 2019

- 60. ALIN TERİ MAZBATASINI ALDI

19 Nisan 2019

- 61. İstanbul Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu’ndan... İLK İCRAAT

20 Nisan 2019

- 62. Erdoğan İmamoğlu ile tokalaştı kandilini kutladı
- 63. 97 yaşındaki Bahriye nine, İmamoğlu’na seslendi: Güzel işler yap Atatürk gibi yap

21 Nisan 2019

64. Bu görüntüye son

22 Nisan 2019

65. İmamoğlu Maltepe’de milyonlarla buluştu

25 Nisan 2019

66. Cumhur İttifakı, belediye meclisini kilitledi Ekrem İmamoğlu’nun
uyuşturucuyla mücadele önerisini AKP reddetti

26 Nisan 2019

67. İmamoğlu reyting rekoru kırdı

27 Nisan 2019

68. İMAMOĞLU SEN DE T.C.’Yİ YERİNE KOY

69. Açılım döneminin tepki çeken uygulamaları düzeltiliyor AKP, T.C. ’yi kaldırdı
CHP ve MHP geri koydu

28 Nisan 2019

70. İstanbul Belediye Başkanı İmamoğlu ilk atamasında bu ilkeyi uyguladı
Partizanlık değil, liyakat

29 Nisan 2019

71. Binali Yıldırım “pilav günü”nde son sözünü söyledi: BEN KAYBEDİLMİŞ
BİR SEÇİMİ, KAZANMAK İÇİN UĞRAŞACAK İNSAN DEĞİLİM

30 Nisan 2019

72. İSTANBUL’A T.C. GERİ GELİYOR

73. Müdür, işçi, memur aynı yerde yiyecek

1 Mayıs 2019

1. Seçimde Millet İttifakı'na iftira atanlar buna ne diyecek? 'CHP kazanırsa PKK gelecek' diyorlardı ama T.C. geri geldi
2. İstiklal 'de sevgi seli Gel seni alın terinden öpeyim

3 Mayıs 2019

3. CHP İstanbul İl Başkanı Kaftancıoğlu SÖZCÜ'ye konuştu: AKP'de 3-5 kişi istiyor diye seçim iptal edilmez

4 Mayıs 2019

4. Seçim vaatleri için düğmeye bastı, talimatları verdi İMAMOĞLU VERDİĞİ SÖZLERİ TUTUYOR
5. Açılışa dünyayı çağırdılar İmamoğlu'nu çağırmadılar

5 Mayıs 2019

6. AKP "Kısıtlı 41 bin kişi oy verdi" deyip İstanbul için iptal istemişti MERAKLA BEKLENEN BELGELER AÇIKLANDI
7. İstanbul seçimindeki şaibe iddiasına kargalar bile güler

6 Mayıs 2019

8. 1 Nisan'dan bu yana her itirazı çöken AKP, YSK'ya yeni 'ek dilekçe' vereceğini açıkladı... Savcılığın 43 sandık kurulu üyesinde FETÖ'cü izine rastladığı belirtildi... Şimdi gözler YSK'da. CHP'de tepki büyük MİLLETLE alay etmeyin
9. İmamoğlu 16 milyon İstanbullu 'ya söz verdi: Sizin paranızı çarçur etme dönemi bitmiştir

7 Mayıs 2019

10. SANDIKTA KAZANDI YSK'DA KAYBETTİ
11. RAMAZANDA KUL HAKKI YEDİLER
12. Karar, güzel sonuçlara vesile olsun inşallah
13. CHP'lilerden zehir zemberek sözler: Talimatı Erdoğan ve Bahçeli verdi

8 Mayıs 2019

- 14. CHP, İmamoğlu'nun mazbatasının iptali için böyle dedi: HAKKI GASP EDİLDİ
- 15. Karar ülkemize hayırlı olsun adayımız Yıldırım
- 16. Her şey çok güzel olacak
- 17. Millet İttifakı ne dedi? Milletin iradesine kumpas kuruldu
- 18. 47 gün sonra kaldığımız yerden devam edeceğiz
- 19. Sözcü duygulara tercüman oldu

9 Mayıs 2019

- 20. Ekrem İmamoğlu usta gazeteci Uğur Dündar'a konuştu: ER YA DA GEÇ HAK YERİNİ BULACAK
- 21. Onların vicdanı bile kaldıramadı AKP iktidarı yanlısı yazarlar da isyanda
- 22. İmamoğlu'ndan reyting rekoru
- 23. Sanatçıları fişlediler
- 24. 23 Haziran için oy verme seferberliği

10 Mayıs 2019

- 25. Uğur Dündar'a konuşan Ekrem İmamoğlu: İsrafın hangi boyutta olduğunu anlatacağız
- 26. YSK'nın aynı konuda, 2 farklı karar vermesi güveni sarstı DURUMA GÖRE HUKUK OLMAZ
- 27. BAĞIŞ ÇILGINLIĞI
- 28. İmamoğlu'na destek verene TRT yasağı

11 Mayıs 2019

- 29. İMAMOĞLU SORUYOR
- 30. YSK'nın tartışmalı iptal kararı için çarpıcı yorum İnce: 'İstanbul'u biz yiyeceğiz, kimseye yedirmeyiz' diyorlar
- 31. Hem bağış hesabında hem twitter'da rekor kırdı

12 Mayıs

- 32. İYİ Partili Aytun Çıray'dan çarpıcı tespit: İmamoğlu Türkiye'yi vicdanlarda birleştirdi
- 33. Büyük mitingler yok sessiz kampanyalar
- 34. Halk bağrına bastı... Sevgi seli yaşandı İmamoğlu Kıbrıs'ta 'Her şey güzel olacak' pankartıyla karşılandı

14 Mayıs 2019

- 35. İmamoğlu "oylar çalındı" iddiasına böyle isyan etti: RAMAZANDA BİLE YALAN SÖYLÜYÖRLER
- 36. EKREM İMAMOĞLU'NA DESTEK VERDİ DİYE BIÇAKLANDI
- 37. Kanserden ölmüyorum ama böyle ölüyorum

15 Mayıs 2019

- 38. Ekrem İmamoğlu pazara indi, ortaya bu sonuç çıktı Seçimin gündemi geçim
- 39. YOKSULLUĞUN TEK NEDENİ YOLSUZLUK

16 Mayıs 2019

- 40. KARADENİZLİLERİ AYAĞA KALDIRAN KONUŞMA: BAŞKAN BU NASIL LAF!
- 41. İmamoğlu'nun 18 günlük başkanlığı millete yaradı Vaatleri bir bir yapıyor

17 Mayıs 2019

- 42. Kriz AKP'li seçmeni bile böyle konuşturuyor: Eskiden babam çalışıp 10 kişiye bakardı, şimdi 10 kişi çalışıp bir babamıza bakamıyoruz! İstanbul Sancaktepe'de bir TV'ye derdini anlatan AKP'li seçmen pahalılığa, işsizliğe, düşük maaşlara isyan etti:
- 43. Bir FETÖ sanığına 'İmamoğlu aleyhine ifade ver' diyen bakanlar kim?

18 Mayıs 2019

- 44. Öğrenciler İmamoğlu'na tweet yağmuruyla teşekkür etti SAĞOLASIN Ekrem abi
- 45. YOĞUN İLGİ GÖREN İMAMOĞLU, KUCAĞINA ALDIĞI BİR ÇOCUĞA ÇİÇEK VERDİ
- 46. İstanbullular kulağı bu kez kıvırmayacak, koparacak!
- 47. AKP'ye kaybetmeyi yine öğreteceğiz

21 Mayıs 2019

- 48. Binali Yıldırım, iptalin gerekçesini böyle anlattı: Bakıyor gelen seçmene AK Parti'ye oy verecek gibi, pusulayı vermiyor

22 Mayıs 2019

- 49. Uygulanmayan fikir projelerine bile 226 milyon harcanmış İSRAFIN BOYUTU

23 Mayıs 2019

- 50. İmamoğlu bu akşam Halk Arenası'nda
- 51. 100 yaşındaki nine 'Her şey güzel olacak' deyince Vali 'Onu söyleme' dedi

24 Mayıs 2019

- 52. 'Hile var' denilen sandıktan AKP çıktı

25 Mayıs 2019

- 53. Ekrem İmamoğlu'nun annesi, haksızlığa bu sözlerle tepki gösterdi Oğlumun hakkını yediler, bir damla terini bile helal etmiyorum

26 Mayıs 2019

- 54. Tuzla'da halk otobüsü şoförleriyle bir araya geldi, dertlerini dinledi İmamoğlu direksiyonda

27 Mayıs 2019

- 55. 523.119 kişiden İmamoğlu'na başış
- 56. Kötü dil kullananlara dersini vereceğiz

28 Mayıs 2019

- 57. İmamoğlu'nun ağzından İmamoğlu'nun hayatı

29 Mayıs 2019

- 58. İmamoğlu'na "Pontus" diyenler, iftira atanlar okusun, utansın DEDESİ İSTİKLAL SAVAŞI GAZİSİYDİ
- 59. 3-5 oy fazla almak için her yola başvuruyorlar FETÖ TARZI KUMPAS
- 60. Binali Yıldırım kendini savundu: Mecburdum, sesimi duyuramadığım için 'çaldılar' dedim

30 Mayıs 2019

- 61. İMAMOĞLU NEDEN AĞLADI?
- 62. Atatürk hayranlığı CHP'li yaptı

31 Mayıs 2019

- 63. Yıldırım'dan İsmailağa Cemaati'ne ziyaret
- 64. İftara gittiği evde İmamoğlu'na sürpriz Tayyip Erdoğan'ın ailesinden destek
- 65. İmamoğlu siyasette neleri başlattı?

1 Haziran 2019

- 1. CHP İstanbul adayı İmamoğlu'ndan 23 Haziran mesajı Ramazan Bayramı'ndan sonra demokrasi bayramımız var

2 Haziran 2019

- 2. ELLERİNİ AÇTI, BÖYLE DUA ETTİ
- 3. Kadın mutlu olursa toplum da mutlu olur

4 Haziran 2019

- 4. Yeni seçime gölge düşer
- 5. Tasarruf yapıp israf düzenine son vereceğiz

5 Haziran 2019

- 6. Karadenizliler 'in desteğini isteyecek

6 Haziran 2019

- 7. Trabzon, Ordu ve Giresun Ekrem İmamoğlu'na koştı
KARADENİZLİLERDEN 'PONTUS' İFTİRASINA TOKAT GİBİ CEVAP
- 8. 92 yaşındaki anneannesi torununu SÖZCÜ'ye anlattı
- 9. Bir Pontus olayı daha
- 10. 23 Haziran seçimi öncesi müthiş iddia... İBB'nin mülkleri AKP'li ilçelere devredilecek
- 11. Elinizi vicdanınıza koyun öyle oy verin
- 12. Ekrem İmamoğlu seçimi kazanacak

7 Haziran 2019

- 13. İSTANBUL İÇİN YARIŞAN 2 ADAYA, 2 AYRI MUAMELE Yıldırım'a apron serbest
- 14. İmamoğlu'na VIP yasak
- 15. VIP'e almadıkları Ekrem İmamoğlu halkın kalbine girdi

8 Haziran 2019

- 16. Binali Yıldırım bile "Niye zarar ediyor anlamadım" demişti İSPARK'IN nasıl zarar ettiğini Sayıştay buldu
- 17. BALIKLARA YEM ATTI!
- 18. MHP'li danışmanın Yıldırım'a Kürdistan tepkisi
- 19. 20 yıl önce "Uygun değilsin" deyip almamışlar ERDOĞAN DA VIP MAĞDURU ÇIKTI
- 20. Binali Yıldırım, Uğur Dündar'ı istedi

9 Haziran 2019

21. Gerilim ve kavga siyasetinin ülkeyi getirdiği nokta... Soylu vur derse vururuz
öldür derse öldürürüz

10 Haziran 2019

22. Ordu'da yaşanan VIP tartışmasına noktayı koydu İMAMOĞLU: VALİ BİZE
TUZAK KURDU
23. Hiçbir baskıya pabuç bırakmam, kararımın nedeni Türkiye'deki kutuplaşmadır

11 Haziran 2019

24. Beylikdüzü Belediye Başkanlığı dönemi mercek altında İMAMOĞLU'NU
DİDİK DİDİK ARAŞTIRIYORLAR
25. İsraf düzenine son verecek olan biziz

12 Haziran 2019

26. İktidar yanlısı medya Bahçeli'nin Kürdistan eleştirisini sansürledi
27. AKP bürosuna gitti
28. İmamoğlu'nu didik didik eden müfettiş AKP'li çıktı

14 Haziran 2019

29. Bu imamın burada ne işi var!

15 Haziran 2019

30. Seçime 8 gün kala, devlet AKP'ye desteği hızlandırdı
31. Kırık olmayan karne tuzsuz tatsız aş benzer

16 Haziran 2019

32. Ünlü sunucu İsmail Küçükkaya SÖZCÜ'ye anlattı: NASIL SORULAR
SORACAĞIM!
33. Trabzonlulara "Pontus" demeyi sürdürüyorlar SKANDAL TWEET
34. Dedikodu ve iftiraların hiçbirisi umurumda değil

17 Haziran 2019

- 35. Türkiye tarihi toplantıda ekran başına kilitlendi SERT BAŞLADI TATLI BİTTİ PROGRAMDAN SONRA AİLE FOTOĞRAFI ÇEKTİRDİLER
- 36. Türkiye’de tüm belediyeler para beklerken... İBB’ye 959 milyon liralık seçim bütçesi aktarıldı
- 37. Belediye otobüslerinde israf afişleri

18 Haziran 2019

- 38. AKP’ye yakın anketçi sıcağı sıcağına halkın nabzını tuttu KİM BAŞARILIYDI!
- 39. Sayıştay raporunu postalayacağım
- 40. İstanbul diye İzmir grafiğini gösterdi
- 41. AKP’li vekilin Yıldırım övgüsüne tepki yağdı
- 42. Kravatının rengine bakıp Yunan dediler
- 43. İmamlar, gassallar kapı kapı Yıldırım’a oy istiyor

19 Haziran 2019

- 44. Erdoğan: Çaldılar ifadesi hukuki değil siyasidir

20 Haziran 2019

- 45. KÜÇÜKKAYA’NIN OTEL GÖRÜNTÜLERİNİ NASIL ELDE ETTİLER?
- 46. CHP’li vekil Oğuz Salıcı SÖZCÜ’ye açıkladı: İftiralar daha da artacak!
- 47. Siyaset geçici insanlık kalıcı
- 48. PONTUS GİTTİ SİSİ GELDİ

21 Haziran 2019

- 49. İmamoğlu, “Yargı önünü kesebilir” diyen Erdoğan’a seslendi: Millet iradesinin önünde hiçbir güç duramaz
- 50. Erdoğan, yabancı medyaya böyle dedi: Pazar günü çıkacak netice kabulümüzdür

22 Haziran 2019

51. BEBEK KATİLİ HAİNDEN BİLE MEDET UMUYORLAR

52. “Kürtlerden destek istiyorum”

53. İcad olunmamış taklalar yapıyorlar

23 Haziran 2019

54. İstanbul bugün Büyükşehir Belediye Başkanı’nı seçecek DEMOKRASİ
KAZANACAK

EK 2.Cumhuriyet Gazetesinde Yer Alan Haber Başlıkları

1 Nisan 2019

1. İmamoğlu ‘Hakkımı yedirmem’ dedi, YSK ve veri girişini durduran AA’yı uyardı: KAZANDIK, BİLİYORUM
2. 48 SAAT UYKU YOK

2 Nisan 2019

3. Tarihi başarı kazanan 3 büyükşehirin yeni başkanları ilk mesajlarını Cumhuriyet’ten verdi: 2019 RÜZGÂRI
4. Türkiye ayağa kalkacak
5. BÜTÜN PENALTILARI KURTARDI
6. PARTİLİLER SEFERBER OLDU
7. AKP’NİN ‘HATALI TUTANAK’ İDDİASI ÇÖKTÜ
8. AKP, sonucu kabullenemedi

3 Nisan 2019

9. İstanbul’da tam kadro oyları koruyan CHP’den net mesaj: Hiçbir oyuna izin vermeyeceğiz DEMOKRASİ NÖBETİ
10. YENİDEN SAYIM DURDURULDU
11. ANITKABİR’DE KUVAYI MİLLİYE RUHUyla HİZMET SÖZÜ

4 Nisan 2019

12. Sözen- Erdoğan devir teslimini anımsatan İmamoğlu mazbatasını istedi O eli havaya kaldırın
13. CHP LİDERİ: SONUCU KABUL EDİN
14. İstanbul’da yeni sayımlar da sonucu değiştirmiyor AKP süreci uzatıyor

5 Nisan 2019

15. Sandık başında tek bir itiraz yapmadığı ortaya çıkan AKP, masa başında oyunlara sarıldı ÜLKEYİ GERMEYİN
16. ‘YSK MÜDAHALE EDEMEZ

17. İMAMOĞLU: ADAMA, CEMAATLERE HİZMET İŞİ BİTTİ

6 Nisan 2019

- 18. ERDOĞAN-İMAMOĞLU ATIŞMASI ‘Çoğunluğu yok yönetemez’
- 19. YSK, AKP için seferber olsa da fark kapanmadı, Oylara sahip çıkan CHP mesaj verdi ‘Seçimi çaldırmayız’
- 20. SENARYOYA GEÇİT YOK

7 Nisan 2019

- 21. İmamoğlu, süreci uzatan AKP’ye ‘Sonraki adım ne’ diye sordu

8 Nisan 2019

- 22. Seçimin üzerinden bir hafta geçti. Temelsiz iddialara sığınan AKP, süreci uzatmak için her yolu deniyor ‘Yanlış yoldasınız’
- 23. İmamoğlu’na mazbatasının verilmesinin önünde hukuken hiçbir engel olmadığı vurgulandı Seçmenin hakkı gasp ediliyor

9 Nisan 2019

- 24. İstanbul’da geçersiz oyların yeniden sayımı da sonucu değiştirmede. İmamoğlu çağrı yaptı: Germeyin Mazbatayı halk verdi
- 25. YSK’YE TALİMAT GİBİ AÇIKLAMA
- 26. ‘SEÇİM HUKUKUNA AYKIRI’
- 27. İstanbul Barosu: Sorun mazbata verilip verilmemesini aştı Hukuku ezmeyin

10 Nisan 2019

- 28. EKREM İMAMOĞLU: Normalleşme sağlansın
- 29. Oyları koruyan ve Büyükçekmece’ye çıkarma yapan CHP, hukuksuzluğa isyan etti Tam kadro direniş
- 30. 3 OY DA YETTİ

11 Nisan 2019

- 31. YSK'YE 7 MADDELIK ÇAĞRI YAPAN MİLLET İTTİFAKI LİDERLERİ, ERDOĞAN'A SESLENDİ: Kulağına kim ne fısıldadı?
- 32. 'DARBE GİRİŞİMİYDİ'
- 33. 'Mazbatayı verin'

12 Nisan 2019

- 34. 'KUMPAS İÇİN SÜRE'

13 Nisan 2019

- 35. 'Saydırmam' zorbalığı
- 36. ESENYURT'TA DA SORGU
- 37. SESLER DAHA GÜR ÇIKSIN

14 Nisan 2019

- 38. 14 GÜNLÜK GASP
- 39. 'Saraçhane'de buluşalım'
- 40. Tribünler inledi: Mazbatayı ver

15 Nisan 2019

- 41. SEÇİMİN İPTALİ HUKUKEN MÜMKÜN DEĞİL CHP noktayı koydu: İstanbul'u kazandık
- 42. SÜREÇ UZADIKÇA SORUN ÇIKIYOR İmamoğlu: Halk mazbatayı verdi

16 Nisan 2019

- 43. 'SAKİN OLUN' TALİMATI
- 44. KAYBEDİNCE ÇAMUR ATTI
- 45. Halk artık mazbatayı bekliyor
- 46. İMAMOĞLU: Organize kötülük
- 47. TÜRK: KAYBETMEYİ BİLMEK ERDEMDİR

17 Nisan 2019

48. CHP: YALAN SÖYLÜYORLAR

49. CHP'Lİ VEKİLLER: İmamoğlu kazandı

18 Nisan 2019

50. İstanbul'un baharı

51. KURUCU DEĞERLER YENİDEN

52. CHP 25 YIL SONRA SARAÇHANE'DE

53. CHP LİDERİ KILIÇDAROĞLU: MİLYONLAR BAŞARDI

54. AKŞENER: MASA OYUNLARINA BOYUN EĞMEDİ

55. 'Hiçbir şey olmasa bile kesinlikle bir şey oldu'

19 Nisan 2019

56. İmamoğlu'nun ilk talimatı: Başkana antrikot, personele musakka olmaz
Çalışanlarla aynı yemekten istedi

57. 'İKTİDAR YÜRÜYÜŞÜ BAŞLADI'

58. MHP'DEN 'TEK ADAM' İTİRAFI

20 Nisan 2019

59. AKP, İmamoğlu'nun şeffaflık adımını mahkemeye koşup durdurdu Bu panik niye?

60. 'ÇALIŞANLAR ŞÜPHELİ GÖRÜLMEMELİ' Yıldırım da eleştirdi

21 Nisan 2019

61. CHP İstanbul İl Başkanı Kaftancıoğlu, zorlu süreci Cumhuriyet'e anlattı: İşte bu strateji ile başarı geldi

62. MECLİS TOPLANTISI CANLI İZLENECEK

63. İMAMOĞLU'NDAN MALTEPE ÇAĞRISI

64. BAHÇELİ SEÇİMDE ISRARLI 'Mazbatalı şahsın gizli gündemi var'

22 Nisan 2019

65. 'NASIL İNDİRİM YAPACAK GÖRELİM' Erdoğan: Çalıştırmayın

66. İmamoğlu: Gelecek güzel günleri hep birlikte karşılayalım istedim Yeni nesil siyaset

23 Nisan 2019

67. İBB'nin tartışmalı toplantısında AKP'lilerin dediği oldu İmamoğlu'na ilk engel

24 Nisan 2019

68. YSK'DEN İSTANBUL İÇİN AKP'YE İLK RET

25 Nisan 2019

69. KOMİSYONLARA TIRPAN Çalıştırmayın talimatı adım adım işliyor

26 Nisan 2019

70. 'YAPINDA GÖRELİM'

71. İstanbul oyunları

29 Nisan 2019

72. NE ULAŞIM NE ENGELSİZ HAYAT, İBB 4 YIL SADECE RANTA ÇALIŞTI AKP İstanbul'da ranta âşık

30 Nisan 2019

73. İMAMOĞLU'NDAN ERDOĞAN'A YANIT: İstanbullunun içine sindi

1 Mayıs 2019

1. 'DEMOKRASİYE KUMPAS'

2. 'SİYASİ GASPÇILIK'

3. BELEDİYEYE T.C. İBARESİ EKLENDİ Saraçhane'de 1 Mayıs Marşı

4 Mayıs 2019

4. EKREM İMAMOĞLU: Çok tedbirli ve temkinliyiz

5. CHP'Lİ BAŞKANLARDAN BİLDİRİ: YSK'yi siyasi karara zorlamak bekaya tehdit

5 Mayıs 2019

6. Kargalar güler
7. AKP'NİN SEÇİM İDDİALARI Ne dedilerse tek tek çöktü
8. CHP: ŞAİBE DEĞİL HAZIMSIZLIK

6 Mayıs 2019

9. İmamoğlu, YSK'nin en doğru kararı vereceğini söyledi Demokrasi adına
10. YSK'YE EK DİLEKÇE AKP hâlâ süreci uzatma peşinde

7 Mayıs 2019

11. YENİDEN KOLLARI SIVADI
12. Akşener'den 2 seçim çıkışı
13. CHP OLAĞANÜSTÜ TOPLANIYOR İmamoğlu: Asla vazgeçmeyin

8 Mayıs 2019

14. #HerŞeyÇokGüzelOlacak
15. YSK'nin İstanbul seçimini hukuka aykırı iptal etmesi üzerine CHP ilçeler için de 'hodri meydan' dedi Tümü iptal olsun
16. İMAMOĞLU'NA DESTEK Adaylar çekiliyor
17. DEMOKRATLAR GÖREVE
18. '16 milyonun emeğini çaldılar
19. İBB, İMAMOĞLU'NU TAKİBİ BIRAKTI

9 Mayıs 2019

20. İmamoğlu, Cumhuriyet aracılığıyla İstanbulluya seslendi: Kaybetmedik. 23 Haziran'a kadar ara verdik Yine döneceğiz

21. Demokrasi için büyük seferberlik

10 Mayıs 2019

22. Erdoğan, 23 Haziran'da devletin olanaklarıyla, İmamoğlu halkın desteğiyle yarışacak İŞTE DAYANIŞMA

23. CHP'NİN İSTANBUL STRATEJİSİ Gasp anlatılacak

11 Mayıs 2019

24. YIKIM KORKUSU

25. 'Bu toplumu kandırmaları'

12 Mayıs 2019

26. İmamoğlu: Gelecek için SUSMAYIN

13 Mayıs 2019

27. ERDOĞAN: KAYDA GİRİYOR Tribünler ve sanatçılar hedefte

14 Mayıs 2019

28. Mazbatası elinden alındı ama seçim öncesi vaatleri bir bir yaşama geçiyor İmamoğlu rüzgârı

29. Saldırılara isyan

15 Mayıs 2019

30. İmamoğlu: Gönülleri çaldık

31. FETÖ ŞÜPHELİSİNDEN İDDİA 'İmamoğlu'nu suçla, tahliye ol'

16 Mayıs 2019

- 32. BİR SÖZÜ YETTİ BİNALİ YILDIRIM'A MAL ETTİLER
- 33. 'O MAZBATA GERİ ALINACAK'
- 34. AKP'Lİ GÖKSU'DAN IRKÇI SÖZLER Trabzonluları kızdırdı
- 35. Yeniden umut yolculuğu

17 Mayıs 2019

- 36. İMAMOĞLU'NUN ÇALIŞMA OFİSİNDEN İZLENİMLER 2030-2050'nin planını yapıyor
- 37. ŞİŞLİ'DEN İLK ADIM YÜRÜYÜŞÜ

18 Mayıs 2019

- 38. CHP'Lİ TÜM BELEDİYE BAŞKANLARI EKREM İMAMOĞLU İÇİN SAHADA

19 Mayıs 2019

- 39. İmamoğlu: Atatürk ışığı

20 Mayıs 2019

- 40. CHP LİDERİ KILIÇDAROĞLU: Adalet terazisi düzelmeli
- 41. GÖNÜLDEN YA DA MECBURİ Her yaştan gençler

21 Mayıs 2019

- 42. İMAMOĞLU'NUN 17 GÜNÜ Her aileye 300 lira katkı

22 Mayıs 2019

- 43. Sansürlenmiş israf 'TALİMATLA KESİLDİ'
- 44. ZARAR BATAĞI
- 45. CHP SAHAYA İNİYOR Vekillere bir ay İstanbul görevi

46. ‘Demokrasiyi mahvettiler’

23 Mayıs 2019

47. ‘DEMOKRASİYİ KATLETTİLER’

48. Yeniden yola çıkan İmamoğlu, küçük azınlığın kurduğu israf ve yağma düzenini teşhir etti Bu düzen değişecek HUKUK TANIMİYORLAR

49. CHP TAM KADRO SAHAYA İNDİ

24 Mayıs 2019

50. ÇÖKEN YALANLAR

51. ÜÇ ANKETTE YİNE ÖNDE

52. BÖCEK: İSTANBUL’U ALACAĞIZ

53. İKTİDARIN İSTANBUL TELAŞI İmamoğlu’na AKP’li müfettiş

25 Mayıs 2019

54. İMAMOĞLU’NA SEVGİ SELİ

55. İYİ PARTİ’DEN GÜÇLÜ DESTEK 81 il başkanından İstanbul çıkarması

56. ‘Fark daha açılacak’

26 Mayıs 2019

57. YILDIRIM’IN ÇELİŞKİSİ Adaletsizliğini çabuk unuttu

58. İMAMOĞLU’NA DESTEK 550 bin kişi bağış yaptı

27 Mayıs 2019

59. Sürprizlerim olacak

29 Mayıs 2019

60. KUMPASA SERT TEPKİ

30 Mayıs 2019

- 61. Ayakkabısız çocuk ağılattı
- 62. Yıldırım- Topbaş buluşmasına eşi ve oğlunu FETÖ'nün öldürdüğü Olçok'tan tepki: Buna kim kanar!

31 Mayıs 2019

- 63. AKP'NİN TARİKAT SEVDASI BİTMİYOR. İSTANBUL SEÇİMİ YAKLAŞIRKEN YILDIRIM'DAN DİKKAT ÇEKEN ZİYARET Cemaatle ittifak
- 64. BİNALİ YILDIRIM'A KADRO YANITI İmamoğlu halkla kol kola

1 Haziran 2019

- 1. İMAMOĞLU'NDAN ERDOĞAN'A YANIT '39 başkanla da çalışacağım'

4 Haziran 2019

- 2. Yıldırım'ın, seçimi iptal eden üyelerden Çiftçi'nin ağabeyine kıyak görev verdiği ortaya çıktı YSK'deki eş dost!
- 3. EKREM İMAMOĞLU: Gerekçenin sahibi bile yok

5 Haziran 2019

- 4. YSK'yi eleştirdi, bayramlaştı
- 5. KILIÇDAROĞLU: İMAMOĞLU'NUN RAKİBİ ARTIK YILDIRIM DEĞİL YSK

6 Haziran 2019

- 6. KARADENİZ MEYDANA AKTI
- 7. AKPLİLERİN İRKÇİ SÖYLEMİ SÜRÜYOR
- 8. AKP adayı Binali Yıldırım, Sivas'a gitti. Kangal hediye edilen Yıldırım, "TV'de her şeyi konuşuruz" dedi.

7 Haziran 2019

- 9. AKP'lilerin İmamoğlu'na yönelik söz ve davranışlarına büyük tepki Karadeniz'de ırkçılığa isyan 'PONTUS' SÖYLEMİ TERS TEPTİ
- 10. SOYLU İSTEDİ, VALİ UYGULADI
- 11. 'BEKA'DAN 'KÜRDİSTAN'A

8 Haziran 2019

- 12. İstanbul'da tam gaz suç
- 13. Dilek İmamoğlu alanlardaki havayı anlattı: Umudu gördüm yine kazanacağız

9 Haziran 2019

- 14. İmamoğlu için İstanbul'da çalışan Soyer: Hedefimiz ülke sorumluluğu Hikâye değişecek
- 15. VIP GERGİNLİĞİ İmamoğlu sakinleştirmiş

10 Haziran 2019

- 16. İMAMOĞLU, KARADENİZ GEZİSİNİN ARDINDAN HAKKINDA ORTAYA ATILAN İDDİALARI ÇÜRÜTTÜ YALANLAR ÇABUK ÇÖKTÜ
- 17. KILIÇDAROĞLU: SEÇMEN DARBEYİ KABUL ETMEZ

11 Haziran 2019

- 18. Ben adalet diyorum, onlar 'Pontus' diyor!
- 19. SEÇİM RÜŞVETİ
- 20. TARTIŞMAYI KÜÇÜKKAYA YÖNETECEK 17 yıl sonra ortak program

12 Haziran 2019

- 21. İmamoğlu, 'henüz kopyalanmamış' bir vaadini açıkladı: İş bulana kadar destek İşsiz için de her şey güzel olacak

22. TEPKİLER ÜZERİNE SİLDİ Yıldırım'dan 'ekümenik' tweeti

13 Haziran 2019

23. Esenler Belediyesi'nin İmamoğlu'nun mazbatasını aldığı gün İBB'den istediği taşınmazları açıklıyoruz İşte 'rant kaçırma' belgesi

24. Önde olan İmamoğlu, polemige girmeyecek, AKP'nin umudu TV programı
Son dönemde farklı iki strateji PROJELERİNİ ANLATACAK

25. FARK KAPANMIYOR

26. EKREM İMAMOĞLU: '1 dakika diyorum'

14 Haziran 2019

27. AKP son kozları oynuyor. Seçmene mesaj için revizyonun öne çekilmesi tartışılıyor Kabine değişikliği ile seçimi çevirme planı

28. SÜRPRİZ BULUŞMA 'CUMHUR' liderleri İstanbul'u görüştü

29. Çözüm önerilerini anlatan ve 'yine kazanacağız' mesajı veren İmamoğlu'ndan haksızlığa isyan: Her gün yeni tertip PARTİZANLIK

30. Hızır Bey'in mezarına ziyaret

15 Haziran 2019

31. Ekrem İmamoğlu'ndan Binali Yıldırım için çalışan valiye tepki: Ne yapsanız boş, halk kararı verdi

32. İBB YILDIRIM İÇİN SAHADA

33. ERDOĞAN'IN ORTAK YAYIN YORUMU 'TV tartışması ışıık verecek'

16 Haziran 2019

34. '1 HAFTA KALDI GELİYORUZ'

35. HDP İSTANBUL'DA KÜSKÜNLERE YOĞUNLAŞTI

36. BAHÇELİ: KÜRT KÖKENLİ KARDEŞLERİMİZ CİĞERPAREMİZ

37. AKŞENER: ÜÇ PUAN FARKLA İMAMOĞLU YENİDEN SEÇİLECEK

17 Haziran 2019

38. İMAMOĞLU-YILDIRIM CANLI YAYININA 31 MART'TA BAŞLAYAN HUKUKSUZLUK SÜRECİ DAMGA VURDU Kim çaldı, yanıtsız kaldı

39. İBB'DEN YILDIRIM ADINA VAATLER 400 liralık seçim selamı

18 Haziran 2019

40. İMAMOĞLU'NDAN 23 HAZİRAN MESAJI: İsrafbol Belediyesi'nin adı bu hafta değişecek!

41. YILDIRIM, KENDİ AYAĞINA SIKTI FETÖ ile mücadele etmediklerinin itirafı

42. İMAMOĞLU'NU HEDEF ALDI Erdoğan: Böyle bir makama gelemeyiz

19 Haziran 2019

43. AKP'nin İstanbul adayı Binali Yıldırım, seçim çalışmalarında devletin kiraladığı aracı kullanıyor Devlet ona çalışıyor

44. İstanbul'da açılış yapan Erdoğan'dan İmamoğlu'na: Dur bakalım, bitmedi Meydanlara tehditle döndü

45. İmamoğlu: Muhtarlar köprü kuracak

46. Eski HDP Eş Genel Başkan: İmamoğlu'nun söylemi desteklenmeli Demirtaş'tan çağrı

20 Haziran 2019

47. İBB'den yardıma muhtaç ve engelli yurttaşlara 'Yıldırım'a oy vermezseniz yardım kesilir' mesajı GÖZDAĞI TİMİ

48. 'İSPARK İŞÇİLERİNE BASKI'

49. 'TV PROGRAMI ETKİLİ OLMADI' AKP'ye göre de İmamoğlu şanslı

50. CHP, YILDIRIM'IN KULLANDIĞI ARACI SORDU

51. ERDOĞAN: SİSİ Mİ, YILDIRIM MI? Sisi seçim malzemesi

52. İMAMOĞLU'NDAN SİSİ VE GÖRÜŞME YORUMU Artık her yolu deniyor

53. CHP, 23 HAZİRAN'A HAZIR 200 bin kişi ile sandık başında

21 Haziran 2019

54. İmamoğlu, anketlere karşı uyardı, İstanbul seçmenine çağrı yaptı: Rehavet yok herkes sandığa

55. 'İMAMOĞLU'NU SEÇECEĞİZ'

56. 'Oy ver' dayatması

22 Haziran 2019

57. Kılıçdaroğlu ve İmamoğlu, seçime bir gün kala Cumhuriyet'ten İstanbullulara seslendi DESTAN YAZIN

58. 'Ne yapacaklarını şaşırdılar'

EK 3.Akşam Gazetesinde Yer Alan Haber Başlıkları

1 Nisan 2019

1. İSTANBUL'UN FİNALİ BİNALİ

2 Nisan 2019

2. HDP İLK GÜN 'DİYET'İ HATIRLATTI
3. Halkın kararı baş üstüne ama mücadelemi veririm
4. İSTANBUL'DA BAŞKANI 319 BİN GEÇERSİZ OY BELİRLEYECEK

3 Nisan 2019

5. SATIR SATIR ÇALMIŞLAR
6. ANITKABİR'DE KORSAN İMZA

4 Nisan 2019

7. TEHDİT GİBİ MAZBATA ISRARI
8. Venezuela hesabı mı yapıyorsunuz?
9. SANDIKLAR AÇILIYOR FARK KAPANIYOR

5 Nisan 2019

10. İSTANBUL'DA FARK HIZLA KAPANIYOR BÜTÜN İLÇELERDE SAYIM
11. Mazbata diye tutturmak akla ziyan hareket
12. ASKERİ KAYNAKLAR: Anıtkabir'in saygınlığına gölge düşürüldü
13. İMAMOĞLU SÜRECİ SUİSTİMAL EDİYOR

6 Nisan 2019

14. OYUMUZ YÜZDE 53.3 HADDİNİZİ BİLİN
15. 22 İLÇEDE SAYIM SÜRÜYOR ARADAKİ OY FARKI AZALIYOR

7 Nisan 2019

16. Çelik: Olağanüstü bir durum yok

8 Nisan 2019

17. AK PARTİ YSK'YA BAŞVURDU YENİDEN SAYIM

9 Nisan 2019

18. İmamoğlu'ndan medyaya tehdit

12 Nisan 2019

19. YILDIRIM: SÖZ YSK'NINDIR, NOKTA

13 Nisan 2019

20. Cuma namazını birlikte kıldılar

21. Pontus Ekrem İstanbul'u Fethetti

22. Maltepe'de iki gün daha sayım

15 Nisan 2019

23. Bundan belediye başkanı olmaz

16 Nisan 2019

24. SAHTEKÂRLIĞIN SON KULLANMA TARİHİ OLMAZ

17 Nisan 2019

25. AK Parti: Mazbatayı vermeyin

18 Nisan 2019

26. İTİRAZA RAĞMEN MAZBATA

27. YSK son sözü söyleyecek

19 Nisan 2019

28. İmamoğlu'ndan Demirtaş övgüsü

20 Nisan 2019

- 29. İLK TALİMAT KANUNSUZ
- 30. ‘Eş başkan’ Canan
- 31. Tüm işlemler hukukun içinde olmalı

21 Nisan 2019

- 32. Müfettişe yalan beyan
- 33. Yeniden seçim vicdanı rahatlatır

22 Nisan 2019

- 34. SANDIKTA HİLE YAPAN GÜÇ VERİLERİ KOPYAYA ZORLADI

29 Nisan 2019

- 35. Oylarımızın akıbeti ortaya çıkarılmalı

6 Mayıs 2019

- 1. YSK bir karara varacak

7 Mayıs 2019

- 2. YSK kararı bağlayıcıdır

9 Mayıs 2019

- 3. ‘Siyaseti bırak Fener’i kurtar’

10 Mayıs 2019

- 4. Oy gasp edenlere hesap soracağız

11 Mayıs 2019

- 5. Kandil ‘İmamoğlu’ dedi
- 6. 22 sandık tamamen boş

12 Mayıs 2019

- 7. SLOGANLARI FETÖ’CÜLERİN

8. İSTANBUL'UN NOTU ÖNEMLİ

13 Mayıs 2019

9. İmamoğlu'ndan skandal afiş

14 Mayıs 2019

10. ÇOCUK YALANI
11. Kıbrıs'ta yine sahte imza attı
12. 96 sandık başkanı CHP üyesi çıktı

15 Mayıs 2019

13. Gençlerin iftarına misafir oldu

16 Mayıs 2019

14. CHP'ye verilen oy İmralı'nın yolunu açacak

18 Mayıs 2019

15. Oylarımızı 'hiç' etmişler

19 Mayıs 2019

16. İstanbul'da yapacak daha çok işimiz var

21 Mayıs 2019

17. Sandığa gitmeyeni alıp götürün

22 Mayıs 2019

18. Gençlerle sahur buluşması

23 Mayıs 2019

19. Ben iki türlü mağdurum

24 Mayıs 2019

20. Farklı muamele olmayacak

25 Mayıs 2019

- 21. Kandil: Oylarınızı İmamoğlu'na verin
- 22. SIKINTI VARSA İTİRAZ ETSİNLER
- 23. 'İSRAF' YALANLARINA KALEM KALEM CEVAP

26 Mayıs 2019

- 24. OYLARIN HEPSİ SAYILSA AÇIK ARA ALIRDIM

27 Mayıs 2019

- 25. CHP adayı mağdurmuş hadi oradan!

28 Mayıs 2019

- 26. Ne dediysek yaptık yine biz yaparız
- 27. Romanların Binali Abisi olacağım

29 Mayıs 2019

- 28. Motosikletliye köprü ücretsiz
- 29. FETÖ SORULDU, SAÇMALADI

30 Mayıs 2019

- 30. Huzurumuza zarar vereni tutup atarız

1 Haziran 2019

- 1. Makyajı döküldükçe gerçek yüzü çıkıyor
- 2. Evlenen İstanbullu 'ya 8 bin TL destek

3 Haziran 2019

- 3. CANLI YAYIN İÇİN TEMAS BAYRAM SONRASI
- 4. Yeşil alanda İmamoğlu inşaat

4 Haziran 2019

- 5. Son sahurda misafir oldu

5 Haziran 2019

- 6. Ortak canlı yayın bayramdan sonra
- 7. FETÖ İMAMOĞLU'NU BİZ SEÇTİRDİK
- 8. Tatile gidenler geri dönmeyi unutmasın
- 9. Rüzgarı arkamıza aldık, İstanbul'u kazanacağız

6 Haziran 2019

- 10. Öncelik İstanbul herşeyi konuşuruz

7 Haziran 2019

- 11. MASKE VIP'TE DÜŞTÜ
- 12. Diyarbakır'a Kürtçe selam

8 Haziran 2019

- 13. Siyasetçi memura nasıl saldırır?
- 14. BEKLENEN RANDEVU TRT EKRANINDA
- 15. VIP'te rezalet çıkardı, ortadan kayboldu

9 Haziran 2019

- 16. 'DAYINA KIZMASİYASETÇİSİN'
- 17. Valilikten hakarete suç duyurusu

10 Haziran 2019

- 18. Kibrinden özür dileyemedi

11 Haziran 2019

- 19. İSTANBUL RANDEVUSU
- 20. ORDU VALİSİNE SAHİP ÇIKTI

12 Haziran 2019

- 21. Yayına çıkmadan yalan söyledi

13 Haziran 2019

- 22. HIRSIZLIĞA ÖZEL ÖNLEM ALDIK
- 23. İMAMOĞLU'NA 'YALAN' TEPKİSİ
- 24. 15 soru, 3'er dakika

14 Haziran 2019

- 25. Mitil atılmış halde

15 Haziran 2019

- 26. Kankalara söz

16 Haziran 2019

- 27. 16 YILDIR HAZIRIM

17 Haziran 2019

- 28. BİLGİ VE DÜRÜSTLÜK KAZANDI
- 29. İşsize ve kadına destek
- 30. Emaneti Yıldırım'a vereceğiz

18 Haziran 2019

- 31. İMAMOĞLU KREŞİ 531 TL
- 32. DAVAYA ASLA KIRGINLIK OLMAZ
- 33. Yayın öncesi otelde buluşma
- 34. Ülkücü kardeşlerim çok yoğun çalışıyor

19 Haziran 2019

- 35. NEREDEN BAKSAN REZALET
- 36. Yayın öncesi buluşulması gayriahlaki
- 37. 15 TEMMUZ'DA FETÖ'YLE BERABERDİ
- 38. 14.2 milyonluk sempozyum ihalesi yandaşa
- 39. İBB 'de zarar ve usulsüzlük tespitemiz yok
- 40. İMAMOĞLU'NA OY İSTEYEN HDP'NİN BÜROSU

20 Haziran 2019

- 41. BEYLİKDÜZÜ RAPORUNU OKUDUN MU?
- 42. Yıldırım mı diyeceğiz Sisi mi?
- 43. İmamoğlu, 6.5 milyonluk zarar için yargılanıyor
- 44. Gizli görüşme ahlaki sorun

21 Haziran 2019

- 45. GERÇEK ANKET SEÇİMDİR
- 46. İstanbul'a vefa borcunu ödeyeceğim
- 47. VİLLA VAR VAKIF YOK
- 48. KAÇAK BULUŞMA İYİ NİYETLİ DEĞİL

22 Haziran 2019

- 49. 900 BİN TAPU SÖZÜ
- 50. HDP'NİN ELİ AYAĞI DOLAŞTI

EK 4.Sabah Gazetesinde Yer Alan Haber Başlıkları

2 Nisan 2019

1. TUTANAK HİLESİYLE OYLARI ÇALDILAR

3 Nisan 2019

2. İSTANBUL'UN KADERİ ÇALINAN OYLARDA

4 Nisan 2019

3. GEÇERSİZ OYLAR SAYILDIKÇA FARK KAPANIYOR
4. HUKUKA SAYGILI OL
5. BU TELAŞ NİYE?

5 Nisan 2019

6. GİRİLMİYEN TÜM OYLARIN TAKİPÇİSİYİZ
7. 6 SANDIKTA DAHA HATA
8. 'Mazbata diye tutturması akla ziyan'
9. ASKERİ KAYNAKLAR: EKREM İMAMOĞLU ANITKABİR'İN SAYGINLIĞINA GÖLGE DÜŞÜRDÜ

6 Nisan 2019

10. TELAŞA GEREK YOK YSK KARARI VERECEK
11. İstanbul'da fark azalıyor

7 Nisan 2019

12. FATİH'TE YILDIRIM'IN 116 OYUNU ÇALMIŞLAR

9 Nisan 2019

13. HEM 'AİLE' DİYECEKSİN HEM TEHDİT EDECEKSİN

12 Nisan 2019

14. YILDIRIM: SUSKUNLUĞUM YSK'NIN KARAR SÜRECİNE SAYGIMDANDIR

13 Nisan 2019

15. CUMA NAMAZINI BİRLİKTE KILDILAR

15 Nisan 2019

16. BUNDAN BELEDİYE BAŞKANI OLMAZ

16 Nisan 2019

17. OYLARIMIZ İÇ EDİLDİ RAKİBE YAZILDI

18 Nisan 2019

18. SON SÖZ YSK'DA

20 Nisan 2019

19. BİLGİ SIZDIRMAYA MAHKEME 'DUR' DEDİ

20. En büyük makam gönülde olandır

21 Nisan 2019

21. İSTANBUL'DA SEÇİM ZİRVESİ

22. İSTANBUL'DA SANDIKLARA HİLE KARIŞTIĞINI BELİRTEN
BAHÇELİ: SEÇİMİN YENİLENMESİ VİCDANI RAHATLATIR

23. KOZMİK BİLGİLER KİME GİDECEKTİ

26 Nisan 2019

24. İmamoğlu'nun bağımsız uzmanı CHP'li çıktı

28 Nisan 2019

25. İMAMOĞLU'NDAN 2. VERİ SKANDALI

29 Nisan 2019

26. İSTANBUL, İMAMOĞLU'NUN OYUNLARIYLA YÖNETİLEMEZ

27. OYLARIN YERİNE GİTMESİ İÇİN UĞRAŞIYORUZ

6 Mayıs 2019

1. Delillerimiz çok sağlam

7 Mayıs 2019

2. İSTANBUL'DA SEÇİM YENİLENİYOR
3. AK PARTİ ADAYI BİNALİ YILDIRIM: İSTANBULUMUZ İÇİN HAYIRLI UĞURLU OLSUN

8 Mayıs 2019

4. BAĞÇELİ KARARGÂHI İSTANBUL'A KURUYOR

10 Mayıs 2019

5. KENETLENECEĞİZ BÖLÜNMEYECEĞİZ
6. OY ÇALANLARDAN 23 HAZİRAN'DA HESAP SORACAĞIZ

11 Mayıs 2019

7. KİRLİ İTTİFAK YENİDEN SAHNEDE
8. GÜZEL SONUÇ ELDE EDECEĞİZ

13 Mayıs 2019

9. 23 Haziran'da arızayı gidereceğiz
10. İMAMOĞLU KURGULANMIŞ BİR FİĞÜR

14 Mayıs 2019

11. AK PARTİ İSTANBUL ADAYI YILDIRIM: ÜSTÜNE GİDİP TESPİT EDİYORUZ, ADAMLAR SAĞLAM ÇALMIŞ

18 Mayıs 2019

12. CEVABI 23 HAZİRAN'DA BERABER VERELİM

1 Haziran 2019

1. CHP ADAYININ GERÇEK YÜZÜ ORTAYA ÇIKTI

3 Haziran 2019

2. BAYRAMLIĞIMI DÖŞEK ALTINA SERERDİM

6 Haziran 2019

3. BİZ HER ŞEYE HAZIRIZ HER ŞEYİ KONUŞURUZ

7 Haziran 2019

4. PKK KARDEŞLİĞİMİZİ HEDEF ALIYOR
5. CHP ADAYININ VİP ZORBALIĞI

8 Haziran 2019

6. ŞANLIURFA YILDIRIM'I BAĞRINA BASTI

9 Haziran 2019

7. Valiye hakaret eden CHP adayı için soruşturma

10 Haziran 2019

8. 'Valiye küfrettiği için özür dilemeli'
9. FOX'un sansürü büyük tepki çekti

11 Haziran 2019

10. Tüm kanallara açık ortak yayın 16 Haziran'da

12 Haziran 2019

11. Yıldırım, Bakırköy Özgürlük Meydanı'nda vatandaşlarla sohbet etti.
12. Yıldırım, projelerini A HABER'de anlatacak

14 Haziran 2019

13. KAPI KIRAN PITIRCIK

15 Haziran 2019

14. GAZETECİLER GÖREVİNİ YAPTI SIRA YSK'DA

16 Haziran 2019

15. BÜYÜK BULUŞMA A HABER EKRANINDA

17 Haziran 2019

16. BİNALİ YILDIRIM YARI BABAM SAYILIR

17. TÜRKİYE’NİN HEYECANLA İZLEDİĞİ DÜELLODA YILDIRIM NET KONUŞTU İMAMOĞLU TOP ÇEVİRDİ

18. Vakit, Binali Yıldırım vaktidir.

19. İŞTE CHP ADAYININ SERİ YALANLARI

18 Haziran 2019

20. KÜFÜRBAZLARI SANDIĞA GÖMÜN

21. EKRAN YALANLARI AYAĞINA DOLANDI

22. YILDIRIM, KAZAYA MÜDAHALE ETTİ MAKAM ARACINI DURDURDU YARDIMA KOŞTU

23. BAĞCILAR VE ESENLER’DEN TEPKİ: İMAMOĞLU’NUN DİLİ AYRIŞTIRICI

19 Haziran 2019

24. CHP ADAYININ BÜYÜK YALANI

25. GİZLİ BULUŞMADA TEZGÂH KURDULAR

26. BU GÖRÜŞME GAYRİ AHLAKİ

27. YALAN BUNLARIN GENLERİNE İŞLEMİŞ

20 Haziran 2019

28. CHP’LİLERDE SUÇ BASTIRMA PANİĞİ

29. ‘DENSİZLİK AHLAKSIZLIK’

30. MİLLETİN VALİSİNE ‘İT’ DİYEN BİRİNDEN SİYASETÇİ OLMAZ

31. AK PARTİLİ MAHİR ÜNAL: BİZE AÇIKÇA YALAN SÖYLENDİ

21 Haziran 2019

32. OTELDE 45 DAKİKA DERS ÇALIŞTILAR

- 33. OTEL BULUŞMASI İYİ NİYETLE İZAH EDİLEMEZ
- 34. AYRI GAYRI YOK EŞİT HİZMET VAR
- 35. CHP ADAYININ ÜNİVERSİTE DİPLOMASI BİLE ŞAİBELİ

22 Haziran 2019

- 36. İSTANBUL'UN GELECEĞİNE OYUNUZLA SAHİP ÇIKIN
- 37. BU SEFER OYUMUZU ÇALAMAYACAKLAR
- 38. HDP VE KANDİL CHP'NİN YANINDA

23 Haziran 2019

- 39. SEÇİM SANDIĞINA SAHİP ÇIKALIM

EK 5.Gazetelerde Yayınlanan Seçim Haberlerinin İçerik Çözümlemesinde Kullanılan Kodlama Cetveli

1. Seçim Haberlerinin Yayınlandığı Gazeteler

1.SÖZCÜ	2.CUMHURİYET	3.AKŞAM	4.SABAH
---------	--------------	---------	---------

2. Seçim Haberlerinin Yayınlandığı Aylar

1. 31 Mart-30 Nisan
2. 1 Mayıs-31-Mayıs
3. 1 Haziran- 23 Haziran

3. Seçim Haberlerinin Gazete Sayfasındaki Konumu

1.MANŞET	2.SÜRMANŞET	3.SOL ÜST
4.SAĞ ÜST	5.SOL ALT	6. SAĞ ALT
7.SOL ORTA	8.ORTA	9.SAĞ ORTA

4. Seçim Haberlerinin Sunumu

1. YAZI	2. YAZI+FOTOĞRAF	3. YAZI+FOTOĞRAF+GRAFİK	4. YAZI+GRAFİK
---------	------------------	-------------------------	----------------

5. Seçim Haberlerine Konu Olan Partiler

1.ADALET VE KALKINMA PARTİSİ (AK PARTİ)	2. CUMHURİYET HALK PARTİSİ (CHP)
3.HER İKİSİDE	

6. Seçim Haberinin İçeriğinin Konusu

1. SEÇİM- ADAY	2.POLİTİKA	3. EKONOMİ	4.MİLLİ BİRLİK VE BERABERLİK
5. KÜLTÜR-SANAT	6.ADALET	7.DEMOKRASİ	8.DİN
9.YOLSUZLUK	10.HUKUK	11.EĞİTİM	12.DİĞER

7. Seçim Haberinin Niteliği

1.AÇIKLAMA	2.BİLGİLENDİRİCİ	3.TAVSİYE VE ÖNERİ VERİCİ
4.BEKLENTİ	5.DESTEK	6.ELEŞTİRİ
7.İDDİA	8.VAAT	9.KAYGI UYANDIRICI- TEHDİT EDİCİ
10.CEVAP	11.YORUM	12.ABARTILI
13.DİĞER		

8. Habere Konu Olan Kişi ve Kurumlar

1.CUMHURBAŞKANI
2.CUMHUR İTTİFAKI (AKP-MHP)
3.MİLLET İTTİFAKI (CHP-İYİ PARTİ-SAADET PARTİSİ-DEMOKRAT PARTİ)
4.KEMAL KILIÇDAROĞLU
5.MERAL AKŞENER
6. DEVLET BAHÇELİ
7. BELEDİYE BAŞKAN ADAYI BİNALİ YILDIRIM
8. BELEDİYE BAŞKAN ADAYI EKREM İMAMOĞLU
9.YÜKSEK SEÇİM KURULU YETKİLİLERİ (SADİ GÜVEN)
10. DİĞER

9. Seçim Haberinin İçerik Anlatım Tarzı (Tonu)

1.NÖTR	2.OLUMLU	3.OLUMSUZ
---------------	-----------------	------------------

10. Seçim Haberinde Ele alınan Ana Aktöre Yaklaşım

1.NÖTR	2.OLUMLU	3.OLUMSUZ
---------------	-----------------	------------------

11. Seçim Haberinde Olumlu Bir Şekilde Ele Alınan Aday-Parti

1.CUMHUR İTTİFAKI (AK PARTİ-MHP)
2.MİLLET İTTİFAKI (CHP-İYİ PARTİ)
3.BELEDİYE BAŞKAN ADAYI BİNALİ YILDIRIM
4.BELEDİYE BAŞKAN ADAYI EKREM İMAMOĞLU
5.DİĞER

12. Seçim Haberinde Olumsuz Bir Şekilde Ele Alınan Aday-Parti

1.CUMHUR İTTİFAKI (AK PARTİ-MHP)
2.MİLLET İTTİFAKI (CHP-İYİ PARTİ)
3.BELEDİYE BAŞKAN ADAYI BİNALİ YILDIRIM
4.BELEDİYE BAŞKAN ADAYI EKREM İMAMOĞLU
5.DİĞER

13. Seçim Haberlerinin Kaynağı

1.MUHABİR
2.HABER AJANSI
3.KÖŞE YAZARI
4.MEDYA MERKEZİ
5.BELİRSİZ

14. Seçim Haberlerinin İçeriğinin Kaynağı

1.HABERE KONU OLAN ADAYIN/PARTİNİN GÖRÜŞÜ
2.HABER MUHABİRE DAYANIYOR
3.SİYASETÇİYE DAYANIYOR
4.HABER BELGELERE DAYANIYOR
5.HABER VATANDAŞA DAYANIYOR
6.DİĞER

15. Seçim Haberlerinde Yorum Durumu

1.VAR	2.YOK
--------------	--------------

16. Seçim Haberlerinde Kullanılan Kavramlar

1.SEÇİM	2.OY	3.SEÇMEN	4.SANDIK	5.KAZANDIK
6.KAYBETTİK	7.HİZMET	8.MANİPÜLASYON	9.NÖBET	10.ÇALMAK
11.USULSÜZLÜK	12.İTİRAZ	13. DEMOKRASİ	14.SONUÇ	15.HUKUK
16.YSK	17.DİRENİŞ	18.KUMPAS	19.MAZBATA	20.İRDE
21.SAYIM	22.TEMSİL	23.DELİL	24.ADALET	25.İTTİFAK
26.KANUNSUZ	27.DESTEK	28.TEPKİ	29.ÇİFTE STANDART	30.FARK
31.TUTANAK	32.MÜCADELE	33.YENİDEN	34.BELGE	35.DİĞER

17. Seçim Haberlerinde Fotoğraf Kullanımı

1.VAR	2.YOK
--------------	--------------

18. Seçim Haberlerinin Görselinde Kullanılan Siyasi Aktör

1.PARTİ GENEL BAŞKANI
2.BELEDİYE BAŞKAN ADAYI BİNALİ YILDIRIM
3.BELEDİYE BAŞKAN ADAYI EKREM İMAMOĞLU
4.SİYASİ AKTÖR
5.SİYASİ AKTÖRE YER VERİLMEMİŞ
6.HER İKİ İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKAN ADAYI

EK 6.Gazetelerde Yayınlanan Seçim Haberleri Örnekleri

ALNININ TERİYLE KAZANDI

Ekrem İmamoğlu, inandı... Çok çalıştı hakkını yedirmede, seçim gecesi defalarca "öndeyim" dedi. İş sıkı tuttu. Ve İstanbul'u aldı...

İSTANBUL Büyükşehir Belediye Başkanı seçilen CHP'li Ekrem İmamoğlu, ilk sonuçlar gelmeye başladığı andan itibaren her sandığın takipçisi oldu. Sık sık ekrana çıkıp seçmenlerini bilgilendirdi.

ANADOLU Ajansı'nın veri akamı kesmesine ve YSK'nın sesizliğine rağmen Ekrem İmamoğlu geri adım atmadı. "Seçimi ben kazandım" diye haykarak meydanı boş bırakmadı. İşi göğüsledi.

Maratonu başarıyla bitirdi

- İmamoğlu 103 günde İstanbul'un 39 ilçesini ziyaret etti.
- Yaya olarak 1000 km'den fazla yol katetti.
- Binlerce kişiyle yüzyüze konuşup tokalaştı.

EN BÜYÜK DUAM

TC SÖZCÜ

DUASI KABUL OLDU

Ekrem İmamoğlu seçimden önceki son cuması günü Beykoz'daki Hz. Yûsuf Türbesi'ne gidip dua etmişti. O anlar SÖZCÜ'ye böyle manet olmuştu.

Sözcü Gazetesi 2 Nisan 2019

İL VE İLÇE SEÇİM KURULLARI İLE YSK'DA... ÇİFTE STANDART

AKP'nin başta İstanbul olmak üzere pek çok yerde oylara yaptığı itirazların neredeyse tamamına yakını kabul edilirken muhalefetin itirazları reddedildi

İSTANBUL BİZİM İÇİN BİR AŞK HİKAYESİ

AKP adayı Binali Yıldırım İstanbul için bu sloganlarla seçim yolculuğuna başladı... "İstanbul bizim için bir aşk hikayesi" diyordu...

İstanbul bizim aşkımız kaybettik çok şaşkınsınız

İSTANBUL seçimi, yaklaşık 25 yıldır bu mega kenti yöneten AKP için çok önemliydi... Bu yüzden "İstanbul bizim aşkımız, İstanbul bir aşk hikayesi" sloganıyla seçim kampanyası yürüttüler.

AMA bekledikleri oyu alamadılar... Yaklaşık 20 bin farkla seçimi kaybettiler. Şimdi seçim kurullarına itiraz üstüne itiraz edip oylan yeniden saydıyorlar. Kaybetmenin şaşkınlığı içindeler.

NİTEKİM yeniden sayımlarda aradaki fark istedikleri gibi kapanmıyor. Dün itibarıyla geçersiz oyların 5'te 2'si sayıldı. CHP hâlâ 18 binin üzerinde oy farkıyla önde gidiyor... S.11

İKTİDAR, "Seçimden sonra sandıklara itiraz etmek hukuki bir hak" diyor ama ne hükmetse o hukuki hak muhalefete tanınmıyor... AKP ve MHP nerede oylara itiraz ettiyse hepsi kabul edildi. Buna karşılık İYİ Parti, SP ve CHP'nin başvuruları reddedildi.

AKP VE MHP'YE HEP KABUL

ÖRNEĞİN Artvin Yusufeli'de CHP'li Barış Demirci 2 oy farkla kazandı. AKP itiraz etti. Yeniden yapılan sayımda bu kez AKP adayı Eyüp Aytekin 3 oy farkla seçimi kazandı. CHP 5 oy kayıp diye itiraz etti. Sonuç çıkmadı. Daha pek çok örnek var.

Asuman ARANCA'nın haberi 11'de

O defter kalktı

Sözcü Gazetesi 6 Nisan 2019

İmamoğlu 'Hakkımı yedirmem' dedi, YSK ve veri girişini durduran AA'yı uyardı:

KAZANDIK, BİLİYORUM

'MANİPÜLASYON VAR'
İSTANBUL'DA, 2014'te Mansur Yavaş'ın Ankara'da az farkla kaybettiği seçim gecesine benzer bir süreç yaşandı. CHP adayı İmamoğlu, oy sayımı sırasında belirli aralıklarla açıklama yaptı, tek kaynaklı girişlerle manipülasyon yapıldığını belirterek, YSK ve AA'yı verilerini kontrol etmeye çağırdı.

YÜZDELER EŞİTLENİNCE DURDU
İMAMOĞLU'NUN çağrısının ardından Yıldırım ile İmamoğlu arasındaki fark hızla kapandı. Yıldırım ve İmamoğlu'nun oranları yüzde 48,7 olarak eşitlendiğinde veri girişi durdu. Tekrar açıklama yapan İmamoğlu "AA'yı uyarıyorum. Şeffaf, adil ve dürüst olun. Kazandığımızı biliyorum" dedi. » 7de

48 SAAT UYKU YOK
CHP lideri Kılıçdaroğlu, ellerindeki verilere göre İstanbul'da İmamoğlu'nun kazandığını belirterek "Bütün arkadaşlarıma sesleniyorum; 48 saat hiç kimse uyumayacak. Sandıklar terk edilmeyecek. Balıkesir'de, Uşak'ta da sandıklar terk edilmesin" dedi. Bütün MYK üyeleri de İstanbul'da. » 5te

İmamoğlu

Kılıçdaroğlu

Cumhuriyet Gazetesi 1 Nisan 2019

AKP'NİN TARİKAT SEVDASI BİTMİYOR. İSTANBUL SEÇİMİ YAKLAŞIRKEN YILDIRIM'DAN DİKKAT ÇEKEN ZİYARET

Cemaatle ittifak

İSMAİLĞA'YLA İFTAR
31 MART seçimlerinin ardından kamuoyunda cemaat ve tarikatlarla yapılan milyonluk bağışlar tartışılırken AKP'nin İstanbul adayı Yıldırım, önceki akşam İsmailiye cemaatinin önde gelen isimleriyle buluştu. Cemaat üyeleriyle iftar açan Yıldırım, ziyaretile ilgili görüntü paylaşmadı.

İBB'DEN MİLYONLARCA LİRA
İBB'nin dinci dernek ve vakıflar ile okullara 847,5 milyon lira harcadığı ortaya çıkmıştı. 15 milyon TL'yi aşkın destek alan kuruluşlar arasında İsmailiye Vakfı da bulunuyor. Vakıf için yurt yapılırken, öğrencilerin cemaate ait kurslara yönlendirilmesi için okullara yazı gitmişti. » 4te

Cumhuriyet Gazetesi 31 Mayıs 2019

Akşam Gazetesi 1 Nisan 2019

Akşam Gazetesi 20 Nisan 2019

OYLARIMIZ İÇ EDİLDİ RAKİBE YAZILDI

AK Parti İstanbul adayı Binali Yıldırım
Seçimde organize kötülük yaşandı. Bu, bir yıl önceden planlandı. **OYLARIMIZ SANDIKTA İÇ EDİLDİ**

- **SAYINLARDA** o kadar hile, hırsızlık gördük ki, hayret verici.
- **BU** seçim başlı başına murdar cımuş bir seçimdir.
- **OYLARIN** tamamı yeniden sayılsa sonuç değişir.
- **B.ÇEKMECE'DEKİ** iş bir yıl önceden planlanmış.
- **MHP** ilçe başkanının evine bile, tanımadığı 6 seçmen yazılmış.
- **KEPAZELİĞİN** boyutunu görüyor musunuz?
- **BAZI** sandıklarda üç pusula yerine iki pusula verilmiş.
- **SEÇİMİN** bu hale gelmesini körükleyen İmamoğlu'dur.
- **ORTADA** bir tahammülsüzlük var. 'Ben kazandım, ver mazbatayı' olmaz.
- **SEÇİMİ** kazandığının kararını sen mi vereceksin?
- **TRIBÜN** tribün dolaşacağına, oturup sonuçları bekleyeydin.
- **AMİGOLUKLA** başkanlık olmaz.
- **BİZ** başından beri hukuk, adalet diyoruz.
- **BU** işin patronu YSK'dır. Kararı o verecek.
- **BİZ** itiraz edip çalışan oyları geri getirmek, iş bitmişti.

Sabah Gazetesi 16 Nisan 2019

İMAMOĞLU'NDAN 2. VERİ SKANDALI

İstanbul Belediyesi'ndeki 20 bin çalışanın e-mailleri kopyalandı ve sendika değiştirme baskısı yapıldı

MAZBATAYI alır almaz belediye-nin veri tabanını kopyalatmaya çalışan CHP'li Ekrem İmamoğlu yeni bir skanda-la imza attı. Memur ve işçi 20 bin çalışa-nın kurumsal mailleri Tüm Yerel-Sen'e kopyalatıldı. Daha sonra o adresler üze-rinden sendikalarına üye olma baskısı yapıldı. **BETÜL ALAKENT'İN HABERİ 6'DA**

AK PARTİ'NİN YSK TEMSİLCİSİ ÖZEL: 39 BİN KİŞİ DIŞARIDAN GÖREVLENDİRİLDİ

İSTANBUL MALTEPE'DE YENİ İDDİALAR: KISITLI SEÇMEN SANDIK BASKANI

Sabah Gazetesi 28 Nisan 2019

Ekrem İmamoğlu Anıtkabir Defteri'ne böyle yazdı: Söz veriyorum Atam

İmamoğlu Ailesi
Aslanlı Yol'da binlerce kişiyle birlikte yürüdü. Anıtkabir'in avlusunda büyük izdiham yaşandı.

Küçük oğlu Semih
Ekrem İmamoğlu
Kızı Beren
Eşi Dilek

Mozoleye çelenk koyan İmamoğlu'nun yanında eşi ve 3 çocuğu vardı.

Atatürk'e yazdığı yazı
Türk Cumhuriyeti'nin...
Mustafa Kemal Atatürk'e...
Söz veriyorum Atam...
Ekrem İmamoğlu
02.04.2019

İstanbul'da seçimi kazanan İmamoğlu, ilk iş olarak ailesiyle birlikte Anıtkabir'e gitti... Saygı duruşunda bulunup dua etti

Belediyeden dosya kaçırılıyor
İMAMOĞLU, "İstanbul Belediyesi'nden dosya kaçırıldığına dair ihbarlar geliyor" iddiasında bulundu. Gözler İBB'de. S.11

İSTANBUL Büyükşehir Belediye Başkanı İmamoğlu, dün eşi ve 3 çocuğuyla Ankara'daydı. Anıtkabir'e gittiğinde binlerce kişinin sevgi gösterisi ve sloganlarla karşılandı.

İMAMOĞLU ailesiyle Atatürk'ün mozolesine çelenk koydu, saygı duruşunda bulundu, dua etti. Özel deftere ise "Taviz vermeden hizmet edeceğime söz veriyorum" diye yazdı.

İMAMOĞLU Anıtkabir'den ayrılırken vatandaşlar "Mustafa Kemal'in askerleriyiz" diye bağırdı. Bunun üzerine İmamoğlu, "Atatürk'ün manevi huzurundayız, dua edelim" dedi. S.11

Sözcü Gazetesi 3 Nisan 2019

ANITKABİR'DE KORSAN İMZA

CHP'li İmamoğlu, itiraz süreci devam ederken Anıtkabir'i ziyaret edip, "İBB Başkanı" sıfatıyla özel defteri imzaladı. AK Partili Çelik, "Saygısızlık" dedi.

■ Anıtkabir Komutanlığı'nın "YSK kararı kesin değil" diyerek geri çevirdiği İmamoğlu, "CHP heyeti olarak geleceğiz" deyip, anı defterine korsan imza attı.

■ MSB, daha sonra "Ziyaret usule aykırı gerçekleşti" açıklaması yaparken AK Parti Sözcüsü Çelik, "Saygısızlık, Atatürk istismarcılığını kınıyoruz" dedi. » 8'DE

Türkiye F-35'ten çıkarılabilir mi?
■ Türkiye, projenin ilk 9 ortağından biri... Ortaklıktan çıkarılması için diğer üyelerin "oybirliği" ile karar alması gerekiyor.

İMAMOĞLU, Anıtkabir Özel Defteri'ni İBB Başkanı sıfatıyla imzaladı.

MUSTAFA KARTOĞLU'NUN ANALİZİ 14'TE

Akşam Gazetesi 3 Nisan 2019

ANITKABİR'DE KUVAYI MİLLİYE RUHUyla HİZMET SÖZÜ

İSTANBUL Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu, dün ailesiyle birlikte ilk ziyaretini Anıtkabir'e yaptı. İmamoğlu'nun geleceğini duyan binlerce yurttaşın okan ertdiği ve izdiham yaratan tören için Milli Sarayına, Bakanlık'tan "Anıtkabir'deki tören usule uygun değildir" açıklaması geldi.

İMAMOĞLU, "Belediye Başkanı" unvanıyla imzaladığı, Anıtkabir Özel Defteri'ne "Bugün manevi huzurumuzda, 1919'da başlattığınız Kuray Milla-ye ruhunun İBB'inde, aynı ruha hizmet edeceğime söz veriyorum. Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir" ifadelerini yazdı. ... KAHAMUT UCAU 31.

Cumhuriyet 3 Nisan 2019

Cumhuriyet Gazetesi 2 Nisan 2019

Sözcü Gazetesi 2 Nisan 2019